

SEANCES DU MERCREDI 22 DECEMBRE 1993
VERGADERINGEN VAN WOENSDAG 22 DECEMBER 1993

MATIN

SOMMAIRE:

EXCUSES:

Page 607.

PROPOSITIONS ET PROJETS DE LOI (Discussion):

Proposition de loi portant modification de certaines dispositions de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre.

Proposition de loi complétant l'article 82 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre.

Proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. Verleyen, rapporteur, Mmes Creyf, Dardenne, p. 607.

Discussion et vote d'articles, p. 612.

Projet de loi-programme.

Discussion générale. — Justice. — *Orateurs*: MM. Desmedt, Loones, Vandenberghe, p. 614.Finances. — *Orateurs*: MM. Hatry, Geens, Tavernier, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 618.Infrastructure. — *Orateur*: M. le Président, p. 622.Coopération au Développement. — *Orateurs*: MM. Pataer, rapporteur, Ulburghs, M. Derycke, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, p. 622.Intérieur. — *Orateur*: M. le Président, p. 624.Défense. — *Orateur*: M. le Président, p. 624.

Discussion et vote d'articles, p. 624.

Aux articles 25 et 26: *Orateur*: M. Loones, p. 628.Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 607.

VOORSTELLEN EN ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Voorstel van wet houdende wijziging van sommige bepalingen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.

Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 82 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.

Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heer Verleyen, rapporteur, de dames Creyf, Dardenne, blz. 607.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 612.

Ontwerp van programmawet.

Algemene beraadslaging. — Justitie. — *Sprekers*: de heren Desmedt, Loones, Vandenberghe, blz. 614.Financiën. — *Sprekers*: de heren Hatry, Geens, Tavernier, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 618.Infrastructuur. — *Spreker*: de Voorzitter, blz. 622.Ontwikkelingssamenwerking. — *Sprekers*: de heren Pataer, rapporteur, Ulburghs, de heer Derycke, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, blz. 622.Binnenlandse Aangelegenheden. — *Spreker*: de Voorzitter, blz. 624.Defensie. — *Spreker*: de Voorzitter, blz. 624.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 624.

Bij de artikelen 25 en 26: *Spreker*: de heer Loones, blz. 628.

Projet de loi portant abrogation des articles 4 et 7 de la loi du 30 mars 1921 ayant pour objet l'agrandissement de la ville de Bruxelles en vue de l'extension des installations maritimes.

Discussion et vote de l'article unique, p. 636.

Projet de loi portant modification de la limite entre la ville de Huy et la commune de Modave.

Discussion et vote des articles, p. 637.

Projet de loi portant modification de la limite entre les communes de Flémalle et de Saint-Georges-sur-Meuse.

Discussion et vote de l'article unique, p. 638.

Ontwerp van wet tot opheffing van de artikelen 4 en 7 van de wet van 30 maart 1921 tot het vergroten der stad Brussel met het oog op de uitbreiding der zeevaartinstellingen.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 636.

Ontwerp van wet houdende wijziging van de grens tussen de stad Hoei en de gemeente Modave.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 637.

Ontwerp van wet tot wijziging van de grens tussen de gemeenten Flémalle en Saint-Georges-sur-Meuse.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 638.

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSES:

Page 639.

COMMUNICATIONS:

Page 639.

1. Cour des comptes.
2. Commission de la protection de la vie privée.
3. Institut national d'assurances maladie-invalidité.

PROPOSITION DE RESOLUTION (Discussion):

Proposition de résolution concernant l'organisation et le management du ministère des Finances.

Discussion. — *Orateurs*: MM. Van Hooland, Didden, rapporteur, Geens, p. 640.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de M. Goovaerts au ministre des Finances sur «la situation dans le secteur Horeca».

Orateurs: M. Goovaerts, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 642.

Interpellation de M. Loones au ministre des Finances sur «la concession du Boyau de la mort à Dixmude».

Orateurs: MM. Loones, Maertens, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 645.

Interpellation de M. Jonckheer au ministre des Finances sur «les grandes orientations de politique économique de la Communauté européenne».

Orateurs: M. Jonckheer, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 646.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 639.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 639.

1. Rekenhof.
2. Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
3. Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE (Bespreking):

Voorstel van resolutie betreffende de organisatie en het management van het ministerie van Financiën.

Bespreking. — *Sprekers*: de heren Van Hooland, Didden, rapporteur, Geens, blz. 640.

INTERPELLATIES (Bespreking):

Interpellatie van de heer Goovaerts tot de minister van Financiën over «de situatie in de horecasector».

Sprekers: de heer Goovaerts, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 642.

Interpellatie van de heer Loones tot de minister van Financiën over «de concessie van de Dodengang te Diksmuide».

Sprekers: de heren Loones, Maertens, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 645.

Interpellatie van de heer Jonckheer tot de minister van Financiën over «de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de Europese Gemeenschap».

Sprekers: de heer Jonckheer, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 646.

Interpellation de Mme Dardenne au ministre du Commerce extérieur sur « la position de la Belgique et de la présidence belge du Conseil de la Communauté européenne face à la signature des accords du GATT »

Orateurs: Mme Dardenne, M. Urbain, ministre du Commerce extérieur, p. 652.

CONSEIL D'ETAT:

Page 652.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 656.

M. Lallemand. — Proposition de loi prise en application de l'article 41, § 5, de la Constitution.

Interpellatie van mevrouw Dardenne tot de minister van Buitenlandse Zaken over « het standpunt van België en van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Gemeenschap ten opzichte van de ondertekening van de GATT-akkoorden ».

Spreekers: mevrouw Dardenne, de heer Urbain, minister van Buitenlandse Handel, blz. 652.

RAAD VAN STATE:

Bladzijde 652.

VOORSTEL VAN WET (Indiening):

Bladzijde 656.

De heer Lallemand. — Voorstel van wet tot uitvoering van artikel 41, § 5, van de Grondwet.

SEANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 15 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 15 m.

EXCUSES — VERONTSCHULDIGD

M. Kuijpers, pour raison de santé, et Mme Maes, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Kuijpers, om gezondheidsredenen, en mevrouw Maes, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN
SOMMIGE BEPALINGEN VAN DE WET VAN 25 JUNI
1992 OP DE LANDVERZEKERINGSOVEREENKOMST

VOORSTEL VAN WET TOT AANVULLING VAN ARTI-
KEL 82 VAN DE WET VAN 25 JUNI 1992 OP DE LAND-
VERZEKERINGSOVEREENKOMST

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET
VAN 25 JUNI 1992 OP DE LANDVERZEKERINGS-
OVEREENKOMST

Algemene beraadslaging en stemming over artikelen

PROPOSITION DE LOI PORTANT MODIFICATION DE
CERTAINES DISPOSITIONS DE LA LOI DU 25 JUIN 1992
SUR LE CONTRAT D'ASSURANCE TERRESTRE

PROPOSITION DE LOI COMPLETANT L'ARTICLE 82 DE
LA LOI DU 25 JUIN 1992 SUR LE CONTRAT
D'ASSURANCE TERRESTRE

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 25 JUIN
1992 SUR LE CONTRAT D'ASSURANCE TERRESTRE

Discussion générale et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van de voorstellen van wet betreffende de landverzekeringsovereenkomst.

Nous abordons l'examen des propositions de loi concernant le contrat d'assurance terrestre.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Verleyen (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, hoewel de wet op de landverzekeringsovereenkomst door de Senaat, ongeveer in zijn huidige samenstelling, nog niet zo lang geleden, op 25 juni 1992, is goedgekeurd, heeft de commissie voor de Economische Aangelegenheden toch een grondige discussie gewijd aan het voorstel van wet betreffende de landverzekeringsovereenkomst.

Het voorstel van wet houdende wijziging van sommige bepalingen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst is een synthesevoorstel waarin de voorstellen van mevrouw Creyf en de heer Cerexhe verwerkt zijn.

De indieners van de voorstellen menen dat de toepassing van de wet op te veel moeilijkheden stuit.

Voor sommige specifieke verzekeringsovereenkomsten zou volgens de indieners een aantal artikelen economisch onverantwoorde negatieve gevolgen hebben. Belgische bedrijven zouden geen of onvoldoende verzekering vinden, althans niet tegen redelijke prijzen.

Vooral de artikelen 52, 82 en 78 van de wet op de landverzekeringsovereenkomst veroorzaken problemen. De artikelen 52 en 82 verplichten de verzekeraar dekking te verlenen, zelfs boven de verzekerde som, respectievelijk voor de reddingskosten, de schadeverzekering, en voor de intresten en procedurekosten, de aansprakelijkheidsverzekering. Artikel 78 bepaalt dat de verzekeraar alle vorderingen op zich moet nemen die na het einde van de aansprakelijkheidsvereenkomst worden ingediend, soms tot drieëndertig jaar later, wanneer de schadeverwekkende gebeurtenis zich in de loop van de overeenkomst heeft voorgedaan. Het gevolg is dat de categorieën verzekerden die onder deze bepalingen vallen, zeer hoge premies moeten betalen ofwel dat de verzekeringsmaatschappijen weigeren bepaalde risico's te verzekeren.

Verzekering is een kwestie van risico nemen en van risicoverdeling. Belgische verzekeraars dragen een deel van het risico over aan herverzekeraars. Herverzekeraars weigeren echter een risico zonder bovengrenzen te aanvaarden. Het feit dat de aansprakelijkheid tot drieëndertig jaar na de schadeoorzaak kan worden ingeroepen, zorgde vaak voor moeilijkheden.

Een aantal artikelen van de wet bevatten een afwijking voor grote bedrijven. Het criterium is het al dan niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 12 van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen. Het boekhoudkundig criterium zorgt voor problemen en is economisch en verzekeringstechnisch niet altijd verantwoord. Bovendien geldt dit criterium niet voor bepaalde grote instellingen uit de publieke sector, onder andere de ziekenhuizen.

aangezien deze niet onderworpen zijn aan de bepalingen van de wet van 17 juli 1975. Volgens de indieners is het criterium bovendien soms concurrentievervalsing en daardoor onrechtvaardig voor de kleine ondernemingen. De verplichtingen, die niet gelden voor grote ondernemingen brengen onverzekerbaarheid mee, soms door de weigering van de verzekeraars om die risico's te dekken, soms door de hoge premies die voor de kleine bedrijven onbetaalbaar zijn. Daarmee is de consument niet gediend. Ik denk hier aan de exportrisico's naar de Verenigde Staten en Canada, aan nucleaire en farmaceutische risico's.

Een ander belangrijk aspect van het voorstel is de uitsluiting van het goederenvervoer uit de toepassing van de wet op de landverzekeringsovereenkomst. De term « hoofdzakelijk » stelt problemen. Dit transport is vaak verzekerd via abonnementspolissen die geen onderscheid maken tussen de gebruikte transportmiddelen. De minister beloofde hiervoor onmiddellijk na het Europees voorzitterschap een regeling uit te werken die voor alle transporten geldt. Een dergelijk systeem zou momenteel reeds bestaan in internationale overeenkomsten.

Bij het beoordelen van de moeilijkheidsgraad van de gestelde problemen moet ook worden gewezen op het dwingend karakter van de wet, zodat het echt een verplichting wordt de verzekeringsovereenkomsten aan te passen aan het grootste gedeelte van de bepalingen van de wet op de landverzekeringsovereenkomst. De auteurs van het voorstel hebben bij de eerste bespreking reeds amendementen op hun eigen voorstel ingediend die hun bedoeling beter moeten verwoorden.

Tijdens de algemene bespreking merkte een lid op dat de meeste wijzigingen het toepassingsgebied van de wet beperken. Er werd op gewezen dat het evenwicht tussen de plichten van de verzekeraars eenzijdig worden verstoord en dat niet afdoende werd aangetoond dat de aangehaalde moeilijkheden deze wijziging echt noodzakelijk maken.

De bijna volledige uitsluiting van de verzekeringen van het goederenvervoer, met uitzondering van de bagage- en verhuisverzekering uit het toepassingsgebied van de wet gaat voor hem in elk geval te ver. Er werd dan ook een amendement ingediend om slechts een beperkt aantal produkten uit te sluiten ten einde de gestelde moeilijkheden op te lossen.

Een amendement werd ingediend om het probleem te regelen van de verzekeringsovereenkomsten die lange tijd voor hun eigenlijke inwerkingtreding worden gesloten. Bovendien werd vooral benadrukt dat de bevoegdheid die aan de Koning wordt toegekend veel te ruim is. Er werd immers voor gekozen om het boekhoudkundig criterium te laten vallen en om de Koning het aantal risico's te laten bepalen. Het amendement pleit voor een beperking in de wet zelf tot de « grote risico's », een begrip dat ontleend is aan de Europese richtlijnen en dat beschreven wordt in een koninklijk besluit van 22 februari 1991.

Tevens werd een oplossing voorgesteld voor verzekeringen met een duur van minder dan één jaar.

Wat de intresten en de kosten betreft was de fractie van de spreker van oordeel dat artikel 10 van het voorstel te ver ging. Intresten en kosten dienden anders te worden behandeld dan bijvoorbeeld reddingskosten en vergoedingen boven het verzekerde bedrag. Daarom werd in een amendement voorgesteld om artikel 10 op te heffen. Ik ga daar straks dieper op in. De minister wijst in dit verband op het probleem van onverzekerbaarheid van grote risico's in het domein van de kernenergie, chemie en dergelijke. De bovengrenzen van de waarborg worden immers door artikel 82 losgelaten.

Een ander lid van de commissie sluit zich aan bij de bezorgdheid voor de kleine verzekerde. De wetgever moet juist de kleine verzekerde beschermen. Deze heeft volgens hem recht op volledige vergoeding van de geleden schade en dat is meestal iets totaal anders dan de « billijke vergoeding » zoals de verzekeraars die zien. Bij betwisting voor de rechtbank bevindt die kleine verzekerde zich niet in de meest comfortabele positie tegenover de verzekeraar.

De spreker vraagt ook aandacht voor een ander aspect, namelijk de verantwoordelijkheid die de overheid op zich moet nemen als er schade wordt veroorzaakt door produkten of activiteiten die vooral door de overheid werden gereguleerd.

Hij vraagt ook aandacht voor de beroepsrisico's, onder meer in de medische sector, die steeds vaker door verzekeraars worden geweigerd en die terzelfder tijd steeds meer aanleiding geven tot schadeclaims.

Naar aanleiding van de vervanging van het boekhoudkundig criterium door « risico's » door de minister te bepalen, werd er in de commissie uitgebreid gediscussieerd over het al dan niet gebruik van koninklijke besluiten. Onder meer omwille van de soepelheid werd door de indieners van het voorstel en door de ministers gepleit voor het vastleggen in koninklijke besluiten van de risico's waarvoor uitzonderingen worden gemaakt. Het meningsverschil bleef in de algemene bespreking bestaan, ook omdat bedoeld lid van mening is dat in de Europese regelgeving het onderscheid « grote risico's » nog blijft bestaan voor de keuzemogelijkheid van het toepasbaar recht.

Voor de artikelsgewijze bespreking beperk ik mij tot de voornaamste knelpunten. Voor een meer gedetailleerde verslaggeving verwijs ik naar het schriftelijk verslag. Artikel 1 sluit het goederenvervoer uit van de toepassing van de wet op de landverzekeringsovereenkomst. Nadat de minister had beloofd onmiddellijk na het Europees voorzitterschap een regeling voor de hele transportsector uit te werken, werd een amendement bij artikel 1 ingetrokken.

Artikel 2 vervangt het oorspronkelijk artikel 30 van de wet op de landverzekeringsovereenkomst, dat de duur van de verzekeringsovereenkomst regelt. Aanvankelijk was het de bedoeling het boekhoudkundig criterium te vervangen door handelsrisico's en industriële risico's door de Koning bepaald. Uiteindelijk werden in de wet een aantal risico's met grote verspreiding voor uitsluiting gevrijwaard.

De artikelen 3 en 4 hebben betrekking op de opzegging na schadegeval en de arbitragemogelijkheid. De minister heeft zich ertoe verbonden het ontwerp van koninklijk besluit voor te leggen aan de commissie. Bovendien werden de geïmporteerde risico's in het geschreven verslag opgenomen. De commissie gaat ervan uit dat voor de contracten van beperkte duur — minder dan één jaar — geen stilzwijgende verlenging mogelijk is.

Artikel 5 laat toe de reddingskosten van de door de Koning te bepalen risico's te beperken voor de aansprakelijkheidsverzekering — andere dan de burgerlijke aansprakelijkheid voor motorvoertuigen — en voor de zaakverzekeringsovereenkomsten.

Artikel 9 krijgt een nieuwe terminologie « Een schadeverwekkende gebeurtenis » wordt vervangen door « het voorvallen van schade ». Artikel 9 wijzigt artikel 78 van de wet op de landverzekeringsovereenkomst waardoor het mogelijk is de duur van risico's door de Koning bepaald, te beperken. Op vraag van een lid somt de minister de risico's op die vallen onder de toepassing van artikel 78, paragraaf 2. Het lid trekt bijgevolg zijn amendement in.

Het door de indieners geamendeerde artikel 10 laat de Koning toe de kosten en intresten zoals bedoeld in artikel 82, tweede en derde lid, te beperken. Het gaat over de intrest op de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding en de kosten zelf, boven de dekkingsgrenzen voor burgerlijke rechtsovereenkomsten, honoraria, en kosten van advocaten en deskundigen. Er werd een amendement ingediend om dit artikel te doen vervallen. Het zou volgens de indiener gaan om intresten en kosten die de verzekerde of het slachtoffer niet zelf in handen hebben. Die kosten kan hij door de huidige beperkende bepalingen van artikel 82 helemaal niet « willekeurig maken ». Na de verduidelijking van de minister dat onder meer de risico's voor de burgerlijke aansprakelijkheid op het domein van kernenergie vanaf 1 januari 1994 niet meer zouden worden gedekt zonder wijziging van de huidige wetgeving, werd het amendement ingetrokken. Nadien werd door een ander lid een gelijkaardig amendement ingediend. Daarbij werd het bijkomend argument aangehaald dat onverzekerbaarheid of verzekerbaarheid tegen bijzonder hoge premies zou kunnen helpen om in de toekomst van dergelijke technologieën af te zien.

Mijnheer de Voorzitter, tot zover het verslag van de werkzaamheden van de commissie. Met uw goedvinden zal ik mijn uiteenzetting beëindigen met enkele persoonlijke bedenkingen.

Een groot deel van de amendementen heb ik samen met collega's van de SP-fractie ingediend. De argumentatie hiervoor werd grotendeels in het verslag opgenomen. Ik zal ze derhalve niet herhalen.

De amendementen hebben tot doel te voorkomen dat in de toekomst via koninklijke besluiten de oorspronkelijke wet op de landverzekeringsovereenkomst van 25 juni 1992 zou worden uitgehold en dat de zo lang voorbereide evenwichten eenzijdig zouden worden verstoord in het voordeel van de verzekeraars. De in het schriftelijk verslag genoteerde toelichtingen en besprekingen zijn voor ons dus van essentieel belang en het is ook uitsluitend om die reden dat in de commissie zo'n gunstige stemresultaten werden bereikt.

Mijnheer de minister, wij rekenen erop dat de risico's die voor tal van uitzonderingen door u worden vastgelegd, zullen overeenstemmen met de afspraken die dienaangaande werden gemaakt. Wij dringen erop aan dat er voor het goederentransport vlug een regeling wordt getroffen, want ingevolge de schrapting van het goederentransport is de rechtstreekse vordering van slachtoffers ten opzichte van verzekeraars onmogelijk op basis van de aansprakelijkheidsverzekering.

Voor artikel 10, in verband met de intresten op de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding en in verband met de kosten van honoraria bij betwisting, blijft het nodig een onderscheid te maken tussen de kosten voor advocaten en deskundigen, enerzijds, en de intresten op het te reserveren bedrag voor de te verwachten schade, anderzijds. De verzekeraars zijn verplicht het bedrag van de te verwachten schade te reserveren en in de loop van de tijd aan te passen. Tegenover die reserves staan dekkingswaarden, waarvoor een fiscaal gunstregime werd uitgedacht. De gereserveerde bedragen worden belegd en brengen aldus intrest op. Het niet-uitbetalen van die intrest bij schadegevallen, is onlogisch. Het slachtoffer dat wacht op uitbetaling van de schadevergoeding, ziet het bedrag dat hem is toegewezen, eroderen. De verzekeraar boekt evenwel een dubbele winst via het fiscaal gunstregime en bovendien via het behouden van de verkregen intresten. Het is daarom niet logisch dat de intresten worden beperkt op een manier die nadelig kan zijn voor het slachtoffer, maar die voor de verzekeraar lucratief is. De beperkingen van artikel 82 moeten in die zin worden uitgewerkt. Op die voorwaarde zal de SP-fractie het onderhavige voorstel steunen.

Zoals blijkt uit de toelichting is het mede de bedoeling van het wetsvoorstel om oplossingen te zoeken voor de problemen die schade kunnen berokkenen aan onze verzekeringsmarkt. De bezorgdheid voor de verzekeringssector, die uit dit voorstel blijkt, is bewonderenswaardig. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat de verzekeringssector geen caritatieve instelling is en dat deze sector ook gericht is op winstbejag. Dit is begrijpelijk, al zou een fundamentele keuze voor solidariteit in het verdelen van de risico's, een coöperatieve benadering, ons meer aanspreken. Men mag derhalve het evenwicht niet verstoren dat werd ingebouwd in de wet op de landverzekeringsovereenkomst, na tientallen jaren werk. Als wetgever moeten wij vooral oog hebben voor de bescherming van de zwakste partij. Met die zorg voor ogen, maar eveneens met realiteitszin, hebben wij onze houding bepaald. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Creyf.

Mevrouw Creyf (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, eerst wil ik graag enkele mensen bedanken, in de eerste plaats de rapporteur, de heer Verleyen. Ik overdrijf niet als ik zeg dat de discussies in de commissie soms zeer technisch waren, terwijl het op andere ogenblikken over principiële politieke keuzen ging. Het verslag is een goede weergave van de verschillende commissievergaderingen. De heer Verleyen en ikzelf hebben in de commissie vaak andere opvattingen verdedigd, maar belangrijk is dat we zijn blijven zoeken naar een voor iedereen aanvaardbare oplossing. In die geest interpreteer ik ook de laatste uiteenzettingen van de heer Verleyen. In de commissie werd een akkoord bereikt en ik hoop dat geen enkele partij eenzijdig de engagementen zal verbreken, want dan vervalt ook het volledige akkoord.

Ik dank eveneens de minister van Justitie en Economische Zaken en zijn diensten, collega-indiener en voorzitter van de commissie, de heer Cerexhe, voor de manier waarop wij hebben kunnen samenwerken.

Ik bedank eveneens alle leden van de commissie voor de Economische Aangelegenheden voor de manier waarop wij tot resultaten zijn kunnen komen.

De heer Mouton, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Ik begin mijn toelichting met uit te leggen wat ons eigenlijk heeft bezield bij het indienen van ons voorstel en hoe het uiteindelijk geworden is wat het nu is.

De wet van 25 juni 1992 is een jonge wet en is tot stand gekomen na een lange voorbereiding. Het was uiteraard de bedoeling van de wetgever het land een moderne wetgeving inzake de verzekeringsovereenkomsten te geven, maar er tegelijkertijd voor te zorgen dat zij paste in het kader van een verhoogde bescherming van de consument. De wet is dan ook bijzonder consumentvriendelijk. Ondanks haar recent karakter gaf de wet vrij onmiddellijk aanleiding tot moeilijkheden voor verscheidene sectoren of takken van verzekeringen.

Zo is er allereerst het imperatief karakter van de wet. Dit schept problemen voor de grote ondernemingen die grote risico's willen laten dekken. Ter illustratie citeer ik uit het verslag van de Commissie voor de verzekeringen van 21 oktober 1993 over de herziening van een aantal artikelen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst. Vooraf merk ik nog even op dat in deze commissie alle betrokken partijen, ook de verbruikers, vertegenwoordigd zijn.

Het verslag zegt: «Waar de risico's van de particulier vrij eenvoudig en eenvormig kunnen zijn, kunnen de risico's van de ondernemingen, instellingen en vrije beroepen vrij complex zijn en onderling sterk verschillen. Zo het dwingend karakter van de bepalingen van de wet voor de verzekeringen van de particulieren een adequaat middel is om deze particulieren tegen de gevaren van de contractvrijheid te beschermen, blijkt dit vaak niet het geval te zijn bij verzekeringen gesloten door ondernemingen, instellingen en beoefenaars van vrije beroepen. Voor laatstvermelde verzekeringen is een zekere mate van soepelheid noodzakelijk zodat ze «op maat» kunnen negociëren naar gelang van de ontwikkeling van economische, technische en maatschappelijke omstandigheden, en zodat op de nationale en internationale markt een verzekeringsakkoord kan gevonden worden.»

Naast het imperatieve karakter zijn er nog andere moeilijkheden. Zo is gebleken dat voor sommige specifieke verzekeringsovereenkomsten een aantal artikelen economisch onverantwoord negatieve gevolgen hebben, in die mate zelfs dat sommige Belgische bedrijven voor bepaalde risico's geen verzekering meer vinden of in een aantal andere gevallen nog een verzekering kunnen vinden maar tegen een bijzonder hoge prijs.

Vooraf inzake de artikelen 52, 82 en 78 van de landverzekeringsovereenkomst rijzen problemen. Deze artikelen omschrijven de verplichtingen van de verzekeraar in de aansprakelijkheidsverzekering in bedrag, de artikelen 52 en 82 en in de tijd, artikel 78. De artikelen 52 en 82 geven onbeperkte dekking, zelfs boven de verzekerde som.

Waarover gaat het? Artikel 52 heeft de volgende draagwijdte: de verzekeringnemer moet alle maatregelen nemen om, bij imminente dreiging van schade, deze te voorkomen en bij schade de omvang ervan te beperken. Deze kosten komen ten laste van de verzekeraar, zelfs boven de verzekerde som.

Artikel 82 bevat ook «onbegrensde dekking», niet voor de schadevergoeding, maar voor intresten, voor kosten betreffende de burgerlijke rechtsvorderingen, de honoraria, de kosten van de advocaten en deskundigen en expertisen, enzovoort.

Artikel 78 regelt de verplichtingen van de verzekeraar in de tijd. Door de inwerkingtreding van artikel 78 is de verzekeraar verplicht alle vorderingen te dekken met betrekking tot een schadeverwekkende gebeurtenis die zich in de loop van de overeenkomst heeft voorgedaan, dus ook de vorderingen na het einde van de overeenkomst. Rekening houdend met de bepalingen van de

wet wil dit zeggen, 33 jaar na het sluiten van de overeenkomst. Hierdoor wordt impliciet elke verzekeringsovereenkomst waarbij de waarborg gebaseerd is op de schadeaangifte voortaan verboden. Met andere woorden, artikel 78 van de huidige wet verbiedt de polissen *claims-made*. Bovendien wordt in de artikelen 77 en 78 het begrip «schadeverwekkende gebeurtenis» ingevoerd.

Nu is de «schadeverwekkende gebeurtenis» in de aansprakelijkheidsverzekering niet zo uniform gedefinieerd, onder meer voor de exploitatie- en beroepsactiviteiten. Dit creëert een situatie van rechtsonzekerheid.

De onbeperkte dekking in de artikelen 52 en 82 en het uitsluiten van polissen *claims-made* in artikel 78 liggen aan de basis van het wetsvoorstel-Cerexhe-Creyf. In de drie gevallen is het risico voor de verzekeraar niet te berekenen. Daarom zal de verzekeraar sommige risico's als onverzekerbaar beschouwen, ofwel zeer hoge premies vragen. Ook de herverzekeraars weigeren nog een risico zonder limiet te aanvaarden. De heer Verleyen wijst erop dat de verzekeraars geen caritatieve instellingen zijn. Dat is juist, maar de verzekeraars wijzen erop dat op het ogenblik er geen capaciteit meer is om onbeperkte risicodekking te aanvaarden. Het kan trouwens ook niet bij wet worden opgelegd dat men een onbeperkte risicodekking moet aanvaarden als daar eigenlijk geen capaciteit voor is.

Een ander gevolg is dat een aantal grote bedrijven — en dat is nu reeds het geval — zich in het buitenland gaan verzekeren, zodat deze markt de Belgische verzekeraars ontsnapt.

En, *last but not least*, ook de consument is niet gebaat bij een niet of onvoldoende verzekerd zijn van sommige Belgische bedrijven. De bescherming van de consument mag bovendien niet op een te eenvoudige manier worden gedefinieerd.

Wie de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst kent, zal onmiddellijk opmerken — en de heer Verleyen heeft dat reeds gedaan — dat verscheidene artikelen de mogelijkheid bevatten om af te wijken van hun oorspronkelijke bepaling. Afwijkingen van de gebiedende bepalingen van de wet worden toegelaten telkens de wetgever meent dat de verzekeringsnemer voldoende sterk kan worden geacht om zijn eigen belang te doen gelden tijdens de onderhandeling over de overeenkomst. Dit is nu zo voor artikel 52, niet voor artikel 82. Het is ook zo voor de artikelen 30, 31 en 36. Artikel 30 regelt de eenjarigheid van de verzekeringsovereenkomsten, wat voor de consument een bijzonder belangrijke bepaling is. Artikel 31 regelt de opzegging na een schadegeval. Het koninklijk besluit van 24 december 1992 bepaalt welke risico's uitgesloten zijn van de toepassing van de artikelen 30, 31, 44, 52, 67 en 70 van de wet van 25 juni 1992.

In de wet staat een criterium voor de afwijking, namelijk een boekhoudkundig criterium dat neerkomt op een onderscheid tussen kleine en grote ondernemingen.

Dit onderscheid is in de praktijk vaak niet werkbaar. Het boekhoudkundig criterium brengt slechts een onderscheid aan met betrekking tot het relatief belang van de verzekeringsnemer, zoals het tewerkgesteld personeel, het balanstotaal en de omzet.

Het boekhoudkundig criterium is niet onveranderlijk van jaar tot jaar. Voor een contract bijvoorbeeld dat wordt opgesteld in oktober 1993 en op 1 januari 1994 in werking treedt, moet de verzekeraar uitgaan van de boekhoudkundige gegevens van 1992. In twee jaar tijd kan de onderneming echter sterk geëvolueerd zijn.

Het boekhoudkundig criterium is bovendien niet van toepassing op privaatrechtelijke ondernemingen of instellingen van openbaar nut, zoals OCMW-ziekenhuizen en universiteiten. Het is ook niet van toepassing voor vrije beroepen en personen die in VZW's maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen.

Voor bepaalde risico's is de omvang van de onderneming niet doorslaggevend. Het gebruik van het boekhoudkundig criterium brengt een verschillende behandeling teweeg tussen kleine en grote ondernemingen, en dit in het nadeel van de kleine ondernemingen.

Het was de bedoeling van de wet om de KMO's te beschermen, maar de wet heeft een averechts effect aangezien ze de grote ondernemingen in staat stelt overeenkomsten te sluiten voor een bepaalde dekking, dus voor een bekend risico, terwijl de kleine

ondernemingen gedwongen zijn om een dekking te vragen voor een onbepakt risico, wat dus veel duurder is. Dit is in de praktijk uiteraard in het nadeel van de kleine ondernemingen. KMO's kunnen in de praktijk geen dekking krijgen voor export naar Angelsaksische landen op basis van de huidige artikelen 52 en 82 terwijl grote ondernemingen die nog wel krijgen.

De grote opgave was dus een nieuw criterium zoeken om de problemen op te lossen.

Een eerste wetsvoorstel werd ingediend door de heer Cerexhe die het boekhoudkundig criterium behield maar het wilde uitbreiden tot artikel 82. In reactie hierop diende ik zelf een wetsvoorstel in. Het criterium dat ik voorstelde, was het onderscheid tussen enerzijds de risico's in het privé-leven, die onbeperkte dekking zouden blijven genieten, en anderzijds alle overige risico's. Dit criterium zou gelden voor de artikelen 52, 78 en 82.

De verzekeringssector bleek hiermee akkoord te kunnen gaan, was zelfs enthousiast, maar de minister van Economische Zaken vond dit criterium veel te verregaand en veel te ruim.

Er werd een nieuwe poging gedaan en de heer Cerexhe en ik zelf vertaalden deze in een gezamenlijk wetsvoorstel.

In het voorstel gaven wij de Koning de machtiging de industriële en handelsrisico's te bepalen waarop sommige bepalingen of artikelen niet van toepassing zijn. Achteraf bleek ook deze bepaling niet geschikt, want de instellingen van openbaar nut en de vrije beroepen vielen er niet onder.

De koppen werden opnieuw bijeengestoken en wij formuleerden een amendement op het wetsvoorstel, waarbij wij tenslotte de Koning de machtiging gaven de risico's te bepalen die niet onder de toepassing vallen van bepaalde artikelen.

In de commissie voor de Economische Aangelegenheden van de Senaat bleek bij de bespreking dat enkele commissieleden bezwaren maakten tegen een verwijzing naar een koninklijk besluit, vooral met betrekking tot artikel 30 over de eenjarigheid van de verzekeringsovereenkomsten. Ik geef toe dat ook ik aanvankelijk moeilijkheden had met de bepaling dat de Koning de afwijkingen kon vastleggen. Intussen hadden wij echter reeds zo'n lange weg afgelegd op zoek naar een criterium, dat wij uiteindelijk bereid waren de verwijzing naar een koninklijk besluit te aanvaarden.

Er was nog een andere weg. In het verslag van de Commissie voor verzekeringen over de herziening van een aantal artikelen van de wet van 25 juni 1992 suggereert de commissie een onderscheid te maken tussen, enerzijds, de overeenkomsten met een zogenaamde grote verspreiding en, anderzijds, de andere overeenkomsten. Maar bij nader onderzoek bleek dit evenmin de goede oplossing. Want wat zijn de «contracten met grote verspreiding»? Ze zijn opgesomd in een ander koninklijk besluit, namelijk dat van 29 september 1993. Dit wil dus zeggen dat weer moest worden verwezen naar een koninklijk besluit, één in een andere context tot stand gekomen.

Er werd uiteindelijk een consensus bereikt in de commissie voor de Economische Aangelegenheden.

Voor de artikelen 30, 31 en 36 staat in de wet zelf voor welke contracten nooit mag worden afgeweken van de bepaling van de artikelen. Dit is een duidelijke bescherming van alle risico's uit de privé-sector. Het wordt echter aan de Koning overgelaten te bepalen voor welke risico's er wel kan worden afgeweken. Volgens de toelichting van de minister in de commissie zal het huidige koninklijk besluit van 24 december 1992 de basis blijven.

Voor de artikelen 52 en 82 mag de Koning de grens bepalen voor de kosten.

En dan is er nog artikel 78. Om te beginnen zijn de woorden «een schadeverwekkende gebeurtenis» vervangen door de woorden «het voorvallen van de schade». Deze terminologie is preciezer, laat minder interpretaties toe en biedt bijgevolg meer zekerheid aan de verzekerde.

Nog essentiëler zijn de nieuwe bepalingen voor artikel 78. De algemene regel is de *occurrence*-basis, zijnde de dekking van schadevorderingen ingesteld tijdens en na het einde van de overeenkomst. Alle schadevorderingen ingediend tot 33 jaar na het einde van de overeenkomst worden in aanmerking genomen. De

Koning bepaalt voor welke gevallen een uitzondering geldt, zijnde een *claims-made*-basis of dekking voor vorderingen tijdens de overeenkomst.

Mijnheer Verleyen, ik beklemtoon dat de regeling — de *claims made* — ook voor de verzekerden en voor de slachtoffers voordeelen heeft, daar zij bij schadegeval de verzekeringsvoorwaarden genieten van toepassing op het moment van de verzekering, dus de meest recente met vaak een hogere waarborg dan verzekeringscontracten van jaren voordien. De risico's waarvoor een *claims-made*-basis geldt, zullen door de Koning worden bepaald. Zij worden opgenoemd in het verslag.

Bij de uitzonderingsregel zijn er nog twee uitbreidingen.

Ten eerste, daden en feiten die aanleiding kunnen geven tot schade die voorgevallen is tijdens de loop van de verzekeringsovereenkomst en vóór het einde ervan aan de verzekeraar zijn medegedeeld, voor zover de vordering tegen de verzekerde of de verzekeraar schriftelijk is ingesteld. In deze gevallen wordt de verplichte dekkingsperiode na het einde van de overeenkomst vastgesteld op zesendertig maanden.

Ten tweede, indien het verzekeringscontract eindigt en er geen nieuwe verzekeraar is, wordt de verzekeringsdekking uitgebreid tot de vorderingen ingesteld tegen de verzekerde of verzekeraar binnen zesendertig maanden te rekenen vanaf het einde van de overeenkomst.

Het wetsvoorstel wijzigt nog enkele andere zaken. Zo wordt de transportverzekering nu volledig uit de toepassing van de wet gehaald. Voor de overige wijzigingen verwijs ik naar het verslag van de heer Verleyen. Er werden nog enkele taalkundige verbeteringen aangebracht.

Mijnheer de Voorzitter, de wijzigingen zijn hier en daar een compromis. Elk van de partijen had wellicht een of ander liefst anders gezien, maar het geheel steunt op een evenwicht en er werd een consensus bereikt. Dit acht ik belangrijk. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Ecolo). — Monsieur le Président, je souhaite formuler au moins deux remarques à l'égard de la proposition de loi qui nous occupe.

Une première remarque, sur la forme, consiste à exprimer mon étonnement de voir une loi d'initiative gouvernementale, votée le 25 juin 1992, déjà soumise à révision en 1993 par le biais de propositions qui émanent de parlementaires de la majorité — et donc, je suppose, avec l'aval du ministère des Affaires économiques —, et ce pour répondre avant tout aux exigences du secteur des assurances et des secteurs industriels concernés, apparemment fort bousculés par l'application du nouveau texte de la loi.

Je me demande d'ailleurs pourquoi je m'étonne encore... car ces pratiques deviennent monnaie courante, à tel point que l'on peut s'interroger: le pouvoir politique est-il là pour légiférer en fonction d'intérêts collectifs et généraux ou pour répondre aux désirs — voire anticiper ceux-ci — des secteurs industriels? Les preuves ne nous manquent pas — je pense notamment à la saga des écotaxes — pour affirmer qu'aujourd'hui, ce sont bien plus certains lobbies qui gouvernent que le Gouvernement.

Ma deuxième remarque concerne le fond de la proposition. Il est également pour le moins étonnant de lire, dans le rapport de la Commission des assurances, que «le caractère impératif de la loi pose problème à certains grands preneurs d'assurances qui se trouvent actuellement confrontés à des risques inassurables ou seulement assurables moyennant des primes élevées».

On comprend aisément que les assureurs hésitent à couvrir un risque s'ils ne sont pas sûrs de sa nature ni de la probabilité des dommages éventuels, ou si des pertes imprévisibles menacent les capitaux constitués.

On lit d'ailleurs dans la proposition de la Commission européenne du Livre vert sur la réparation des dommages causés à l'environnement: «Le régime de responsabilité civile instauré, l'absence de limitation de la responsabilité, la couverture de

risques particuliers comme la pollution graduelle constituent, parmi d'autres, des éléments qui rendent difficile la tâche des assureurs pour déterminer l'assurabilité de ces risques déjà fort complexes et, le cas échéant, pour préciser le niveau de leur engagement. C'est en raison de cette incertitude qu'ils sont amenés parfois à majorer les primes ou à se retirer purement et simplement du marché de la responsabilité environnementale.»

Si les assureurs estiment que le risque est inassurable, qu'en est-il donc de l'opinion des citoyens qui, eux, se trouvent directement exposés à subir les risques inhérents à certaines pratiques industrielles et qui ne sont pas en droit, ou si peu, de considérer ces risques comme inacceptables? Ils se voient imposer certains types de développement industriel, notamment dans des domaines à haut risque comme certains secteurs de la chimie et le nucléaire. Ce sont précisément ces secteurs qui se retrouveront hors du champ d'application de la loi puisque le Roi va pouvoir déterminer une liste des risques auxquels ne sont pas applicables les dispositions de la loi sur l'assurance terrestre.

J'aimerais, monsieur le ministre, que vous puissiez éventuellement nous rappeler les différents secteurs qui sortent du champ d'application de la loi.

Pire, ces mêmes secteurs ne veulent pas accepter le caractère illimité prévu par la loi pour les frais de sauvetage. Il s'agit de l'article 52 de la loi du 25 juin 1992 et, pour le paiement du principal des intérêts et des frais, de l'article 82. En effet, ces deux articles sont modifiés par la proposition dont nous débattons aux articles 5 et 10.

Nous avons déposé un amendement stratégique visant à supprimer l'article 10, car nous ne pouvons partager une telle vision des choses. Selon nous, si un risque se révèle inassurable, cela signifie qu'il est inacceptable. Comme ce fut le cas en commission, je sais que vous allez rétorquer que ce n'est pas par le biais de l'assurance que l'on règle le problème de fond qui est celui des choix technologiques. Nous estimons, au contraire, que le problème de «l'assurabilité» permet de poser celui de l'acceptabilité de certains risques et donc, de certaines technologies. Nous pensons que la prise en compte réelle des coûts du risque par le secteur des assurances et de l'augmentation des primes y afférentes pourra avoir un effet dissuasif et permettra une meilleure prise en compte des accidents ainsi qu'un contrôle de la protection de l'environnement. C'est d'ailleurs ce qui se passe aux Etats-Unis où le secteur de l'énergie nucléaire est en perte de vitesse à la suite des exigences en matière d'assurances, notamment.

Si les exigences en termes d'assurances deviennent plus élevées, peut-être réfléchira-t-on enfin à l'opportunité de mettre sur le marché certains produits ou technologies à haut risque potentiel. Je pense plus particulièrement aux risques non mesurés mais, certes, réels et possibles dans le futur, que comportent, par exemple, certaines technologies de manipulation génétique, qu'elles soient exercées sur des aliments ou sur des organismes, disséminés ou non dans l'environnement.

M. Cuyvers a, au nom de notre groupe, déposé une proposition de loi relative aux poursuites des personnes morales pour les dommages causés à l'environnement. Par ailleurs, un Livre vert sur la réparation de ces derniers est en préparation et en discussion au Parlement européen. J'en ai d'ailleurs déjà parlé.

Nous ne pouvons dès lors nous empêcher de trouver légère la manière selon laquelle on veut modifier un texte de loi aussi récent, dont la transformation pose bon nombre de problèmes non encore résolus et soulève beaucoup de questions.

Enfin, la proposition de loi évacue du texte originel de la loi toute la problématique du transport des marchandises, y compris par voie terrestre. Nous savons cependant que de plus en plus de marchandises dangereuses ou toxiques circulent, principalement par voie terrestre. Or, la plupart des conventions relatives au transport de substances dangereuses et aux autres activités à risques ne sont pas encore en vigueur ou sont seulement à l'état de projet. J'en citerai quelques-unes: la Convention de Genève de 1989 relative à la responsabilité civile pour les dommages occasionnés lors du transport de marchandises dangereuses par route,

rail et navigation intérieure n'est pas encore d'application; la Convention relative à la responsabilité et à l'indemnisation en matière de transport maritime de certaines substances dangereuses et toxiques n'en est qu'au stade de projet; la Convention du Conseil de l'Europe sur la responsabilité civile pour les dommages résultant des activités dangereuses pour l'environnement n'est toujours pas entrée en vigueur.

Quel sera donc, dans ce secteur, la situation des assurances en Belgique? La Belgique a-t-elle signé les conventions qui ne sont pas encore en vigueur? Quand seront-elles ratifiées et quand entreren-elles en application?

Toutes ces questions sont aujourd'hui sans réponse. Dès lors, pour toutes ces bonnes raisons, les écologistes voteront contre cette proposition de loi. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles de la proposition de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het voorstel van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article premier. L'article 2, § 1er, deuxième alinéa, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre est modifié comme suit:

« Elle ne s'applique ni à la réassurance, ni aux assurances des transports de marchandises, assurances bagages et déménagement exceptées. »

Artikel 1. Artikel 2, § 1, tweede lid, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst wordt gewijzigd als volgt:

« Zij is niet van toepassing op de herverzekering noch op de verzekeringen van goederenvervoer, met uitzondering van de bagage- en verhuisverzekeringen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 30 de la même loi est remplacé comme suit:

« § 1er. La durée du contrat d'assurance ne peut excéder un an. Sauf si l'une des parties s'y oppose, dans les formes prescrites à l'article 29, au moins trois mois avant l'arrivée du terme du contrat, celui-ci est reconduit tacitement pour des périodes consécutives d'un an. »

Le contrat ne peut imposer d'autres délais de préavis.

Les parties peuvent cependant résilier le contrat lorsque, entre la date de sa conclusion et celle de sa prise d'effet, s'écoule un délai supérieur à un an. Cette résiliation doit être notifiée au plus tard trois mois avant la prise d'effet du contrat.

Les alinéas 1er et 2 ne s'appliquent pas aux contrats d'assurance-maladie et d'assurance sur la vie. Toutefois, quelle que soit la durée de ces contrats, le preneur peut les résilier chaque année, soit à la date anniversaire de la prise de cours de l'assurance, soit à la date de l'échéance annuelle de la prime.

§ 2. Les dispositions du paragraphe premier ne sont pas applicables aux contrats d'assurance portant sur les risques que le Roi détermine.

Toutefois, les risques suivants ne peuvent pas être exclus:

- Responsabilité civile et corps de véhicules en matière de véhicules automoteurs;
- Incendie (risques simples);
- Responsabilité civile extra-contractuelle relative à la vie privée;
- Accidents corporels couverts à titre individuel;
- Assistance;
- Protection juridique.

§ 3. Le présent article n'est pas applicable aux contrats d'assurance d'une durée inférieure à un an. »

Art. 2. Artikel 30 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

« § 1. De duur van de verzekeringsovereenkomst mag niet langer zijn dan een jaar. Behalve wanneer een van de partijen ten minste drie maanden vóór de vervaldag van de overeenkomst zich er tegen verzet, volgens de in artikel 29 voorgeschreven wijzen, wordt ze stilzwijgend verlengd voor opeenvolgende periodes van een jaar. »

De overeenkomst mag geen andere opzeggingstermijnen opleggen.

De partijen mogen de overeenkomst evenwel opzeggen wanneer, tussen de datum van het sluiten en die van de inwerking-treding ervan, een termijn van meer dan een jaar verloopt. Van deze opzegging moet uiterlijk drie maanden vóór de inwerking-treding van de overeenkomst kennis gegeven worden.

Het eerste en het tweede lid zijn niet van toepassing op de ziekte- en levensverzekeringsovereenkomsten. Ongeacht de duur van die overeenkomsten kan de verzekeringnemer ze evenwel jaarlijks opzeggen, hetzij op de jaardag van de ingangsdatum van de verzekering, hetzij op de jaarlijkse vervaldag van de premie.

§ 2. De bepalingen van § 1 zijn niet van toepassing op de verzekeringsovereenkomsten betreffende de risico's die de Koning bepaalt.

De volgende risico's kunnen evenwel niet worden uitgesloten:

- Burgerrechtelijke aansprakelijkheid en voertuigcasco inzake motorrijtuigen;
- Brand (eenvoudige risico's);
- Burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven;
- Lichamelijke ongevallen op persoonlijke titel gedekt;
- Hulpverlening;
- Rechtsbijstand.

§ 3. Dit artikel is niet van toepassing op de verzekeringsovereenkomsten waarvan de duur korter is dan één jaar. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. L'article 31, § 3, de la même loi est modifié comme suit:

« Les dispositions du § 1er du présent article ne sont pas applicables aux contrats d'assurance portant sur les risques que le Roi détermine. »

Toutefois, les risques visés à l'article 30, § 2, deuxième alinéa, ne peuvent pas être exclus. »

Art. 3. Artikel 31, § 3, van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt:

« De bepalingen van § 1 van dit artikel zijn niet van toepassing op de verzekeringsovereenkomsten betreffende de risico's die de Koning bepaalt. »

De risico's, bedoeld in artikel 30, § 2, tweede lid, kunnen evenwel niet uitgesloten worden. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. L'article 36, § 2, de la même loi est modifié comme suit:

« Les dispositions du § 1er du présent article ne sont pas applicables aux contrats d'assurance portant sur les risques que le Roi détermine. »

Toutefois, les risques visés à l'article 30, § 2, deuxième alinéa, ne peuvent pas être exclus. »

Art. 4. Artikel 36, § 2, van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt:

« De bepalingen van § 1 van dit artikel zijn niet van toepassing op de verzekeringsovereenkomsten betreffende de risico's die de Koning bepaalt. »

De risico's, bedoeld in artikel 30, § 2, tweede lid, kunnen evenwel niet uitgesloten worden. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. L'article 52, deuxième alinéa, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Le Roi peut, pour les contrats d'assurance de la responsabilité autre que celle visée par la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs et pour les contrats d'assurance de choses, limiter les frais visés au premier alinéa du présent article. »

Art. 5. Artikel 52, tweede lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Voor de aansprakelijkheidsverzekeringen, andere dan die bedoeld in de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en voor de zaakverzekeringsovereenkomsten, kan de Koning de in het eerste lid van dit artikel bedoelde kosten beperken. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. L'article 67 de la même loi est modifié comme suit :

1° Au § 2, 1°, premier alinéa, les mots « § 3 » sont remplacés par les mots « § 3.1.b ».

2° Au § 2, 2°, premier alinéa, les mots « § 3 » sont remplacés par les mots « § 3.1.b ».

3° Au même § 2, un 4° et 5° sont ajoutés, rédigés comme suit :

« 4° L'assuré doit avoir exécuté, à la date de clôture de l'expertise, toutes les obligations mises à sa charge par le contrat d'assurance. Dans le cas contraire, les délais prévus au § 2, 1°, 2° et 3°, ne commencent à courir que le lendemain du jour où l'assuré a exécuté lesdites obligations contractuelles. »

5° Par dérogation à ce qui est prévu au § 2, 1°, 2° et 3°, ci-dessus :

a) Si des présomptions existent que le sinistre peut être dû à un fait intentionnel dans le chef de l'assuré ou du bénéficiaire d'assurance, ainsi qu'en cas de vol, l'assureur peut se réserver le droit de lever préalablement copie du dossier répressif; la demande d'autorisation d'en prendre connaissance doit être formulée au plus tard dans les trente jours de la clôture de l'expertise ordonnée par lui et l'éventuel paiement doit intervenir dans les trente jours où l'assureur a eu connaissance des conclusions dudit dossier, pour autant que l'assuré ou le bénéficiaire, qui réclame l'indemnité, ne soit pas poursuivi pénalement;

b) De plus, si la fixation de l'indemnité ou les responsabilités assurées sont contestées, le paiement de l'éventuelle indemnité doit intervenir dans les trente jours qui suivent la clôture desdites contestations. »

4° Au § 3, 1°, les mots « Sans préjudice des dispositions de l'article 44 » sont remplacés par les mots : « Sans préjudice de l'application des autres dispositions de la présente loi qui permettent de réduire l'indemnité. »

5° Au même § 3, 1°, a), deuxième alinéa, du texte néerlandais, le mot « gebouw » est remplacé par le mot « goed ».

6° Au même § 3, le 4° est abrogé.

7° Le § 4 est remplacé par la disposition suivante :

« En cas d'assurance en valeur à neuf, la vétusté d'un bien sinistré ou de la partie sinistrée d'un bien ne peut être déduite que si elle excède 30 p.c. de la valeur à neuf. »

8° Il est ajouté un § 5, libellé comme suit :

« § 5. Les §§ 1er, 3 et 4 du présent article ne s'appliquent pas à l'assurance de la responsabilité. »

Art. 6. Artikel 67 van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt :

1° In § 2, 1°, eerste lid, worden de woorden « § 3 » vervangen door de woorden « § 3.1.b ».

2° In § 2, 2°, eerste lid, worden de woorden « § 3 » vervangen door de woorden « § 3.1.b ».

3° Dezelfde § 2 wordt aangevuld met een 4° en 5°, luidende :

« 4° De verzekerde moet op de datum van afsluiting van de expertise alle hem door de verzekeringsovereenkomst opgelegde verplichtingen hebben vervuld. Zo niet, beginnen de termijnen

bepaald in § 2, 1°, 2° en 3°, pas te lopen vanaf de dag die volgt op de dag waarop de verzekerde die contractuele verplichtingen is nagekomen. »

5° In afwijking van wat in § 2, 1°, 2° en 3°, hierboven is bepaald :

a) Indien er vermoedens bestaan dat het schadegeval opzettelijk veroorzaakt kan zijn door de verzekerde of de verzekering-begunstigde, alsook in geval van diefstal kan de verzekeraar vooraf kopie van het strafdossier lichten; het verzoek om kennis ervan te mogen nemen moet uiterlijk binnen dertig dagen na de afsluiting van de door hem bevolen expertise geformuleerd worden en, indien de verzekerde of de begunstigde die om vergoeding vraagt niet strafrechtelijk wordt vervolgd, moet de eventuele betaling geschieden binnen dertig dagen nadat de verzekeraar kennis genomen heeft van de conclusies van het genoemde dossier;

b) Bovendien, als de vaststelling van de vergoeding of de verzekerde aansprakelijkheden betwist worden, moet de betaling van de eventuele vergoeding geschieden binnen dertig dagen die volgen op de afsluiting van de genoemde betwistingen. »

4° In § 3, 1°, worden de woorden « Onverminderd de bepalingen van artikel 44 » vervangen door de woorden « Onverminderd de toepassing van de andere bepalingen van deze wet die een vermindering van de vergoeding mogelijk maken. »

5° In dezelfde § 3, 1°, a), tweede lid, wordt in de Nederlandse tekst het woord « gebouw » vervangen door het woord « goed ».

6° In dezelfde § 3 wordt het 4° opgeheven.

7° Paragraaf 4 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« In geval van verzekering tegen nieuwwaarde mag de slijtage van een beschadigd goed of van het beschadigde gedeelte van een goed slechts worden afgetrokken indien deze hoger ligt dan 30 pct. van de nieuwwaarde. »

8° Er wordt een § 5 toegevoegd, luidende :

« § 5. De §§ 1, 3 en 4 van dit artikel zijn niet van toepassing op de aansprakelijkheidsverzekering. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. L'article 71, premier alinéa, de la même loi est modifié comme suit :

« Les articles 4, 7, 26, 30, 31, 32, 33, 36 et 41 ne sont pas applicables à l'assurance-crédit et à l'assurance-caution. »

Art. 7. Artikel 71, eerste lid, van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt :

« De artikelen 4, 7, 26, 30, 31, 32, 33, 36 en 41 zijn niet van toepassing op de kredietverzekering en op de borgtochtverzekering. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. A l'article 77 de la même loi, les mots « un événement dommageable » sont remplacés par les mots « la survenance du dommage ».

Art. 8. In artikel 77 van dezelfde wet worden de woorden « een schadeverwekkende gebeurtenis » vervangen door de woorden « het voorvallen van de schade ». »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. L'article 78 de la même loi est remplacé comme suit :

« § 1er. La garantie d'assurance porte sur le dommage survenu pendant la durée du contrat et s'étend aux réclamations formulées après la fin de ce contrat. »

§ 2. Pour les branches de la responsabilité civile générale, autres que la responsabilité civile afférente aux véhicules automoteurs, que le Roi détermine, les parties peuvent convenir que la garantie d'assurance porte uniquement sur les demandes en réparation

formulées par écrit à l'encontre de l'assuré ou de l'assureur pendant la durée du contrat pour un dommage survenu pendant cette même durée.

Dans ce cas, sont également prises en considération, à condition qu'elles soient formulées par écrit à l'encontre de l'assuré ou de l'assureur dans un délai de trente-six mois à compter de la fin du contrat, les demandes en réparation qui se rapportent :

— A un dommage survenu pendant la durée de ce contrat si, à la fin de ce contrat, le risque n'est pas couvert par un autre assureur;

— A des actes ou des faits pouvant donner lieu à un dommage, survenus et déclarés à l'assureur pendant la durée de ce contrat. »

Art. 9. Artikel 78 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt :

« § 1. De verzekeringswaarborg slaat op de schade voorgevallen tijdens de duur van de overeenkomst en strekt zich uit tot vorderingen die na het einde van deze overeenkomst worden ingediend.

§ 2. Voor de takken die deel uitmaken van de algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, andere dan de burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen, die door de Koning worden bepaald, kunnen de partijen overeenkomen dat de verzekeringswaarborg alleen slaat op de vorderingen die schriftelijk worden ingesteld tegen de verzekerde of de verzekeraar tijdens de duur van de overeenkomst voor schade voorgevallen tijdens diezelfde duur.

In dat geval worden ook in aanmerking genomen, op voorwaarde dat ze schriftelijk worden ingesteld tegen de verzekerde of de verzekeraar binnen zesendertig maanden te rekenen van het einde van de overeenkomst, de vorderingen tot vergoeding die betrekking hebben op :

— Schade die zich tijdens de duur van deze overeenkomst heeft voorgedaan indien bij het einde van deze overeenkomst het risico niet door een andere verzekeraar is gedekt;

— Daden of feiten die aanleiding kunnen geven tot schade, die tijdens de duur van deze overeenkomst zijn voorgevallen en aan de verzekeraar zijn aangegeven. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 10 est ainsi libellé :

Art. 10. A l'article 82 de la même loi, un quatrième alinéa est ajouté, rédigé comme suit :

« Le Roi peut, pour les risques couverts dans les contrats d'assurance de la responsabilité autre que celle visée par la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, limiter les intérêts et frais visés aux alinéas 2 et 3 du présent article. »

Art. 10. Artikel 82 van dezelfde wet wordt aangevuld met een vierde lid, luidende :

« Voor de aansprakelijkheidsverzekeringen, andere dan die bedoeld in de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, kan de Koning de interessen en de kosten bedoeld in het tweede en het derde lid van dit artikel beperken. »

De heer Cuyvers c.s. stelt voor dit artikel te doen vervallen.

M. Cuyvers et consorts propose la suppression de cet article.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 10 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 10 worden aangehouden.

Art. 11. Au premier alinéa du texte néerlandais de l'article 93 de la même loi, le mot « betekening » est remplacé par le mot « kennisgeving ».

Art. 11. In het eerste lid van de Nederlandse tekst van artikel 93 van dezelfde wet wordt het woord « betekening » vervangen door het woord « kennisgeving ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Au § 1er de l'article 101 de la même loi, est insérée, entre la première et la deuxième phrase, la disposition suivante :

« L'assurance couvre le suicide survenu un an ou plus d'un an après la prise d'effet du contrat. »

Art. 12. In § 1 van artikel 101 van dezelfde wet wordt tussen de eerste en de tweede zin de volgende bepaling ingevoegd :

« De verzekering dekt de zelfmoord die gebeurt een jaar of meer dan een jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Dans l'article 20 de la loi du 16 décembre 1851 sur la révision du régime hypothécaire, il est inséré un 9° rédigé comme suit :

« 9° Pour les contrats d'assurance auxquels la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre n'est pas applicable, les créances nées d'un accident au profit d'un tiers lésé par cet accident ou de ses ayants droit sont privilégiées sur l'indemnité que l'assureur de la responsabilité civile doit à raison du contrat d'assurance. Aucun paiement à l'assuré ne sera libératoire tant que les créanciers privilégiés n'auront pas été désintéressés. »

Art. 13. In artikel 20 van de wet van 16 december 1851 tot herziening van de rechtsregeling der hypotheeken, wordt een 9° ingevoegd, luidende :

« 9° Voor de verzekeringsovereenkomsten waarop de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst niet van toepassing is, zijn de uit een ongeval ontstane schuldvorderingen ten bate van een door dat ongeval benadeelde derde of diens rechthebbenden, zijn bevoorrecht op de vergoeding die de verzekeraar van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid verschuldigd is op grond van de verzekeringsovereenkomst. Geen betaling aan de verzekerde bevrijdt, zolang de bevoorrechte schuldeisers niet schadeloos zijn gesteld. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*. Toutefois, les articles 9 et 10 s'appliquent aux contrats conclus, modifiés, renouvelés, reconduits ou transformés à partir du 21 septembre 1992, sauf en ce qui concerne les sinistres qui ont déjà fait l'objet d'une déclaration le jour de la publication de la loi au *Moniteur belge*.

Art. 14. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. De artikelen 9 en 10 zijn evenwel van toepassing op de overeenkomsten die zijn gesloten, gewijzigd, vernieuwd, verlengd of omgezet sedert 21 september 1992, behalve voor de schadegevallen waarvoor reeds een schadeaanvraag werd gedaan vóór de dag van de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

De aangehouden stemmings en de stemming over het voorstel van wet in zijn geheel hebben later plaats.

ONTWERP VAN PROGRAMMAWET

Beraadslaging en stemming over artikelen

PROJET DE LOI-PROGRAMME

Discussion et vote d'articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de beraadslaging over het ontwerp van programmawet.

L'ordre du jour appelle l'examen du projet de loi-programme.

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Justitie*

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission de la Justice*

De Voorzitter. — Wij bespreken eerst het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Justitie betreffende de artikelen 1 tot 26.

Nous abordons tout d'abord l'examen du rapport fait au nom de la commission de la Justice au sujet des articles 1er à 26.

De heer Pataer, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (FDF). — Monsieur le Président, la loi-programme soumise à notre approbation est, comparée à des lois antérieures, moins volumineuse et moins diversifiée puisqu'elle ne concerne que quelques départements particuliers. C'est déjà un progrès. La part essentielle de cette loi concerne l'administration de la Justice, non pas sous l'angle de mesures judiciaires proprement dites, mais sous l'angle financier. A cet égard, je voudrais formuler quelques observations, m'exprimant non seulement en mon nom, mais également au nom de mes collègues du PRL.

En vérité, cette loi-programme ne contient que des possibilités de rentrées financières importantes pour l'Etat dans le cadre du fonctionnement de la Justice. Cela se situe bien dans la ligne de la politique gouvernementale. Un orateur a souligné, hier, le fait que depuis un demi-siècle, jamais un Gouvernement n'avait en si peu de temps adopté autant de dispositions d'ordre fiscal sous les formes les plus diverses. A l'évidence, cette loi-programme s'inscrit dans ce cadre.

Deux types de mesures financières frapperont durement les justiciables. Les unes concernent des amendes, les autres des droits de greffe.

En deux ans, les amendes pénales seront multipliées par deux. Jusqu'à présent, nous avions appliqué aux amendes une indexation normale; désormais, il en ira tout autrement. Le 1er janvier prochain, le tarif des amendes pénales sera augmenté de 50 p.c. Le 1er janvier 1995, l'augmentation sera portée à 100 p.c. La moindre amende correctionnelle coûtera 5 200 francs. Le Gouvernement justifie ces mesures en nous expliquant qu'elles ne consistent après tout qu'à réclamer au délinquant une participation aux frais de la Justice. Je crois que cette manière d'appréhender le problème est beaucoup trop simpliste. Pour ma part, j'estime qu'il n'y avait aucune raison objective de multiplier les amendes pénales par deux du jour au lendemain.

Le Gouvernement se rend compte qu'il pousse les choses trop loin puisqu'il introduit dans cette loi-programme un article 2 qui précise: «Lorsqu'il» — entendez le juge — «condamne à une peine pénale, il peut tenir compte, pour la détermination de son montant, des éléments invoqués par le prévenu à l'égard de sa situation sociale.»

Cet article ne veut strictement rien dire puisque, actuellement déjà, le juge dispose d'un vaste pouvoir d'appréciation. Il peut fixer le montant de l'amende selon un éventail assez large. En outre, il peut accorder un sursis. Dans le cas qui nous occupe, cette disposition est intégrée *expressis verbis* dans la loi. Le ministre, interrogé à ce sujet en commission, a expliqué que la mesure aurait un effet positif car dans l'hypothèse où la défense demanderait une amende modérée en raison de la situation sociale du prévenu, le juge devrait en tenir compte dans son jugement.

Cette réponse n'a aucun sens puisqu'en matière correctionnelle, on ne conclut pas, la procédure étant verbale. Le juge pourra donc considérer tout simplement qu'il n'y a pas lieu de réduire les amendes.

Cette disposition ne veut donc strictement rien dire et ne sert qu'à se donner bonne conscience. En effet, on compense le fait que les amendes sont portées à un tarif excessif en affirmant que le juge tiendra compte de la situation de chacun. Il s'agit donc, je le répète, d'une mesure tout à fait négative.

L'augmentation sensible des droits de greffe dans tous les domaines — c'est-à-dire, notamment, des droits d'inscription et de mise au rôle — constitue une autre mesure importante de cette

loi-programme. En particulier, on impose une mise au rôle pour les procédures en référé, qui en étaient exemptées car elles sont toujours accessoires par rapport à une action principale. Ce droit de mise au rôle atteindra 2 500 francs en première instance et 5 000 francs en appel.

Cette mesure tout à fait discutable, car elle ne répond à aucune justification objective, vise simplement à doter l'Etat de moyens supplémentaires. Je rappelle que les procédures de référé en matière civile concernent essentiellement les divorces. Des justiciables de toutes catégories sociales sont ainsi concernés. Cette mesure entraînera une augmentation considérable des frais de procédure. Bien entendu, on rétorquera que les intéressés peuvent faire appel à l'assistance judiciaire, qui implique cependant un délai de plusieurs semaines pour obtenir les documents nécessaires. Or, un référé est urgent par essence. Imposer un droit de mise au rôle dans de tels cas revêt donc un caractère antisocial.

Je conteste également une troisième mesure: le droit d'enregistrement général sur le jugement, porté de 2 à 3 p.c. Bien sûr, en principe, le débiteur — c'est-à-dire le condamné — doit payer ce droit mais lorsqu'il est insolvable, cette charge incombe au créancier. Cela signifie qu'en pratique, le créancier paie un impôt parce que son débiteur est insolvable. Dans le cas, par exemple, d'un débiteur insolvable devant 10 millions à une société, celle-ci devra payer 300 000 francs de droits d'enregistrement.

En commission, le ministre a répondu que si un débiteur était insolvable, ce n'était pas à l'Etat d'en faire les frais. Cette remarque n'a aucun sens car les mesures d'exécution sont de toute façon à charge du créancier. Il s'agit donc, une nouvelle fois, d'augmenter les recettes de l'Etat sans aucune justification objective. Si je puis comprendre qu'une telle mesure soit admissible quand le débiteur effectue lui-même le paiement, lorsque ce dernier est insolvable, le créancier n'a pas à supporter ce droit d'enregistrement.

Par ailleurs, d'une façon générale, en matière de délits, la prescription est portée de trois à cinq ans, à la suite d'un amendement voté à la Chambre à la quasi-unanimité. Au départ, l'idée était simplement d'allonger les délais de prescription pour les délits commis en matière financière, à la suite d'un certain nombre d'acquittements qui ont fait beaucoup de bruit dans l'opinion publique. L'amendement précité a donc porté de trois à cinq ans la prescription pour tous les délits, y compris, par exemple, pour un vol simple. C'est une erreur. Si on voulait appliquer le système d'une prescription plus longue pour les délits fiscaux, c'est parce que ces derniers demandent une instruction beaucoup plus difficile et qu'une ingénierie s'est développée en la matière. Dès lors, la poursuite de ces délits nécessite beaucoup de temps. Toutefois, le prolongement de toute prescription de trois à cinq ans — elle peut atteindre dix ans, même pour un vol simple — est excessif et d'ailleurs contraire aux conventions européennes qui imposent que l'on soit jugé dans un délai raisonnable.

Je voudrais évoquer également les modifications en ce qui concerne la loi sur les faillites. Il faut être clair à ce sujet. Nous sommes tous d'accord depuis des années sur le fait que cette législation n'est plus adaptée. Toutefois, on attend toujours un projet en la matière. Il s'agit, ici, d'un point de détail: le Gouvernement voulait supprimer l'obligation de publier les jugements de faillite dans la presse, souhaitant que seul le *Moniteur belge* en fasse mention. Une modification est également intervenue à la Chambre. En effet, le curateur pourra faire publier le jugement des faillites dans deux journaux, lorsque l'actif de celles-ci le permet, afin que les frais n'incombent pas à l'Etat.

Le ministre a indiqué que l'Etat dépensait annuellement 27 millions de francs pour ces publications; ce montant sera désormais utilisé pour nommer des juges de paix de complément.

La Belgique connaissant un nombre impressionnant de faillites, il me semble que cette solution n'a pas beaucoup de sens. A la fin de cette année, je crois que nous atteindrons le chiffre de 6 000 faillites, ce qui ne s'est jamais vu auparavant.

Il est évident que nous devons avant tout préserver l'intérêt des créanciers. Avec ces nouvelles dispositions, nous risquons de voir les curateurs, qui n'ont pas intérêt à ce que les créanciers se manifestent, estimer un peu trop facilement que l'actif de la faillite ne

permet pas de couvrir les frais de la publication. Les jugements seront donc uniquement publiés dans le *Moniteur belge* au risque de porter préjudice à de nombreux créanciers. Il est en effet illusoire de croire qu'ils lisent ce journal chaque jour. De ce fait, ils n'introduisent pas leurs déclarations de créance, étant dans l'ignorance de la déclaration de faillite.

Monsieur le Président, voilà les quelques observations que je voulais formuler sur la loi-programme. Hier, en ce qui concerne le budget du ministère de la Justice, j'ai été relativement positif parce qu'il me semble que, dans certains domaines, le ministre mène une politique active. Par contre, il est clair que cette loi-programme n'a qu'un seul objectif, celui d'augmenter les recettes fiscales au détriment des justiciables. Nous ne pouvons donc que rejeter ces dispositions. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij voor een stuk aansluiten bij de uiteenzetting van de heer Desmedt. De verhoging van de boetes en rechten waarin de programmawet voorziet, moet eigenlijk dienen voor de financiering van het meerjarenplan. Zoals anderen twijfelen wij aan het effect van deze maatregel. Boetes worden immers minder gemakkelijk betaald dan vroeger en ook de dreiging van de vervangende gevangenisstraf valt steeds meer weg, al beweert de minister het tegendeel.

De minister van Justitie heeft het idee gelanceerd om de boetes en rechten te laten innen door de fiscale administraties, via de inkohiering door de diensten van de directe belastingen. Op zich lijkt dit mij niet zo'n slecht idee. De vraag is alleen of het kan worden uitgevoerd.

Mijnheer de minister, is hierover op regeringsvlak al een beslissing genomen?

Een tweede maatregel in het hoofdstuk Justitie betreft de publicatie van faillissementsvonnissen. De Regering neemt zich voor de pro deo-faillissementen niet meer te laten publiceren in de weekbladpers. De publicatie in het *Belgisch Staatsblad* blijft uiteraard gehandhaafd, maar de curator zal uitmaken of een vonnis nog in de weekbladpers wordt gepubliceerd. Voor pro deo-faillissementen zal dit dus niet meer gebeuren. De Regering beweert dat zij door de afschaffing van deze publicatie 27 miljoen zal besparen. Dat lijkt mij een verrassend hoog bedrag. Het is mij onduidelijk waarop de kosten kunnen slaan, misschien op de registraties in debet voor pro deo-faillissementen? In de commissie hebben wij hieromtrent geen duidelijk antwoord gekregen. De minister kon de besparing van 27 miljoen ook niet goed verklaren.

Ik herhaal dus mijn vraag of dit bedrag slaat op de kosten die men uitspaart door de niet-publicatie van de pro deo-faillissementen. Ook als dit zo is, moet ik toch opmerken dat door de niet-publicatie de publieke sanctie voor een stuk wegvalt. Hiermee zeg ik echter niet dat faillissementsrecht sanctierecht moet zijn. Wij weten hoe het middel, faillissement, door sommigen wordt gebruikt om van hun schulden af te geraken, op een wel zeer gemakkelijke wijze. Als nu ook de publicatie niet meer moet, dan valt er weer een rem weg.

Bovendien is er nog een ander aspect. Het wegvallen van deze publicatie betekent ook een vermindering van de steun aan de weekbladpers. Weekbladen die het al niet zo breed hebben, zullen een deel van hun inkomsten verliezen. Ik vond het verantwoord dat de Staat de kosten van publicatie droeg.

Een derde maatregel waarover ik het wil hebben, betreft de verlenging van de verjaringstermijnen. Voor de Regering is het een voorlopige maatregel. Ze wacht de conclusies van de Commissie-Franchimont af om een definitieve maatregel te nemen. De Regering vond dat er dringend iets moest worden gedaan. De verjaring die in een aantal dossiers was ingeroepen had het publiek immers erg gechoqueerd. Ze heeft dus van deze programmawet, niet direct het geeigende instrument, gebruik gemaakt om wat zij noemt een dringende maatregel te nemen. Dat is dan een eerste punt van kritiek dat niet alleen door de oppositie, maar ook door leden van de meerderheid wordt geuit.

De commissie voor de Justitie van de Kamer heeft unaniem een amendement aanvaard waardoor de verjaringstermijnen lineair op minimum vijf jaar worden gebracht zowel voor de kleinste als voor de grootste wanbedrijven. Wij hebben daarbij toch wel wat bedenkingen.

Ten eerste is dit geen materie voor snelle en voorlopige regelingen, gezien zij veel te fundamenteel ingrijpt op de essentie van ons rechtsbestel. Een lineaire maatregel is bovendien te eenvoudig om een goede regeling te kunnen zijn. Men kan overigens niet zeggen dat er geen alternatieven voorhanden zijn. In de eerste plaats is er de mogelijkheid van de diversifiëring naar gelang de aard van het misdrijf, wat trouwens in het oorspronkelijk regeringsvoorstel werd voorgesteld. In de tweede plaats, kan men ook werken via het stelsel van stuiting of schorsing van de verjaring. Ik verwijs naar het met klem verdedigde voorstel van collega Hugo Vandenberghe dat uitgebreid beschreven staat in het commissieverslag. Dit zou een veel betere regeling zijn geweest.

Men heeft dus duidelijk gekozen voor een schijnoplossing en voor een gemakkelijksoplossing. Wij noemen het een ontlopen van verantwoordelijkheid, anderen spreken zelfs van « een daad van lafheid ». Een lid van de meerderheid zei zelfs dat « een populistisch amendement van de oppositie » werd aanvaard en zo in de wet terechtkomt.

Het doel van de regeringspolitiek in deze kwestie moet uiteraard bestaan in de snelle en doeltreffende bestrijding van de criminaliteit. Dit moet allicht gedeeltelijk gebeuren via het snelrecht. Gisteren nog hoorde ik de voorzitter van de commissie voor de Justitie verklaren dat « snelheid en doeltreffendheid » voor alle misdrijven zou moeten gelden. Volgens ons is een lineaire verlenging van de verjaringstermijnen hoe dan ook een slecht middel om dat doel te bereiken.

Deze lineaire en uniforme verlenging van de verjaringstermijnen is niet meer dan een schaamlapje tegenover de terechte verontwaardiging van de publieke opinie. Men heeft in alle haast iets willen ondernemen en een oplossing voorgesteld die een grondige aanpak van het probleem compleet onwaardig is. Het resultaat kan alleen zijn dat zware dossiers nog langer bij de parketten zullen blijven liggen.

Ik verwijs hier ook naar de ruime bespreking in de commissie voor de Financien van een resolutie omtrent de bestrijding van de fiscale fraude. Na uitvoerige discussie werd uiteindelijk een amendement van Hugo Schiltz, dat de koppeling van een strengere aanpak van de fiscale fraude aan een verlenging van de verjaringstermijnen afwijst unaniem aanvaard. Daarom betreurt ik 'des te meer dat het departement Justitie zonder enige bespreking en via een programmawet dit principe wel aanvaard.

Ook omwille van deze reden zullen wij de programmawet niet goedkeuren. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, het is wat eigenaardig dat wij het met de minister van Begroting moeten hebben over verjaringstermijnen. Het is nochtans niet de bedoeling dat wij hier een verjaardagsfeestje bouwen. De verjaring heeft een zeer specifieke betekenis voor het recht, de rechtspraktijk en voor de beoordeling van het binnen een redelijke termijn afhandelen van strafzaken.

Ook ik betreurt het dat een dergelijk belangrijk punt van het Wetboek van strafvordering in een programmawet wordt geregeld. De argumenten die worden aangehaald om dit te motiveren kunnen mij niet volkomen overtuigen.

Het probleem van de verjaring werd reeds te berde gebracht in de lente van dit jaar, naar aanleiding van allerlei moeilijkheden op het domein van Justitie. Niets verhinderde de Regering een afzonderlijk wetsontwerp in te dienen om dit specifiek punt te regelen. Door het in een programmawet op te nemen wordt het bijzonder moeilijk, zoniet onmogelijk, er in de Senaat nog iets aan te veranderen. Het is immers haast onmogelijk er in de Kamer nog een tweede lezing aan te wijden. Ik ben nochtans van oordeel dat het probleem van de verjaring, een hoeksteen van ons strafrecht, niet lichtzinnig mag worden behandeld, zeker niet in tijden van populisme. Alle ministers zijn er zich van bewust dat de Senaat, wanneer hem een wetsontwerp met een dergelijke draagwijdte wordt overgezonden door de Kamer, niet omwille van het principe, maar om gegronde redenen amendementen wenst in te dienen of andere regelingen wenst voor te stellen. Ook wanneer de

Senaat in de volgende legislatuur een ander uitzicht krijgt, wenst hij niet beschouwd te worden als een verzameling teddyberen die men af en toe eens moet knuffelen om ze tevreden te stellen.

Het is juist dat het Parlement reeds meermaals heeft aangedrongen op een wijziging van de achterhaalde regeling van de verjaringstermijnen. De populistische aanpak van het VLD-voorstel, dat de meerderheid nu moet onderschrijven, heeft echter het verband tussen recht, verjaring en redelijke termijnen uit het oog verloren. Ik verwijs naar Pascal die zei dat het recht het onrecht is dat zich gedurende enige tijd bestendigt. Dat kom ook tot uiting in de verjaring. Het is de bedoeling van de verjaring dat wanneer over bepaalde gebeurtenissen een zekere tijd is heengegaan het niet meer past oude koeien uit de gracht te halen. Dan verdwijnt immers de hele dimensie van de problematiek. Hoe langer het duurt vooraleer een inbreuk wordt beoordeeld, hoe zwaarder de inbreuk wordt omdat men de nuances van die inbreuk of van die vergissing na verloop van tijd te weinig verrekent. Wanneer men nadien *in abstracto* oordeelt speelt de tijdsfeer immers niet meer zo mee. Ik verwijs hiervoor naar het klassieke voorbeeld van de student die 's nachts uit een herberg komt op de Oude Markt in Leuven, daar tegen de pomp watert, en vervolgd wordt voor openbare zedenschennis. In zijn strafregister zal een vermelding staan in verband met een feit van «openbare zedenschennis», maar de betekenis van die woorden gaat veel verder dan wat het voorval in kwestie indertijd zelf te betekenen had.

Er is dus een verband tussen recht en verjaring. Te lang in gebreke blijven om een zaak te beoordelen, tast de justitie rechts-evaluatie van het misdrijf aan.

Er is ook een verband met de redelijke termijn die een eigen betekenis heeft, al is het wellicht moeilijk om de juiste betekenis ervan te vatten. Men is er zich van bewust dat er een psychologische last drukt op degene die wordt beticht — redelijke termijn begint vanaf het ogenblik van de betichting — en het is de bedoeling die psychologische last niet te lang te laten duren. De zaak dient dus binnen redelijke termijnen voor te komen. Wanneer men de verjaringstermijn op tien jaar brengt, zelfs voor de eenvoudigste misdrijven, rijst er een probleem met betrekking tot de redelijke termijn.

Ik had een ander voorstel voor ogen — de heren Lallemand en Loones hebben hier trouwens op gealludeerd — dat het voordeel meebracht de bestaande termijn overeind te houden, maar bij dagvaarding ten gronde de verjaring te schorsen. Hiermede zouden twee voordelen worden bereikt: enerzijds zouden geen procedure-incidenten meer worden geësceneerd vermits zij de verjaringstermijn toch niet beïnvloeden, anderzijds beschikt men bij de schorsing van de verjaringstermijn zodra er wordt gedagvaard, voldoende tijd om ernstige procedure-incidenten te behandelen.

De uniforme verlenging van de verjaringstermijn tot vijf jaar voor alle wanbedrijven, met een mogelijke verlenging tot tien jaar na stuiting, miskent de constante rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens luidens welke bij eenvoudige zaken de termijn — in feite — van drie à vier jaar voldoende moet zijn om de zaak af te handelen.

Wanneer men deze vereiste voor ogen houdt, is het moeilijk te rechtvaardigen dat voor alle wanbedrijven een langere verjarings-termijn wordt ingevoerd. Zowel voor een gewone fietsendiefstal als voor een complexe fraudezaak zou de verjaringstermijn na stuiting tot tien jaar kunnen oplopen. Dit is verregaand. De minister heeft een geschenk aanvaard van de oppositie dat hij niet altijd van de meerderheid wil aanvaarden. Het is een vergiftigd geschenk, waarvoor de prijs moet worden betaald. Het ontwerp van snelrecht steunt immers op het onderscheid tussen de delicten: eenvoudige delicten, die onmiddellijk kunnen worden afgehandeld via een bijzondere procedure van snelle berechting en complexe delicten, die niet volgens die bijzondere procedure kunnen worden afgehandeld.

Hoe kan een Regering voorhouden dat enerzijds voor alle delicten de verjaringstermijn van maximum tien jaar wordt gehanteerd, terwijl zij anderzijds de snelle berechting eist voor bepaalde delicten, waarbij zij een onderscheid maakt tussen eenvoudige delicten *res ipsa loquitur*, die door het onmiddellijke bewijs vaststelbaar zijn, en andere delicten? Dit is een politieke keuze, een

politieke inconsequentie, die moeilijk te begrijpen is, maar die waarschijnlijk tot stand is gekomen door de druk van het populisme, waarbij men aan een soort van Amerikaans opbod doet.

Nochtans heeft deze regeling het voordeel van de eenvoud. De vraag is echter of de doelstelling van het recht de eenvoud is dan wel billijkheid en rechtvaardigheid.

Mijnheer de minister, ik zal mij even op uw terrein begeven en een vergelijkbaar voorbeeld aanhalen. De eenvoudigste belastingheffing zou erin bestaan een brutobelasting in te voeren op het bruto-inkomen. Er kan dus geen betwisting ontstaan omtrent eventuele aftrekposten. Of deze belastingheffing rechtvaardig is, laat ik echter in het midden. Zodra op om het even welk vlak een onderscheid moet worden gemaakt, rijzen er uiteraard problemen. In de jaren 60 pleitte men voor de afschaffing van het universitair examen. De motivering hiervoor was dat de beoordeling te moeilijk was. Zo kan men ervoor pleiten het onderscheid tussen de delicten af te schaffen, gezien dit onderscheid moeilijk kan worden gemaakt.

Bovendien is de classificatie van de misdrijven waarop men zich steunt om desgevallend tot een verjaringstermijn van tien jaar te komen, volkomen gedateerd. Het is juist dat in Duitsland en Nederland langere verjaringstermijnen gelden voor bepaalde delicten, maar het Strafwetboek in deze landen is van deze eeuw, terwijl het onze uit de Napoleontische tijd dateert. Wij werken dus met een verouderde regeling en een onderscheid in delicten dat eigenlijk niet meer de juiste waarden die in onze samenleving gelden, weerspiegelt.

Nu wil men lineair een verjaringstermijn van tweemaal vijf jaar invoeren. Zoals gezegd betreurt ik dit, omdat het een uiting van werkelijk populisme is. Ik neem echter nota van de mededeling dat dit slechts een voorlopige regeling is, dat wij op dit onderwerp terugkomen bij nieuwe voorstellen van de Commissie-Franchimont en dat dan ook mijn voorstel kan worden besproken. Ik verheug mij daarover, hoewel ik persoonlijk van oordeel ben dat het niet nuttig is elk jaar de verjaringsregeling in strafzaken te wijzigen, want dan rijzen er problemen bij de berekening van de stuiting en schorsing van zaken. Een bepaalde zaak begint met een bepaalde verjaringstermijn in eerste aanleg, maar er geldt dan een andere termijn in het hof van beroep. Dat zie ik niet zo zitten.

Wanneer de verjaringstermijn van tweemaal vijf jaar voor de kleinste wanbedrijven wordt aangenomen, zal men de regel van de redelijke termijn van afhandeling van strafzaken onvermijdelijk anders moeten ijken. Het klopt dat in tegengestelling tot de Nederlandse Hoge Raad het Hof van cassatie in België niet de onontvankelijkheid van de strafvordering uitspreekt, wanneer de redelijke termijn is overschreden. Deze termijn is overigens veel korter dan de verjaringstermijn. In Nederland worden inderdaad bepaalde ernstige zaken die niet binnen de twee jaar ten gronde worden gedagvaard, onontvankelijk verklaard, zelfs in eerste aanleg, omdat de redelijke termijn niet in acht werd genomen.

Wanneer wij dus de verjaringstermijn op de thans voorgestelde wijze zouden verlengen, dan krijgt in België het probleem van de redelijke termijn in de afhandeling van strafzaken een gans andere dimensie. In artikel 6, paragraaf 1, van het EVRM over de schending van de redelijke termijn staat geen sanctie vermeld. Dat klopt, maar men kan niet ontkennen dat een rechter die een vonnis uitspreekt buiten een redelijke termijn van een onrechtmatige daad kan worden aangewreven want hij pleegt inbreuk op een internationale verplichting. Men kan niet volhouden dat men enerzijds gerechtigd is een inbreuk te plegen op een internationale verplichting die in ons land rechtstreeks van kracht is, maar daar anderzijds toch nog rechtsgevolgen aan blijven hechten. Het Europees Hof werd dit jaar geconfronteerd met tientallen en tientallen dossiers van de Italiaanse justitie waarin de redelijke termijn sterk wordt overschreden. Sommige van deze zaken zijn gestart onder Mussolini, in 1924, en zitten nog altijd in eerste aanleg. Dit toont natuurlijk wel de grote kracht van het pleidooi van de Italiaanse advocaten aan, maar het Europees Hof te Straatsburg is zeer streng geweest voor Italië. Maand na maand vallen er tientallen arresten tegen Italië wegens de overtreding van de redelijke termijn. In eenvoudige zaken moet een zaak binnen drie of vier jaar volledig zijn afgehandeld.

Ik ben een tegenstander van hen die pleiten voor de italianisering van de Belgische politiek. Wij moeten van andere uitgangspunten vertrekken. Wie daarvoor staat in het Parlement heeft overigens ook de taak dit te zeggen. Men kan zijn volk niet leiden door de populistische toer op te gaan. Men moet staan voor wat men zegt, dit ook motiveren en eventueel daarop verliezen. Dat is mijn opvatting over het voeren van de politiek. Door onbesuisd en ondoordacht voor te stellen de verjaringstermijn lineair van vijf naar tien jaar te brengen, zal men ongetwijfeld in moeilijkheden komen bij de naleving van artikel 6 van het EVRM. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (FDF). — Monsieur le Président, permettez-moi de dire que je suis un peu étonné. En effet, nous discutons une loi-programme qui est une loi gouvernementale d'application du budget et plusieurs intervenants ont posé des questions précises et émis des objections. Or, s'il est représenté physiquement, curieusement, le Gouvernement ne fournit aucune réponse. Nous assistons à une caricature de débat.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb toch met enige verwondering het standpunt dat in de commissiebespreking werd verkondigd hier horen herhalen. Het applaus van de CVP-fractie en van de minister verbaasde mij eveneens. Wij zouden opnieuw ernstig moeten nadenken over het behoud van de wijziging van de verjaringstermijnen in het ontwerp. Ik ben van plan daarover een amendement in te dienen, zodat er snel een nieuw wetsontwerp of wetsvoorstel betreffende die materie kan worden besproken.

Het is wellicht mogelijk amendementen in te dienen tot op het ogenblik van het sluiten van de bespreking van de programmawet, die in verschillende hoofdstukken is gesplitst.

M. le Président. — En effet, monsieur Loones, il vous sera encore loisible de déposer un amendement.

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission des Finances*

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Financien*

M. le Président. — Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission des Finances au sujet des articles 27 à 44.

Wij bespreken nu het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Financien betreffende de artikelen 27 tot 44.

De heer Geens, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, je constate sans surprise que, dans votre invitation à me voir prendre la parole, vous n'évoquez pas la discussion générale de ce chapitre. Il faut bien avouer qu'une telle discussion est totalement impossible puisque ce projet est un patchwork de six sections juxtaposées, qui n'ont aucun lien entre elles. C'est le type même de la loi-programme qui ne contient pas de programme, mais qui est constituée par l'addition de points portant sur des matières totalement différentes. Cela m'amène à considérer que, dans une large mesure, le débat que nous avons mené lundi et mardi en matière budgétaire tient lieu d'intervention pour le volet général de cette loi-programme. J'examinerai dès lors à tour de rôle les dispositions couvertes par les six sections des articles 27 à 44.

La première section concerne la Loterie nationale et la réservation par préciput en faveur du ministère des Finances, c'est-à-dire sous forme d'impôt, d'une prime de monopole de 2,5 milliards. Nous ne sommes pas opposés à cette prime, qui nous semble justifiée. Cependant, lors de la discussion en commission, le ministre des Finances a laissé entendre que, si la Loterie nationale devait être privatisée, une perte de recettes correspondant au montant de cette prime pourrait s'imposer. Le débat qui a suivi a permis de mettre en évidence le fait que, si la Loterie nationale, qui jouit

pour des raisons morales d'une quasi-exclusivité en matière de tombola, devait être partiellement privatisée, il serait possible de conjuguer l'avantage d'une gestion privée, peut-être plus efficace que celle qu'effectue jusqu'à présent la Loterie nationale, cette « administration du ministère des Finances », laquelle est devenue très largement autonome depuis la création d'un établissement distinct, et l'avantage du caractère partiellement public de cette institution. Dans une telle conception, il ne serait nécessaire ni de retirer son privilège à la Loterie nationale ni de renoncer à cette prime de monopole qui, en vertu de cet article, sera attribuée au ministère des Finances.

J'en viens à la deuxième section, qui porte notamment sur les assignations que le ministère des Finances est obligé d'envoyer aux contribuables qui ont payé des sommes trop importantes et qui peuvent, par conséquent, bénéficier de remboursements. Depuis un certain nombre d'années, l'administration s'efforce de passer par la voie du virement, qui est plus économique, évite les pertes d'assignations qui ne sont pas aussi rares qu'on le pense et réduit les frais.

Je me permets toutefois d'attirer l'attention de M. le ministre sur le point suivant. Lorsque le contribuable indique de façon précise dans sa déclaration les éléments permettant d'identifier le compte auquel un remboursement peut être effectué, l'administration doit impérativement éviter de lui envoyer une assignation et il est clair qu'elle doit recevoir des instructions formelles à cet égard. Le ministre a d'ailleurs demandé en commission qu'on lui signale les cas où les contribuables n'auraient pas eu satisfaction à cet égard.

Deux personnes au moins, à savoir le président de la commission et moi-même, ont fait savoir au ministre qu'il leur était arrivé de remplir correctement cette rubrique et de recevoir néanmoins par la suite un remboursement sous la forme d'une assignation plutôt qu'un virement sur le compte mentionné. Je reconnais volontiers que, depuis deux ou trois ans, la situation a changé en la matière; l'administration s'est améliorée, ce qui prouve que c'est possible. Par conséquent, il faut veiller à ce que de tels dérapages ne se produisent plus à l'avenir, puisqu'à présent, une sanction est prévue à l'égard de ceux qui n'indiqueraient pas le numéro de compte du destinataire d'un tel remboursement.

La troisième section vise à soumettre les primes attribuées dans le cadre de la réforme de la politique agricole commune à un régime correspondant à celui de la cessation d'activités professionnelles. Il nous paraît tout à fait légitime que la taxation de 16,5 p.c. sur les cessations d'activités des indépendants — commerces et classes moyennes — soit également mise en œuvre à l'égard de la politique nouvelle en matière d'agriculture, laquelle consiste, en grande partie, en l'abandon de certaines activités, c'est-à-dire mise en jachère, élimination de bétail et réduction de la capacité productive des établissements agricoles. La légitimité du choix de ce taux de 16,5 p.c. est, à mon avis, d'autant plus justifiée qu'elle se fonde sur une période d'application d'au moins quinze ans. En effet, ce taux existe depuis la fin des années 70 et il n'a jamais été modifié sauf au niveau de ses conditions d'application. Je m'en réjouis car il s'agit véritablement de l'équivalent d'une pension attribuée à un travailleur salarié qui touche un capital issu d'une assurance de groupe au moment de sa retraite. Cette équivalence pour les professions indépendantes est également justifiée par le fait qu'une cessation d'activités ne doit pas être taxée au même taux que les activités professionnelles. Je pense notamment aux taux marginaux actuellement appliqués en la matière.

La quatrième section vise à adapter le ticket modérateur en fonction des revenus dont disposent les bénéficiaires du système d'assurance maladie-invalidité. Selon moi, cette mesure constitue un pas dans la bonne direction, même si techniquement la mesure est assez compliquée et difficilement applicable; l'expérience nous l'enseignera. Néanmoins, cela ne signifie pas que c'est la voie que nous aurions choisie; nous aurions probablement envisagé d'autres dispositions en la matière, moins contestables.

La cinquième section porte sur un volet qui a été ajouté à la Chambre, sous forme d'amendement, afin de tenir compte d'une partie des décisions contenues dans le plan global du Gouvernement. Les modifications intervenant au niveau des SICAV de capi-

talisation sont une conséquence technique de l'aggravation de la situation des SICAV de distribution, lesquelles sont frappées d'une série de majorations.

Notre critique a pour objet l'aggravation de la perception. Dès que celle-ci est acquise pour la distribution, il n'est pas du tout illogique de l'appliquer également aux SICAV de capitalisation. Notre démarche aurait été différente mais, dans la mesure où il s'agit d'une mesure technique, elle ne nous paraît pas critiquable à ce point de vue.

Par contre, nous regrettons que la taxe sur les opérations de bourse n'ait pas été supprimée lors des débats en commission, en raison des quelques recettes qu'elles procurent; en effet, elle grève de façon inutile et archaïque les opérations des bourses belges alors que la Bourse de Bruxelles se bat durement pour maintenir une position honorable au sein des différentes bourses européennes, dont un certain nombre ne survivront pas. Les mesures imposées aux SICAV frappent exclusivement d'ailleurs les opérations en Belgique, ou relatives aux SICAV belges. Face à la diminution du nombre de sociétés de bourse — de 200 quand la loi mammoth a été votée, elles sont passées à 90 aujourd'hui — qui, heureusement, ne se traduit pas toujours par des faillites, la suppression de cette taxe sur les opérations de bourse aurait été la bienvenue. Je regrette que parmi les décisions prises par le Gouvernement, celles qui ont des effets négatifs en matière de taxation soient toujours très rapidement mises en œuvre; par contre, celles qui ont des retombées positives tardent à être appliquées, comme l'amélioration du précompte mobilier dans certains cas.

Il en va ainsi, monsieur le ministre, tant pour la loi-programme qu'en ce qui concerne le plan global. Vous nous avez annoncé qu'en matière de réduction pour les émissions nouvelles en matière de capital à risque, dans le cadre d'un appel public à l'épargne, on appliquerait, avec une certaine analogie au système mis en œuvre en 1982, des taux de précompte mobilier réduits équivalents au capital à risque et à l'emprunt. Je regrette, une fois encore, que la lenteur prédomine pour cette mesure alors que la vitesse prévaut pour les taxations nouvelles.

J'en viens au dernier point concernant le Théâtre de la Monnaie. Nous nous réjouissons du fait que celui-ci puisse jouir d'une certaine garantie de consolidation de sa dette de façon que ce joyau de la culture au rayonnement international ne soit plus à la merci d'accidents risquant de compromettre son fonctionnement.

En ce qui concerne la Ville de Bruxelles, je me réjouis également qu'une modeste intervention de quelques millions ait été rétablie dans le budget de 1993. Elle sera portée à 24 millions en 1994 en vertu d'une décision conjointe de la Ville et de la Région, autorité de tutelle. Nous espérons ainsi que le Gouvernement fédéral, qui se montre tellement avare à l'égard des institutions culturelles nationales, se révélera plus positif vis-à-vis de la Monnaie, par exemple, ou de l'Orchestre national et de la Société philharmonique de Bruxelles qui traversent, en ce moment, des périodes difficiles.

Je terminerai mon intervention en mentionnant un élément qui ne figure nullement dans le texte mais qui devrait pourtant retenir l'attention du Gouvernement, à savoir le régime tout à fait désuet des options sur actions hérité d'un Gouvernement dont vous faisiez partie, monsieur le ministre, tout comme moi d'ailleurs. A l'époque, on avait opté pour un régime « prudentissime » en vertu sans doute de l'adage « chat échaudé craint l'eau froide ».

A l'heure actuelle, cette technique est universellement admise. Elle ne porte aucun préjudice aux salariés, ni à leurs organisations représentatives, ni au Trésor. Tout au plus pourrait-elle être perçue par les actionnaires comme un délayage de leur capital, mais avec l'objectif de rétribuer correctement de bons managers.

Même si, contrairement au choix du Gouvernement qui l'a élaborée, la mesure n'est plus limitée dans le temps, je trouve déplorable que dans sa formulation actuelle, ce système ne puisse pas trouver plus de quelques modestes applications chaque année pour deux ou trois entreprises dont la taille et l'importance ne sont

pas significatives. Je regrette qu'au fil des lois-programmes qui nous sont soumises, le ministre des Finances ne manifeste pas son ambition de transformer cette disposition en une mesure applicable qui stimulerait, à un moment judicieux, le redressement d'entreprises belges par d'autres moyens que le recours aux pouvoirs publics ou, pire encore, l'appel à des charlatans dont le seul objectif est de vendre par « appartements » ou de dépouiller l'entreprise de ses actifs, alors que, dans d'autres pays, le système auquel je fais allusion a fait merveille. Je pense, en particulier, aux USA, mais aussi à plusieurs pays européens qui ont recours à cette méthode.

Cette disposition est un des nombreux archaïsmes qui subsistent dans notre législation.

J'insiste vivement auprès du ministre pour qu'il veuille bien revoir cette question. J'avais d'ailleurs déjà déposé, deux fois, au début de la précédente et présente législatures, une proposition de loi en ce sens. Je demande instamment à mes collègues de la commission des Finances de bien vouloir accorder la priorité à ce texte. Peut-être le Gouvernement pourrait-il, lui aussi, déposer un projet qui pourrait reprendre une partie de mes suggestions. Il est grand temps, me semble-t-il, en cette période de crise, de mettre fin à une disposition qui n'a jamais eu d'effet positif significatif sur l'économie.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geens.

De heer Geens (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de voorzitter van de commissie heeft er goed aan gedaan te verwijzen naar het schriftelijk verslag dat ook op die manier wordt gevaloriseerd.

Alle leden van de commissie hebben bijgedragen in de grondige bespreking van de artikelen van de programmawet. De heer Hatry heeft verwezen naar een aantal thema's die wij uitvoerig hebben besproken in de commissie, en die het voorwerp zullen uitmaken van een ontwerp van wet dat de minister begin 1994 zal indienen. Dit is de goede methode om belangrijke problemen die in de commissie aan bod komen, ernstig aan te pakken. De programmawet moest immers snel worden behandeld omdat de fiscale bepalingen en voorzieningen van het globaal plan zo vlug mogelijk een definitieve vorm moeten krijgen. Onze fractie gaat in op de suggestie van de heer Hatry om aan bedoeld wetsontwerp absolute prioriteit te geven.

Ik zal mij beperken tot enkele aspecten waarover wij vragen hebben gesteld in de commissie.

Ten eerste, de subsidies verleend in het kader van het Europees landbouwbeleid. Er zijn twee aspecten: enerzijds de land- en tuinbouwers die deze subsidies genieten en anderzijds de bestrijding van de fraude in deze sector.

Wat de landbouwers betreft, opteert de Regering voor een belasting van 16,5 pct. naar analogie met vergoedingen bij staking of vermindering van bepaalde activiteiten. Ook aan rendabele bedrijven worden bepaalde subsidies toegekend. De Regering heeft niet de bedoeling om die subsidies voor het grootste gedeelte af te romen door ze te onderwerpen aan een progressieve belasting, zodat een forfaitaire belasting wordt geheven. Daartegen heeft niemand bezwaar, zelfs niet de oppositie.

Een tweede aspect is het probleem van de fraude. Uit het verslag van het Europees Rekenhof blijkt dat in de Europese Unie de fraude 4 200 miljard frank bedraagt.

Terloops wil ik opmerken dat we er goed zouden aan doen in onze nationale werkzaamheden rekening te houden met de verslagen van het Europees Rekenhof.

De fraude ligt niet zozeer bij de land- en tuinbouwers, maar bij de tussenpersonen. We moeten ernstig werk maken van dit probleem. Geregeld wijzen onthullingen erop dat « *something is rotten in the state of Europe* »...

Mijnheer de minister, ik dring andermaal aan op een sterke Europese samenwerking voor de fraudebestrijding. U hebt daartoe in uw hoedanigheid van voorzitter van de Europese Raad voorstellen gedaan. Ik kan echter moeilijk zeggen dat die enthous

siaat zijn onthaald. Dat mag ons echter niet ontmoedigen. Ik heb gevraagd ter zake een aantal nota's en bijlagen te krijgen, die wij dan met veel belangstelling zullen kunnen consulteren.

De heer Hatry had het daarnet over de belasting op de kapitalisatie-aandelen en over het geheel van de kapitaalverschaffing aan ondernemingen. Het inbrengen van nieuw kapitaal in ondernemingen met het oog op investeringen zal het voorwerp uitmaken van de aangekondigde wet. De inbreng van nieuw kapitaal in het bedrijfsleven zal worden bevorderd door fiscale maatregelen.

Ik ga niet akkoord met de kritiek dat de taxatie op de beursverrichtingen de Brusselse beurs nog meer zal doen zieltogen. Hooguit zes maanden geleden hebben wij in een andere wet maatregelen genomen ten voordele van de Brusselse beurs. Wij hebben de jeremiades over de Brusselse beurs al vaak gehoord. Indien de Brusselse beurs zich niet kan weren, ligt dat niet alleen aan ons fiscaal regime. Deze instelling moet veel dynamischer worden geleid en uitgebouwd. De Brusselse beurs zal nooit via louter fiscale maatregelen tot een grotere activiteit komen. Men moet de verantwoordelijkheid zoeken bij degenen die verantwoordelijk zijn voor de werking van deze instelling.

Mijnheer de minister, wij hebben het allen moeilijk, ook u, met de maatregel die de terugbetaling voor medische prestaties afhankelijk maakt van het inkomen. De heer Hatry zegt dat men op de goede weg is door het koppelen van bepaalde uitkeringen aan het inkomen. Hij aanvaardt dus zoals wij het principe zelf. Er gaan echter grote moeilijkheden rijzen op het vlak van de administratieve verwerking. Wij moeten vermijden dat de administratie van Financiën zich moet bezighouden met het uitreiken van allerlei attesten, ook al kan dit gebeuren op een rationele manier met de informatica. Het beperkt de mogelijkheden om te werken aan een juistere taxatie. Wij moeten echter ook voor de burgers de zaken niet al te complex maken. Zo verschillen de inkomensschalen die in het globaal plan gehanteerd worden voor de bepaling van het remgeld en voor de afhoudingen op de kinderbijslag. Dat is niet logisch.

Ik zie trouwens niet in wat de motivering daarvan is. De commissie zal daarop trouwens nog terugkomen op het moment dat zij de problematiek van de kinderbijslagen bespreekt. Aangezien het globaal plan op sommige punten kan worden bijgewerkt, wil ik toch doen opmerken dat een vereenvoudiging van dit systeem prioritair is.

Mijnheer de Voorzitter, een volgende bemerking is mij ingegeven door de bijlage I. Daarin wordt een overzicht gegeven van de toelagen die door de Nationale Loterij worden toegekend. Grosso modo heb ik daar geen problemen mee. Er is echter een post van 53 miljoen opgenomen voor toelagen aan projecten van de Franse en de Duitse Gemeenschappen. Het verwondert mij dat hier alleen sprake is van deze twee Gemeenschappen. Wat is de *ratio legis* van dergelijke toelagen? Indien de Nationale Loterij ervan uitgaat dat in die Gemeenschappen bepaalde projecten moeten worden ondersteund, dan geldt dat evenzeer voor de derde Gemeenschap. Ik zal daar echter niet verder op ingaan.

M. Maystadt, ministre des Finances. — La Loterie nationale intervient pour soutenir des projets dans les trois Communautés: française, germanophone et, bien entendu, flamande.

Conformément aux clés de répartition définies en la matière, un équilibre doit d'ailleurs être respecté.

La Loterie nationale a cependant dépensé plus vite l'argent destiné à des projets relevant de la Communauté flamande. Il faut, dès lors, procéder à un rééquilibrage en 1993.

De heer Geens (CVP). — Mijnheer de minister, u kunt de moeilijkheden vermijden door een uniformiteit in de voorstelling. Wij moeten in de commissie trouwens eens praten over de werking van de Nationale Loterij. Een duidelijke voorstelling van de zaken kan ertoe bijdragen dat wij elkaar niet ten onrechte van bepaalde manipulaties beschuldigen.

Mijnheer de Voorzitter, dat waren enkele elementen die ik in persoonlijke naam naar voren heb gebracht. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tavernier.

De heer Tavernier (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik vond het zinvoller het woord te nemen in de bespreking van de programmawet dan in de algemene bespreking van de Rijksmiddelenbegroting. In plaats van nogmaals te discussiëren over de intenties van de Regering, wil ik liever de regeringsmaatregelen toetsen aan bepaalde voorstellen van de groenen waarvan sommige in de vorm van amendementen werden ingediend. Dat is in feite een symbolische daad. Wij moeten ons immers, zeker in een tweede lezing, geen illusies maken omtrent het aanvaarden van onze amendementen.

Voor de groenen moet het regeringsbeleid aandacht hebben voor een correcte en meer billijke inning van de belastingen, voor de bescherming van de sociale zekerheid, voor een ondersteuning van de arbeidsherverdeling, voor positieve acties tegenover sociale uitsluiting en voor een ingrijpen op de intrestbetaling op de overheidsschuld.

Wat de correcte inning van de belastingen betreft, zullen Agalev en Ecolo alle maatregelen ter bestrijding van de belastingontduiking en de belastingontwijking steunen en dit op alle niveaus en in alle instellingen. Als wij, politici, bij de bevolking geloofwaardig willen overkomen, dan moeten wij ervoor zorgen dat de fiscale lasten volgens draagkracht worden verdeeld.

In verband met de billijkheid van de belasting, verwijs ik naar ons amendement dat ertoe strekt de belasting op de winsten van de intercommunales te verhogen, ten einde tot een normalere belasting te komen. Tot bewijs van het tegendeel, ben ik er nog altijd van overtuigd dat een belastingregime dat de intercommunales bevoordeelt onverantwoord, onbillijk en achterhaald is. Ook wat de belasting op de inkomsten uit vermogens betreft, staan we nog niet ver genoeg, vele verklaringen en goede intenties, ook van de minister, ten spijt. We hadden al onze hoop gesteld op het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie om daar iets aan te doen, maar tot op heden is het resultaat nagenoeg nihil. Nu moeten we ons weer troosten met de gedachte dat het misschien volgend jaar zal lukken. Zolang er in de Europese Unie geen veralgemeende minimale roerende voorheffing komt, zullen wij echter elke bijkomende belasting op arbeid blijven afwijzen.

Een ander punt dat we niet uit het oog verliezen is het al dan niet belasten van de meerwaarden in het kader van allerlei beleggingsfondsen. Dit ontwerp van programmawet bevat een aantal maatregelen die een belasting van de meerwaarden beogen. Omdat de Regering niet over het geëigende instrument beschikt, of wil beschikken, moet zij via een omweg optreden. Zo heeft zij een beurstaks ingevoerd op de verhandeling van SICAV's en BEVEK's. De opbrengst hiervan zal niet neerkomen op wat wij noemen een billijke belasting op de meerwaarden die voor ons minstens zou moeten overeenstemmen met wat men als een minimale Europese roerende voorheffing kan aanvaarden.

In deze aangelegenheid wil ik ook nog op een ander aspect wijzen, namelijk de veranderlijkheid van onze wetgeving. Financiële kringen klagen niet zozeer over de hoogte van de belasting dan wel over de veranderlijkheid. Ook deze maatregel zal verstorend werken en een aantal niet-verwachte neveneffecten hebben. Zo vernam ik onlangs dat, hoewel de Belgische en de Luxemburgse SICAV's of BEVEK's dezelfde waarde hebben, particulieren meer Luxemburgse SICAV's aankopen dan Belgische, ook bij Belgische financiële instellingen. Hoewel de beurstaks op de Belgische en de Luxemburgse effecten dezelfde is, kiezen de kopers toch de Luxemburgse omdat ze de veranderlijkheid in de Belgische belastingwetgeving schuwen. Dit niet-gewilde neveneffect maakt voor de Regering misschien niet zoveel uit. Het betekent wel een verschuiving van bepaalde activiteiten van een Belgische zetel naar een Luxemburgse zetel, zij het soms binnen dezelfde instelling.

Ons belastingregime moet in die zin worden aangepast dat wij komen tot een hogere roerende voorheffing en tot een echte belasting op de meerwaarde. Dit mag niet stapsgewijze verlopen en de maatregelen moeten blijvend zijn en een voldoende opbrengst waarborgen.

De bescherming van de sociale zekerheid is een zeer belangrijk punt. Jammer genoeg stellen wij vast dat alle in het globaal plan aangekondigde maatregelen, evenals vele andere regerings-

maatregelen, in de richting gaan van een verdere afbraak van de sociale zekerheid. Uiteraard hebben wij niets tegen de sociale vrijstelling van remgelden, aangezien dit een correctie is op de regeringsmaatregel ter verhoging van het remgeld in de ziekteverzekering, die wij nooit hebben kunnen goedkeuren. Ondanks het feit dat die verhoging van de remgelden niet van toepassing is voor de genietters van het derde-betalersregime, blijft dit toch een probleem voor een groot aantal van dezen mensen. Zij zullen immers heel lang moeten wachten vooraleer zij terugbetaald krijgen wat zij aan remgelden te veel hebben betaald. De belastingdiensten werken nu éénmaal niet zo snel en sommige mensen betalen al gauw grote bedragen aan remgelden voor tandartsen, geneesheren, ziekenhuizen, enzovoort.

Ook de ingrepen in de kinderbijslag staan ons niet aan. De vraag is of het nieuwe systeem wel werkbaar is. Waarom grijpt men trouwens niet meer in via de fiscaliteit zelf? Wij hebben in de commissie een amendement ingediend om de aftrek voor kinderen ten laste om te zetten in een belastingkrediet. Wij geven toe dat het ook voor ons niet duidelijk is welke de financiële weerslag is. Onder meer daarom hebben wij dat amendement niet opnieuw voor de plenaire vergadering ingediend. Een andere reden is dat wij op het ogenblik bezig zijn met de uitwerking van een nieuw voorstel dat wij zullen indienen bij de bespreking van een volgende programmawet. De bedoeling van dat amendement is wat nu als een vaste aftrek in de fiscaliteit wordt beschouwd, om te vormen tot een belastingkrediet en om de aftrek die varieert met het inkomen gewoonweg af te schaffen. De ene maatregel zou dan de andere compenseren en toch zouden wij gaan in de richting van een herverdeling.

Een derde belangrijk aandachtspunt in deze materie is de ondersteuning van de arbeidsherverdeling via fiscale weg. Eerst in de commissie en later in deze algemene bespreking, hebben wij een amendement ingediend dat aan iedereen die vrijwillig overstapt naar een drie-vierdearbeitsdag, een belastingkrediet toekent van om en bij de 5 000 frank per maand. Het verheugt mij te vernemen dat de minister zich voorneemt iets in die aard uit te werken. Wij wachten de voorstellen van de Regering af en wij zullen ze te gepaste tijde op hun verdiensten beoordelen. Intussen zullen wij, al was het maar symbolisch, dit voorstel als amendement bij deze programmawet indienen.

Een vierde belangrijk aandachtspunt zijn de positieve acties tegen de sociale uitsluiting. Wij hadden in dat verband in de commissie een amendement ingediend, dat ertoe strekte het bedrag dat daarvoor ter beschikking was gesteld, te verhogen. De minister antwoordde dat het wel mooi is een bedrag voor te stellen, maar dat het essentieel is aan dat bedrag ook een bepaald programma te koppelen.

Mijnheer de minister, u weet dat wij oor hebben naar terechte kritiek. Er ontbreekt inderdaad een concreet actieprogramma. Wij hebben het amendement niet opnieuw ingediend, maar een volgende keer zullen wij het opnieuw ter tafel leggen, dan wel gekoppeld aan een concreet actieprogramma.

Ik heb dan nog een laatste belangrijke opmerking, namelijk over de intresten op de overheidsschuld. U kent onze ideeën in dat verband. Ik weet dat u er niet mee akkoord gaat. Als beschermer van de Belgische frank kunt u dat trouwens moeilijk publiek toegeven. Het probleem van de Belgische overheidsfinanciën zal nooit ten gronde kunnen worden opgelost of er zullen daartoe nooit belangrijke aanzetten kunnen worden gegeven als het taboe van de intrestbetaling op de overheidsschuld niet wordt doorbroken.

Wij hebben een amendement ingediend dat een eerste stap kan betekenen. Wij willen de mogelijkheid scheppen geïndexeerde staatsleningen uit te geven en een aantal fondsen die belastingvoordelen genieten verplichten daarop in te schrijven. De geïndexeerde rente van die overheidsleningen zal uiteraard lager zijn dan de marktrente op dit ogenblik. Het is wel duidelijk dat dit voorstel voor ons maar een eerste stap kan zijn in de richting van een grondige aanpak van de intresten op de overheidsschuld.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat wij met onze amendementen en met de opmerkingen op de voorstellingen van de Regering duidelijk aangegeven hebben in welke richting het alternatief moet gaan. Dit alternatief wijkt voor een aantal punten aanzien-

lijk af van wat de Regering concreet doet. Ik hoop wel dat bepaalde intenties van de minister van Financiën, die ons goed in de oren klinken, in de toekomst kunnen worden waargemaakt. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, ministre.

M. Maystadt, ministre des Finances. — Monsieur le Président, une fois n'est pas coutume, je commencerai par indiquer les points sur lesquels je rejoins les différents intervenants.

J'adhère à la suggestion de M. Hatry de revoir le régime fiscal des options sur actions. Je suis tout à fait disposé à reprendre l'examen de cette question en commission.

J'opine aux propos de M. Geens lorsqu'il insiste sur la nécessité d'accorder une attention toute particulière aux fraudes apparemment très importantes dans le domaine agricole. Lors de la dernière réunion des ministres des Finances, j'ai demandé que le groupe *ad hoc* désigné par le Comité des représentants permanents procède à l'examen approfondi des observations de la Cour des comptes européenne, de sorte que nous puissions disposer d'un rapport précis au mois de mars prochain.

J'approuve également M. Geens quand il développe l'idée que l'administration fiscale soit déchargée des tâches accessoires qui l'encombrent afin qu'elle puisse s'attacher à une meilleure perception de l'impôt. Il est évident que lorsque les fonctionnaires sont l'objet de constantes sollicitations en matière d'attestations fiscales diverses, ils sont dans l'impossibilité de se consacrer à leur mission principale. De même, l'adoption d'échelles barémiques distinctes dans le souci de moduler l'impact de certaines mesures en fonction des revenus serait de nature à compliquer inutilement la tâche de l'administration.

Je partage les préoccupations de M. Tavernier en ce qui concerne les risques de délocalisation de certaines activités au profit d'intermédiaires installés au Luxembourg. Il convient de rester extrêmement prudent lorsque nous envisageons d'adopter unilatéralement des mesures fiscales aussi longtemps que nous n'aurons pas progressé de manière décisive sur le plan de l'harmonisation européenne. En cette matière, nous sommes confrontés à la règle de l'unanimité requise pour les décisions.

Je voudrais à présent aborder l'examen des amendements déposés par M. Tavernier suivant l'ordre repris par le document qui vient de nous être distribué.

Le premier amendement vise à réserver les avantages fiscaux consentis à l'épargne à long terme à des formes de placements investis — pour moitié au moins — en emprunts indexés libellés en francs belges. Nous n'avons pas le temps d'examiner cette proposition dans le détail mais je dois vous indiquer qu'elle présente, en termes de crédibilité et donc de prime de risque supplémentaire, les inconvénients qu'entraîne toute forme d'emprunt forcé ou quasi forcé. Vous me répondrez probablement qu'il ne s'agit pas vraiment d'un emprunt forcé car les personnes ne sont pas obligées d'y souscrire, l'avantage fiscal étant simplement réservé. Néanmoins, cette mesure pourrait être perçue comme ayant ce caractère.

Votre proposition, surtout, contrevient directement à la législation européenne. En effet, l'article 104 A du Traité de Maastricht interdit toute forme d'accès privilégié des pouvoirs publics aux marchés financiers et la législation secondaire adoptée en exécution de cet article précise et définit ce qu'il faut entendre par accès privilégié. Or, votre mesure entre tout à fait dans le champ d'application de cette interdiction.

En ce qui concerne votre deuxième amendement, qui porte sur la redistribution du travail, je n'ai pas caché, en commission, que je le trouvais intéressant, ainsi que vous l'avez d'ailleurs rappelé dans votre intervention. Par conséquent, je l'ai fait examiner de plus près par le service d'études du ministère des Finances, auquel j'avais demandé de réaliser ce travail avec un préjugé favorable.

Ce service a essayé de chiffrer l'impact de votre proposition, lequel est très négatif pour les finances publiques. En effet, il faut notamment prendre en compte un élément bien précis de la fiscalité, lorsqu'on veut utiliser des incitants fiscaux plutôt

qu'accorder des diminutions de charges sociales, comme le propose le Gouvernement. Il s'agit de l'élément de progressivité, qui intervient ici à rebours.

La réduction du temps de travail avec embauche compensatoire se traduit, en fait, par une perte de recettes. Quatre personnes travaillant à trois quarts temps paient moins d'impôts sur le revenu que trois personnes occupées à temps plein. Un tel effet n'influence évidemment pas les cotisations de sécurité sociale, puisqu'elles sont linéaires. Le calcul a donc été effectué en tenant compte de trois effets. L'incidence automatique — que je viens d'évoquer — sur l'impôt des personnes physiques, conséquence inévitable et que nous sommes prêts à accepter dans les formules de redistribution du travail que nous voulons encourager; l'avantage fiscal que vous souhaitez accorder, c'est-à-dire le crédit d'impôt; un troisième effet devant être soustrait des deux premiers, à savoir le gain résultant du non-octroi d'une réduction d'impôts pour allocations de chômage. En effet, selon l'hypothèse que nous avons choisie, l'embauche compensatoire concerne un chômeur, la quatrième personne mise au travail émergeant donc au chômage. Les effets sur la fiscalité de la mesure que vous proposez ont donc été examinés.

Le service d'études du ministère des Finances arrive ainsi à la conclusion que, sur la base du salaire moyen d'un ouvrier, le coût en perte de recette par emploi créé s'élève à 211 320 francs. Si l'on prend en considération le salaire moyen pour l'ensemble de l'industrie, c'est-à-dire y compris les employés, le chiffre obtenu est encore plus élevé: 305 781 francs. Ces montants me paraissent quand même élevés.

Je persiste à croire que l'idée est intéressante; nous devons continuer — par divers moyens — à encourager les formules de redistribution du temps de travail. Toutefois, il me semble que nous devons retravailler cette proposition pour tenter de trouver une formule moins coûteuse pour les finances publiques que celle que vous suggérez. Aussi je demanderai, aujourd'hui en tout cas, de rejeter votre proposition.

En ce qui concerne le troisième amendement, vous connaissez mon sentiment personnel à son égard mais, à l'heure actuelle, je dois bien constater qu'une majorité ne s'est pas encore dégagée pour voter ce changement de la législation fiscale. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tavernier.

De heer Tavernier (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn genuanceerd antwoord. Ik moet echter wijzen op een fundamentele kritiek die wij vanuit fiscaal oogpunt hebben gegeven op het Verdrag van Maastricht dat ook hier moeilijkheden schijnt op te leveren.

Het verheugt mij dat de minister de berekening heeft laten maken betreffende het belastingkrediet ter bevordering van de herverdeling van de arbeid. Ik zou het op prijs stellen indien men mij de cijfers zou bezorgen. Deze denkrichting moet inderdaad worden overwogen. Wij moeten alle kansen grijpen om tot een herverdeling van de arbeid te komen. Ik ben het er echter mee eens dat het gekozen initiatief betaalbaar moet blijven.

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Infrastructuur*

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission de l'Infrastructure*

De Voorzitter. — Wij bespreken nu het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur betreffende artikel 45.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure au sujet de l'article 45.

De heer Quintelier, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Niemand vraagt het woord in deze bespreking.

Personne ne demande la parole dans cette discussion.

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking*

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission de la Coopération au Développement*

De Voorzitter. — Wij bespreken nu het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking betreffende de artikelen 46 tot 57.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de la Coopération au Développement au sujet des articles 46 à 57.

Het woord is aan de heer Pataer, rapporteur.

De heer Pataer (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal verslag uitbrengen over deel III van de programmawet. Ik noem het bewust niet het derde deel omdat dit de indruk zou wekken dat ik een hiërarchie wil invoeren. Deze programmawet is vrij «dun» uitgevallen. Misschien moeten wij ons daarover wel verheugen.

De bespreking van het gedeelte over Ontwikkelingssamenwerking heeft in de commissie geleid tot een boeiende gedachtenwisseling.

De essentie van het debat kan als volgt worden samengevat. De artikelen 46 tot 57 hebben betrekking op een begrotings-technische maatregel. Zij strekken ertoe twee hoofdstukken van de wet van 10 augustus 1981 tot oprichting van een Fonds voor ontwikkelingsamenwerking en van een Fonds voor leningen aan vreemde Staten, op te heffen. Tegelijkertijd zal dit Fonds voor ontwikkelingsamenwerking worden geïntegreerd in de begroting voor Ontwikkelingssamenwerking via een speciaal daartoe aangeduid begrotingsprogramma.

Tevens wordt nader omschreven welk soort van hulp dit fonds in de toekomst zal verlenen, met de nadruk op het feit dat de middelen ook kunnen worden aangewend om subsidies toe te kennen aan niet-gouvernementele organisaties en om participaties te nemen in ontwikkelingsbanken. In het commissiedebat werd het belang van deze maatregelen benadrukt, onder meer door de staatssecretaris zelf, die onderstreepte dat dank zij deze nieuwe begrotingstechniek in de ontwikkelingslanden rechtstreeks met de plaatselijke civiele maatschappij kan worden samengewerkt wat dit vroeger enkel mogelijk was met de regeringen.

Een lid merkte bij de bespreking in de commissie op dat de wet van 10 augustus 1981 een Fonds voor ontwikkelingsamenwerking heeft opgericht om aan de onvolmaaktheden van de begrotingsprocedure te ontsnappen en om op die manier te vermijden dat in een bepaald begrotingsjaar de niet-uitgegeven kredieten zouden verloren gaan. Iedereen begrijpt natuurlijk dat men vreesde dat deze mogelijkheden door de nieuwe begrotingstechniek verloren zou gaan. De staatssecretaris heeft de commissie ter zake echter kunnen geruststellen.

Bij de bespreking van het Fonds voor ontwikkelingsamenwerking laaide onvermijdelijk ook even de discussie op over het Overlevingsfonds, dat wel eens met het andere fonds wordt verward. We moeten daarop nu echter niet terugkomen, vermits we hebben afgesproken om begin januari daarover een apart debat te voeren naar aanleiding van de bespreking van een resolutie die in de commissie heeft plaatsgehad.

Een commissielid heeft uitdrukkelijk onderstreept dat de bepalingen van de programmawet tegemoetkomen aan één van de grote kritieken op ontwikkelingsamenwerking, namelijk dat men enkel met regimes samenwerkt die in sommige gevallen zwaar corrupt moeten genoemd worden en dat het ontwikkelingsgeld op die manier, tegen de wil van het Parlement in, niet bij de hulpbehoevenden terecht komen. Zoals het nu in de wet is uitgewerkt, zal het nieuwe begrotingsfonds ter zake meer soepelheid mogelijk maken.

Tenslotte merk ik nog op dat de problematiek van het Fonds voor ontwikkelingsamenwerking geregeld wordt in het kader van deze programmawet, omdat de begroting voor Ontwikkelingsamenwerking voor 1994 slechts kan worden uitgevoerd in de mate dat deze artikelen van de programmawet door het Parle-

ment worden aangenomen, samen met de goedkeuring van de begroting. In de commissie werden de artikelen van de programmawet goedgekeurd met 11 stemmen tegen 2. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Ulburghs.

De heer Ulburghs (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, hoofdstuk 1 van de wet van 10 augustus 1981 tot oprichting van het Fonds voor ontwikkelingssamenwerking en het Fonds voor leningen aan vreemde Staten wordt opgeheven. Ik zal de argumenten die ik de voorbije nacht naar voren heb gebracht, niet herhalen. Toch wijs ik er kort op dat ik het betreurt dat de grote besparing van 1,5 miljard vorig jaar, de inflatie van 2,5 pct. en de verwachte daling van het BNP feitelijk een vermindering van het globale pakket voor ontwikkelingssamenwerking meebrengen. We zijn dus ver van de 0,7 pct. verwijderd.

Vannacht werd mij verweten de populistische toer op te gaan door in een periode van crisis en inleveringen te pleiten voor het behoud of zelfs de verhoging van het budget van Ontwikkelingssamenwerking. Er werd gezegd dat ook het departement Ontwikkelingssamenwerking solidair moet zijn op het gebied van inleveringen en dat men zich in de ontwikkelingslanden meer op kwaliteit moet toespitsen. Indien we echter de ontwikkelingssamenwerking niet opdrijven of zelfs volkomen herzien, dan zullen we veel meer geld moeten uitgeven om de *Fortress Europa* uit te bouwen en te beschermen. Denk maar aan de kosten die Schengen, Trevi en Interpol met zich zullen brengen. Ook andere departementen, zoals Binnenlandse Zaken en Justitie met de versterking van het politieapparaat en de justitie, van opsporingsbrigades, controleurs en ambtenaren zullen veel meer kosten dan het verhogen van het budget van Ontwikkelingssamenwerking.

Bovenop de algemene besparingen waar ik het over had, komen voor de ontwikkelingssamenwerking nog de gevolgen van de afschaffing van het Fonds voor ontwikkelingssamenwerking, het instrument bij uitstek voor een flexibel uitgavenbeleid.

Mijnheer de staatssecretaris, u maakte tijdens de commissiebesprekingen een aantal bedenkingen aangaande de subsidies aan de NGO's. Hierdoor kan de civiele maatschappij beter gesteund worden en kan een autonome stroming naar de democratie het kader vormen voor een betere ontwikkelingssamenwerking en een betere ontwikkeling in het algemeen. Er zijn dus belangrijke argumenten.

De afschaffing van het Fonds voor ontwikkelingssamenwerking komt in principe de duidelijkheid en de overzichtelijkheid van de begroting ten goede. Maar dit betekent ook dat inzake de uitgaven een striktere begrotingsorthodoxie moet worden gevolgd. De bedragen die op het einde van het jaar niet waren uitgegeven, konden vroeger in het fonds worden opgepot — en dat was ten voordele van het Fonds. Nu zullen die middelen weer naar de centrale Schatkist moeten gaan.

De nieuwe wet voorziet in een grotere soepelheid op enkele gebieden. Ik denk onder meer aan de ruimere voorschotten en de nieuwe structuur voor de begrotingsprogramma's, maar daarmee zijn niet alle problemen opgelost. Het Rekenhof heeft hieromtrent trouwens reeds bedenkingen gemaakt, alhoewel het de voordelen van de verandering toegeeft.

Ik wil nog even terugkomen op Afrika, mijnheer de staatssecretaris. Volgens u krijgt dit gebied ongeveer 85 pct. van de hulpprogramma's. Grote, rijke landen hebben daarentegen de tendens Afrika aan zijn lot over te laten. Wij doen dat dus niet en dat is zeker een pluspunt. Dit is zeer belangrijk.

Volgens ons moet Afrika in de toekomst evenwel absolute prioriteit krijgen, vooral inzake de overleving van de landbouw. De voedsel economie moet gebaseerd zijn op zelfvoorziening. Dit veronderstelt een herstructurering van de handelsstromen, die zoals de GATT en het IMF wensen minder ten voordele van het Noorden mogen gericht zijn. De handelsstromen moeten meer op de regionale markten gericht zijn; in Afrika worden in dat verband reeds schuchtere pogingen gedaan. Onze ontwikkelingswerkers zullen vooral ook steun moeten verlenen aan deze kleinschalige en aangepaste landbouwprojecten. Gisterenavond werd hier de opmerking gemaakt dat de ontwikkelingshulpers hun werk in het Zuiden moeten verderzetten. Vaak zinken

ontwikkelingsprojecten in het niet na het vertrek van de ontwikkelingswerkers en hebben wij daar dus nutteloos geïnvesteerd. Er moet dus worden geïnvesteerd in instrumenten die vooral op ecologisch en sociaal vlak de kwaliteit van de ontwikkelingsprojecten verhogen. Afrika stevent immers rechtstreeks af op een ecologische ramp.

Er moet tevens aandacht worden besteed aan de technische opleiding en de opleiding tot democratische samenwerking. De kwaliteitsverhoging kost onvermijdelijk ook meer geld en een reële verhoging van de middelen is daarom dringend noodzakelijk. Zij moet worden gekoppeld aan een beleidsplan op lange termijn, waarin kwaliteit en coherentie in concrete samenwerkingsprogramma's vorm krijgen. Daarom zal de voltallige Regering en vooral een aantal relevante departementen, onder meer Begroting, Landbouw, Financiën en Ontwikkelingssamenwerking zich sterker moeten engageren om een volwaardig ontwikkelingsbeleid mogelijk te maken. Formeel overleg waarin ontwikkelingssamenwerking duidelijk steun krijgt, is dan ook aangewezen.

Ik ga hierop niet dieper in, maar wil er alleen nog aan toevoegen dat het argument van de noodzaak aan goed beheer, waarbij de begroting wordt teruggeschoefd omdat de middelen niet zinvol en efficiënt zouden worden besteed, geen steek houdt aangezien er ook wordt gesnoeid in de kredieten voor die NGO's en multilaterale organisaties waarvan de efficiëntie al sinds jaar en dag is bewezen.

Over de relatie tussen de kredieten voor Ontwikkelingssamenwerking en Landsverdediging heeft de staatssecretaris gisterenavond geantwoord dat de scheiding tussen beide departementen duidelijk is en dat het departement van Ontwikkelingssamenwerking slechts in bepaalde gevallen een beroep doet op Landsverdediging en daarvoor ook betaalt. De Belgische ontminners in Cambodja bijvoorbeeld behoren tot Landsverdediging, maar de middelen om ze te betalen kwamen van de begroting van Ontwikkelingssamenwerking. Uitzonderlijk kan zo iets misschien maar ware het niet beter de kredieten van Landsverdediging met dit doel te verhogen?

Tenslotte iets over de relatie tussen de federale Staat en de regio's. Wij zijn van mening dat de inschrijving van respectievelijk 140 miljoen en van 10 miljoen in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap geen sluipende decentralisatie van de Ontwikkelingssamenwerking mag zijn. Ontwikkelingssamenwerking moet een federale materie blijven, maar moet uiteraard worden geharmoniseerd met de gewestelijke opdrachten van bewustwording en vormingsprogramma's.

Het Zuiden is dichterbij dan men wel denkt. Milieuproblemen, vluchtelingen- en migrantenproblemen zijn van het Noorden én van het Zuiden. Een kortzichtig beleid in het Noorden, dat het Zuiden meer en meer aan zijn lot overlaat, komt als een boemerang terug. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Derycke.

De heer Derycke, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, eerst en vooral dank ik de rapporteur voor zijn verslag. Hij heeft terecht benadrukt dat het hier gaat om een vrij belangrijke wetswijziging voor het departement van Ontwikkelingssamenwerking. Wij moesten die wel in de programmawet opnemen als wij vanaf 1 januari 1994 nieuwe begrotingsmethoden willen gebruiken.

De heer Ulburghs vroeg zich af of dat wel nodig is. Dat is het zeker, want de begroting van Ontwikkelingssamenwerking was nog niet conform de wet op de rijkscomptabiliteit van juni 1991. Bovendien aanvaardt het Rekenhof onze methoden niet langer zodat we ons genoopt zagen deze nieuwe vorm van begrotingstechniek aan de beide Kamers voor te leggen.

Wij zijn ons er heel goed van bewust dat het in de huidige omstandigheden en voor deze uiterst moeilijke thematiek niet gemakkelijk is om de begrotingstechnieken aan te passen, maar wij zien deze verandering met goed vertrouwen tegemoet. Zoals ik heb uitgelegd in de commissie, is deze wijziging ook in het belang van het Parlement dat op deze manier het beleid van

Ontwikkelingssamenwerking duidelijker kan volgen. Volgens mijn opvattingen moet het Parlement namelijk een klaar en duidelijk inzicht hebben in de begrotingsmaneuvers, veel liever dan het daaropvolgende jaar te moeten constateren dat honderden miljoenen werden overgeheveld van de ene post naar de andere, wat in het verleden veel te vaak het geval was.

Als het Parlement zich een politiek van ontwikkelings-samenwerking wil aanmeten deze naam waardig, dan ga ik ervan uit dat er een quasi-consensus is tussen mijn departement en het Parlement, en dat die ook wordt «vertaald» in de begroting. Het heeft bijvoorbeeld geen zin een politiek van concentratielanden of een beleid ten opzichte van de NGO's uit te werken, wanneer ik later met alle gemak grote bedragen van post kan doen veranderen. Aangezien ik streef naar een goede samenwerking met het Parlement, is zo iets niet aanvaardbaar.

Het Rekenhof zal altijd een moeilijkheid blijven. Ik heb echter geen moeite met de controlerende functie van het Rekenhof. Het is de bewaarengel van het Parlement en van de Regering. De methodes die wij nu hebben uitgewerkt, zullen het voor het departement, en ook voor de secties in de betrokken ontwikkelingslanden mogelijk maken soepeler te werken, en wel zonder het controle-recht van het Rekenhof te verminderen.

Mijnheer Ulburghs, ik ben het in grote trekken eens met uw uiteenzetting van vanochtend en van gisteravond. U had het ook over de wisselwerking tussen Ontwikkelingssamenwerking en Defensie. Gisteren zegde ik reeds dat de minister van Landsverdediging op zijn budget meer dan 4 miljard besteedt aan ontwikkelings-samenwerking. Gelet op de bescheiden omvang van het budget van Ontwikkelingssamenwerking, zijn wij blij als het ware gebruik te kunnen maken van andere begrotingen die iets kunnen doen voor ontwikkelings-samenwerking. Men mag ook niet vergeten dat de begroting van Landsverdediging in een strikt keurslijf gevangen zit. Alles wat de minister van Landsverdediging dus afstaat, kan maar ten goede komen van Ontwikkelingssamenwerking. Ik heb er dan ook geen moeite mee als wij met onze begroting van Ontwikkelingssamenwerking ook eens voor die hulp moeten betalen. Ik heb reeds het voorbeeld gegeven van de ontmijning van Cambodja. Het is toch normaal dat wij hieraan meehelpen want zolang er zoveel mijnen liggen in Cambodja, kan ons departement daar toch niet aan ontwikkelings-samenwerking doen.

Zo heeft de minister van Landsverdediging mij ook gevraagd een bijdrage te leveren aan de actie van onze blauwhelmen in Ruanda. De heer Ulburghs heeft zelf toegegeven dat eerst de voorwaarden moeten worden gecreëerd voor het respecteren van de mensenrechten en de democratie, alvorens wij aan duurzame ontwikkelings-samenwerking kunnen denken. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Ulburghs.

De heer Ulburghs (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben de staatssecretaris dankbaar voor zijn geduld bij het beluisteren van de uiteenzettingen en voor de antwoorden die hij steeds verstrekt. Toch wil ik erop wijzen dat het scheppen van de goede voorwaarden voor een duurzame ontwikkelings-samenwerking niet alleen moet gebeuren door het departement van Ontwikkelings-samenwerking. Ook andere departementen kunnen hierin een rol spelen en voorwaarden tot ontwikkeling helpen creëren. De opdracht van het departement van Ontwikkelings-samenwerking bestaat erin de ontwikkeling te bevorderen eens dat de voorwaarden hiertoe gecreëerd zijn.

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden*

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission de l'Intérieur*

De Voorzitter. — Wij bespreken nu het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden betreffende artikel 58.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Intérieur au sujet de l'article 58.

Mevrouw Lieten-Croes, rapporteur, verwijst naar haar verslag.

Aucun orateur n'est inscrit dans la discussion de ce rapport.

Niemand vraagt het woord in deze bespreking.

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission de la Défense*

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Defensie*

M. le Président. — Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de la Défense au sujet des articles 59 et 60.

Wij bespreken nu het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Defensie betreffende de artikelen 59 en 60.

M. Borremans, rapporteur, se réfère à son rapport.

Aucun membre ne souhaite prendre la parole dans la discussion de ce rapport.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du projet de loi-programme, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles.

Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging van het ontwerp van programmawet verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen.

Je signale qu'une série d'amendements signés par moins de trois membres ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Bij verschillende artikelen van het ontwerp van wet dat wij thans bespreken, zijn amendementen ingediend die door minder dan drie leden zijn ondertekend.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Worden deze amendementen gesteund? (Talrijke leden staan op.)

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Aangezien deze amendementen reglementair worden gesteund, maken ze deel uit van de bespreking.

L'article premier est ainsi rédigé:

Chapitre Ier. — Justice

Section Ire. — Plan pluriannuel. — Financement

Article 1er. Dans l'article 1er, alinéas 1er et 2, de la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales, modifié par la loi du 26 juin 1992, les mots «neuf cent nonante décimes» sont remplacés comme suit:

1° A partir du 1er janvier 1994, par les mots «mille quatre cent nonante décimes»;

2° A partir du 1er janvier 1995, par les mots «mille neuf cent nonante décimes».

Hoofdstuk I. — Justitie

Afdeling I. — Meerjarenplan. — Financiering

Artikel 1. In artikel 1, eerste en tweede lid, van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten, gewijzigd bij wet van 26 juni 1992, worden de woorden «negenhonderd negentig decimes» vervangen als volgt:

1° Met ingang van 1 januari 1994, door de woorden «duizend vierhonderd negentig decimes»;

2° Met ingang van 1 januari 1995, door de woorden «duizend negenhonderd negentig decimes».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 195, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, modifié par la loi du 27 avril 1987, est complété par une disposition libellée comme suit :

« Lorsqu'il condamne à une peine d'amende, il peut tenir compte, pour la détermination de son montant, des éléments invoqués par le prévenu eu égard à sa situation sociale. »

Art. 2. Artikel 195, tweede lid, van het Wetboek van strafverdring, gewijzigd bij wet van 27 april 1987, wordt aangevuld met een bepaling, luidend als volgt :

« Wanneer hij veroordeelt tot een geldboete kan hij voor de vaststelling van het bedrag ervan rekening houden met de door de beklaagde aangevoerde elementen over zijn sociale toestand. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Dans l'article 29 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres, le montant « 5 francs » est remplacé par le montant « 10 francs ».

Art. 3. In artikel 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, wordt het bedrag « 5 frank » vervangen door het bedrag « 10 frank ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Dans l'article 142, alinéa 1er, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, remplacé par l'article 10, § 2, de la loi du 12 juillet 1960, le nombre « 2 » est remplacé par le nombre « 3 ».

Art. 4. In artikel 142, eerste lid, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, vervangen door artikel 10, § 2, van de wet van 12 juli 1960, wordt het getal « 2 » vervangen door het getal « 3 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Dans l'article 144, alinéa 1er, du même code, remplacé par l'article 10, § 2, de la loi du 12 juillet 1960, et modifié par l'article 10 de la loi du 19 juin 1986 et par l'article 165 de la loi du 22 décembre 1989, le nombre « 2 » est remplacé par le nombre « 3 ».

Art. 5. In artikel 144, eerste lid, van hetzelfde wetboek, vervangen door artikel 10, § 2, van de wet van 12 juli 1960, en gewijzigd bij artikel 10 van de wet van 19 juni 1986 en bij artikel 165 van de wet van 22 december 1989, wordt het getal « 2 » vervangen door het getal « 3 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Dans l'article 145 du même code, remplacé par l'article 10, § 2, de la loi du 12 juillet 1960, et modifié par l'article 166 de la loi du 22 décembre 1989, le nombre « 2 » est remplacé par le nombre « 3 ».

Art. 6. In artikel 145 van hetzelfde wetboek, vervangen door artikel 10, § 2, van de wet van 12 juli 1960, en gewijzigd bij artikel 166 van de wet van 22 december 1989, wordt het getal « 2 » vervangen door het getal « 3 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. L'article 268, 1°, du même code, remplacé par l'article 3, article 120, de la loi du 10 octobre 1967, est remplacé par une disposition libellée comme suit :

« 1° La mise au rôle des causes, l'inscription au registre des requêtes et l'inscription au registre des demandes en référé; ».

Art. 7. Artikel 268, 1°, van hetzelfde wetboek, vervangen door artikel 3, artikel 120, van de wet van 10 oktober 1967, wordt vervangen door een bepaling, luidend als volgt :

« 1° Het ter rol brengen van zaken, de inschrijving in het register der verzoekschriften en de inschrijving in het register van de vorderingen in kort geding; ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. § 1er A partir du 1er janvier 1994, l'article 269¹ du même code, remplacé par l'article 3, article 121, de la loi du 10 octobre 1967, et modifié par l'article 199 de la loi du 22 décembre 1989 et par l'article 60 de la loi du 28 juillet 1992, est remplacé par une disposition libellée comme suit :

« Art. 269¹. Il est perçu pour chaque cause inscrite au rôle général :

1° Dans les justices de paix, un droit de 1 300 francs;

2° Dans les tribunaux de première instance et les tribunaux de commerce, un droit de 3 000 francs;

3° Dans les cours d'appel, un droit de 6 800 francs;

4° A la Cour de cassation, un droit de 12 000 francs.

Le droit est toutefois réduit à 1 000 francs pour les procédures visées à l'article 162, 13°. »

§ 2. Dans l'article 269¹ du même code, tel que remplacé par le § 1er du présent article, les nombres « 1 300 », « 3 000 », « 6 800 », et « 12 000 » sont, à partir du 1er janvier 1995, remplacés respectivement par les nombres « 1 400 », « 3 300 », « 7 500 » et « 13 000 ».

Art. 8. § 1. Met ingang van 1 januari 1994 wordt artikel 269¹ van hetzelfde wetboek, vervangen door artikel 3, artikel 121, van de wet van 10 oktober 1967, en gewijzigd bij artikel 199 van de wet van 22 december 1989 en bij artikel 60 van de wet van 28 juli 1992, vervangen door een bepaling, luidend als volgt :

« Art. 269¹. Voor elke zaak die op de algemene rol wordt ingeschreven wordt er geheven :

1° In de vredegerichten, een recht van 1 300 frank;

2° In de rechtbanken van eerste aanleg en de rechtbanken van koophandel, een recht van 3 000 frank;

3° In de hoven van beroep, een recht van 6 800 frank;

4° In het Hof van cassatie, een recht van 12 000 frank.

Het recht wordt echter tot 1 000 frank verlaagd voor de procedures voorzien bij artikel 162, 13°. »

§ 2. In artikel 269¹ van hetzelfde wetboek, zoals vervangen door § 1 van dit artikel worden de getallen « 1 300 », « 3 000 », « 6 800 » en « 12 000 » vanaf 1 januari 1995 respectievelijk vervangen door de getallen « 1 400 », « 3 300 », « 7 500 » en « 13 000 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. Dans l'article 269² du même code, inséré par l'article 3, article 121, de la loi du 10 octobre 1967, et modifié par l'article 61 de la loi du 28 juillet 1992, les nombres « 900 » et « 1 700 » sont remplacés comme suit :

1° A partir du 1er janvier 1994, respectivement par les nombres « 1 000 » et « 1 900 »;

2° A partir du 1er janvier 1995, respectivement par les nombres « 1 100 » et « 2 100 ».

Art. 9. In artikel 269² van hetzelfde wetboek, ingevoegd bij artikel 3, artikel 121, van de wet van 10 oktober 1967, en gewijzigd bij artikel 61 van de wet van 28 juli 1992, worden de getallen « 900 » en « 1 700 » vervangen als volgt :

1° Met ingang van 1 januari 1994, respectievelijk door de getallen « 1 000 » en « 1 900 »;

2° Met ingang van 1 januari 1995, respectievelijk door de getallen « 1 100 » en « 2 100 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. § 1er. A partir du 1er janvier 1994, un article 269³, libellé comme suit, est inséré dans le même code:

« Art. 269³. Il est perçu pour chaque inscription d'une demande en référé un droit de 2 500 francs. Il est perçu pour chaque inscription d'appel des ordonnances ou des jugements de référé un droit de 5 000 francs. »

§ 2. Dans l'article 269³ du même code, tel que inséré par le § 1er du présent article, les nombres « 2 500 » et « 5 000 » sont, à partir du 1er janvier 1995, remplacés respectivement par les nombres « 2 800 » et « 5 600 ».

Art. 10. § 1. Met ingang van 1 januari 1994 wordt een artikel 269³, luidend als volgt, in hetzelfde wetboek ingevoegd:

« Art. 269³. Voor elke inschrijving van een vordering in kort geding wordt een recht van 2 500 frank geheven. Voor elke inschrijving van beroep tegen bevelen of vonnissen in kort geding wordt een recht geheven van 5 000 frank. »

§ 2. In artikel 269³ van hetzelfde wetboek, zoals ingevoegd door § 1 van dit artikel, worden de getallen « 2 500 » en « 5 000 », vanaf 1 januari 1995, respectievelijk vervangen door de getallen « 2 800 » en « 5 600 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Dans l'article 270¹, alinéa 1er, du même code, remplacé par l'article 27 de la loi du 12 juillet 1960, et modifié par l'article 201 de la loi du 22 décembre 1989, le nombre « 1 000 » est remplacé comme suit:

1° A partir du 1er janvier 1994, par le nombre « 1 100 »;

2° A partir du 1er janvier 1995, par le nombre « 1 200 ».

Art. 11. In artikel 270¹, eerste lid, van hetzelfde wetboek, vervangen door artikel 27 van de wet van 12 juli 1960, en gewijzigd bij artikel 201 van de wet van 22 december 1989, wordt het getal « 1 000 » vervangen als volgt:

1° Met ingang van 1 januari 1994, door het getal « 1 100 »;

2° Met ingang van 1 januari 1995, door het getal « 1 200 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Dans l'article 270² du même code, remplacé par l'article 25 de l'arrêté royal n° 12 du 18 avril 1967 et modifié par l'article 202 de la loi du 22 décembre 1989, le nombre « 1 000 » est remplacé comme suit:

1° A partir du 1er janvier 1994, par le nombre « 1 100 »;

2° A partir du 1er janvier 1995, par le nombre « 1 200 ».

Art. 12. In artikel 270² van hetzelfde wetboek, vervangen door artikel 25 van het koninklijk besluit nr. 12 van 18 april 1967 en gewijzigd bij artikel 202 van de wet van 22 december 1989, wordt het getal « 1 000 » vervangen als volgt:

1° Met ingang van 1 januari 1994, door het getal « 1 100 »;

2° Met ingang van 1 januari 1995, door het getal « 1 200 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Dans l'article 270³, alinéa 1er, du même code, inséré par l'article 27 de la loi du 12 juillet 1960 et modifié par l'article 203 de la loi du 22 décembre 1989, le nombre « 1 000 » est remplacé comme suit:

1° A partir du 1er janvier 1994, par le nombre « 1 100 »;

2° A partir du 1er janvier 1995, par le nombre « 1 200 ».

Art. 13. In artikel 270³, eerste lid, van hetzelfde wetboek, ingevoegd door artikel 27 van de wet van 12 juli 1960 en gewijzigd bij artikel 203 van de wet van 22 december 1989, wordt het getal « 1 000 » vervangen als volgt:

1° Met ingang van 1 januari 1994, door het getal « 1 100 »;

2° Met ingang van 1 januari 1995, door het getal « 1 200 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. Dans l'article 277 du même code, remplacé par l'article 207 de la loi du 22 décembre 1989, les nombres « 1 500 », « 3 000 », « 1 000 » et « 1 500 » sont remplacés comme suit:

1° A partir du 1er janvier 1994, respectivement par les nombres « 1 700 », « 3 500 », « 1 100 » et « 1 700 »;

2° A partir du 1er janvier 1995, respectivement par les nombres « 2 000 », « 4 000 », « 1 200 » et « 2 000 ».

Art. 14. In artikel 277 van hetzelfde wetboek, vervangen door artikel 207 van de wet van 22 december 1989, worden de getallen « 1 500 », « 3 000 », « 1 000 » en « 1 500 » vervangen als volgt:

1° Met ingang van 1 januari 1994 respectievelijk door de getallen « 1 700 », « 3 500 », « 1 100 » en « 1 700 »;

2° Met ingang van 1 januari 1995 respectievelijk door de getallen « 2 000 », « 4 000 », « 1 200 » en « 2 000 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. Sont abrogés dans le même code:

1° L'article 302^{quater}, inséré par l'article 3, article 17, de la loi du 10 octobre 1967;

2° L'article 304bis, inséré par l'article 3, article 18, de la loi du 10 octobre 1967 et modifié par l'article 62 de la loi du 28 juillet 1992.

Art. 15. In hetzelfde wetboek worden opgeheven:

1° Artikel 302^{quater}, ingevoegd bij artikel 3, artikel 17, van de wet van 10 oktober 1967;

2° Artikel 304bis, ingevoegd bij artikel 3, artikel 18, van de wet van 10 oktober 1967 en gewijzigd bij artikel 62 van de wet van 28 juli 1992.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. Dans l'article 278, alinéa 1er, du même Code, remplacé par l'article 208 de la loi du 22 décembre 1989, le nombre « 500 » est remplacé par le nombre « 600 ».

Art. 16. In artikel 278, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen door artikel 208 van de wet van 22 december 1989, wordt het getal « 500 » vervangen door het getal « 600 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Section II. — Législation sur les faillites

Art. 17. L'article 472 de la loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis, modifié par les lois du 18 mai 1956, 24 juillet 1962 et 24 mars 1978, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 472. Le jugement déclaratif de la faillite et celui qui a fixé ultérieurement la cessation de paiement, seront, par les soins des curateurs et dans les cinq jours de leur date, insérés par extrait au *Moniteur belge* et dans des journaux.

Ces extraits contiennent:

1. Les nom, prénoms, lieu et date de naissance, ainsi que l'adresse et le numéro d'immatriculation au registre de commerce du failli; s'il s'agit d'une société commerciale, la dénomination, la forme, le numéro d'immatriculation au registre de commerce et le siège;

2. La date du jugement déclaratif et le tribunal qui l'a prononcé;

3. Le cas échéant, la date du jugement fixant la date de cessation de paiement et l'indication de celle-ci;

4. Les nom, prénoms et adresse du ou des curateurs;

5. Le délai dans lequel les créances doivent être déclarées.

Il sera justifié de cette insertion par le *Moniteur belge* contenant lesdits extraits.

S'il constate qu'il est possible que la faillite doive être clôturée pour insuffisance d'actif, le curateur demande au juge-commissaire à être exonéré de l'obligation de publication dans des journaux. Les frais de publication qui ne sont pas couverts par l'actif resteront à charge du curateur.»

Afdeling II. — Faillissementswetgeving

Art. 17. Artikel 472 van de wet van 18 april 1851 betreffende het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling, gewijzigd bij de wetten van 18 mei 1956, 24 juli 1962 en 24 maart 1978, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 472. Het vonnis van faillietverklaring en het latere vonnis dat de staking van betaling vaststelt, worden door de zorg van de curators binnen vijf dagen na hun dagtekening bij uittreksel bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en in dagbladen.

De uittreksels vermelden:

1. De naam, de voornamen, de plaats en datum van geboorte, alsmede het adres en het inschrijvingsnummer in het handelsregister van de gefailleerde; betreft het een handelsvennootschap, de naam, de rechtsvorm, het inschrijvingsnummer in het handelsregister en de zetel;

2. De datum van het vonnis van faillietverklaring en de rechtbank die het heeft gewezen;

3. In voorkomend geval de datum van het vonnis waarbij de staking van betaling is vastgesteld, en de datum van die staking;

4. De naam, de voornamen en het adres van de curator of curators;

5. De termijn om aangifte van de schuldvorderingen te doen.

De opneming wordt bewezen door middel van het *Belgisch Staatsblad* waarin de genoemde uittreksels zijn verschenen.

Ingeval de curator vaststelt dat het faillissement mogelijk zal moeten gesloten worden bij gebrek aan actief, verzoekt hij de rechter-commissaris ontlast te worden van de publikatieplicht in dagbladen. De kosten van publikatie die niet worden gedekt door het actief, zullen ten laste blijven van de curator.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. L'article 473, alinéa 2, de la même loi, est remplacé par un alinéa libellé comme suit:

« L'opposition ne sera recevable que si elle est formée par le failli dans les huit jours, et par toute autre partie intéressée dans les quinze jours de l'insertion des extraits des jugements au *Moniteur belge*. »

Art. 18. Artikel 473, tweede lid, van dezelfde wet, wordt vervangen door een lid, luidend als volgt:

« Het verzet is slechts ontvankelijk indien het wordt gedaan door de gefailleerde binnen acht dagen, of door enige andere belanghebbende binnen vijftien dagen na de opneming van de uittreksels uit de vonnissen in het *Belgisch Staatsblad*. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. L'article 524, alinéa 3, de la même loi, inséré par la loi du 24 juillet 1962, est remplacé par un alinéa libellé comme suit:

« Il sera justifié de cette insertion par le *Moniteur belge* contenant lesdits extraits. »

Art. 19. Artikel 524, derde lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 24 juli 1962, wordt vervangen door een lid, luidend als volgt:

« De opneming wordt bewezen door middel van het *Belgisch Staatsblad* waarin de genoemde uittreksels zijn verschenen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

Art. 20. L'article 583, alinéa 1er, de la même loi, modifié par la loi du 24 juillet 1962, est remplacé par un alinéa libellé comme suit:

« Tous arrêts ou jugements de condamnation rendus en vertu des articles 573 à 578, ordonnent la publication, par extrait, aux frais du condamné, de l'arrêt ou du jugement de condamnation, au *Moniteur belge*. »

Art. 20. Artikel 583, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 24 juli 1962, wordt vervangen door een lid, luidend als volgt:

« Alle arresten of vonnissen van veroordeling, uitgesproken krachtens de artikelen 573 tot 578, bevelen dat het arrest of vonnis van veroordeling op kosten van de veroordeelde bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. L'article 587, alinéa 3, de la même loi, est remplacé par un alinéa libellé comme suit:

« A cette fin, à la diligence du procureur du Roi, copie de ladite requête est insérée par extrait, au *Moniteur belge*. »

Art. 21. Artikel 587, derde lid, van dezelfde wet, wordt vervangen door een lid, luidend als volgt:

« Te dien einde draagt de procureur des Konings er zorg voor dat een afschrift van bedoeld verzoek bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* wordt opgenomen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 22. L'article 596, alinéas 1er et 2, de la même loi, sont remplacés par les alinéas libellés comme suit:

« Les créanciers seront individuellement convoqués par le juge-commissaire et par lettre recommandée et remise au bureau des postes huit jours au moins avant celui qui aura été fixé pour la réunion; en outre, la convocation sera insérée au *Moniteur belge*. »

Un exemplaire du *Moniteur belge* dans lequel la convocation aura été insérée sera déposé au greffe avant la réunion des créanciers. »

Art. 22. Artikel 596, eerste en tweede lid, van dezelfde wet, worden vervangen door de leden, luidend als volgt:

« De schuldeisers worden ieder afzonderlijk door de rechter-commissaris opgeroepen bij aangetekende brief, die ten minste acht dagen voor die van de vergadering op het postkantoor wordt afgegeven; de oproeping wordt bovendien in het *Belgisch Staatsblad* opgenomen.

Een exemplaar van het *Belgisch Staatsblad* waarin de oproeping is verschenen, wordt voor de vergadering van de schuldeisers ter griffie neergelegd. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 23. A l'article 601 de la même loi, modifié par les lois des 24 juillet 1962 et 24 mars 1978, sont apportées les modifications suivantes:

1° A l'alinéa 1er les mots « et dans les journaux désignés par le juge-commissaire en vertu de l'article 596 » sont supprimés;

2° L'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante:

« Il sera justifié de cette insertion par le *Moniteur belge* contenant lesdits extraits. »

Art. 23. In artikel 601 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 24 juli 1962 en 24 maart 1978, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het eerste lid worden de woorden « en in de bladen door de rechter-commissaris aangewezen met toepassing van artikel 596 » geschrapt;

2° Het derde lid wordt vervangen door volgende bepaling:
« De opneming wordt bewezen door middel van het *Belgisch Staatsblad* waarin de genoemde uittreksels zijn verschenen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 24. L'article 607, alinéa 5, de la même loi, inséré par la loi du 24 juillet 1962, est remplacé par un alinéa libellé comme suit:

« Il sera justifié de cette insertion par le *Moniteur belge* contenant lesdits extraits. »

Art. 24. Artikel 607, vijfde lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 24 juli 1962, wordt vervangen door een lid, luidend als volgt:

« De opneming wordt bewezen door middel van het *Belgisch Staatsblad* waarin de genoemde uittreksels zijn verschenen. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 25 est ainsi libellé:

Section III. — Allongement des délais de prescription de l'action publique relative à certaines infractions

Art. 25. A l'article 21 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale, modifié par la loi du 30 mai 1961, les mots « trois ans » sont remplacés par les mots « cinq ans ».

Afdeling III. — Verlenging van de verjaringstermijnen van de strafvordering met betrekking tot bepaalde misdrijven

Art. 25. In artikel 21 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, gewijzigd bij de wet van 30 mei 1961, worden de woorden « drie jaren » vervangen door de woorden « vijf jaren ».

De heer Loones c.s. stelt voor dit artikel te doen vervallen.

M. Loones et consorts proposent la suppression de cet article.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het amendement strekt ertoe om de regeling van de verjaringstermijnen te schrappen, om twee redenen.

Ten eerste vinden wij dat de verjaringstermijnregeling te belangrijk is om als een dringende en voorlopige maatregel in een programmawet te worden behandeld.

Ten tweede menen wij dat een lineaire en uniforme verlenging tot vijf jaar te eenvoudig is om ook nog billijk en rechtvaardig te kunnen zijn. Ik verwijs hiervoor ook naar de uiteenzetting van collega Vandenberghe van daarstraks.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 25 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 25 sont réservés.

L'article 26 est ainsi rédigé:

Art. 26. § 1er. Les articles 1er à 15, et les articles 17 à 24 entrent en vigueur le 1er janvier 1994.

§ 2. L'article 16 entre en vigueur le 1er janvier 1995.

§ 3. L'article 25 entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Art. 26. § 1. De artikelen 1 tot 15 en de artikelen 17 tot 24 treden in werking op 1 januari 1994.

§ 2. Artikel 16 treedt in werking op 1 januari 1995.

§ 3. Artikel 25 treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

De heer Loones c.s. stelt volgend amendement voor:

« In dit artikel, § 3 te doen vervallen. »

« Supprimer le § 3 de cet article. »

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 26 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 26 sont réservés.

Chapitre II. — Finances

Section Ire. — Loterie nationale. — Rente de monopole

Art. 27. A partir de 1994, la Loterie nationale est redevable au budget de l'Etat d'une rente de monopole, dont le montant ne peut dépasser 2,5 milliards de francs par an.

Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant et les modalités de cette rente de monopole.

Hoofdstuk II. — Financiën

Afdeling I. — Nationale Loterij. — Monopolierente

Art. 27. Met ingang van 1994 is de Nationale Loterij aan de staatsbegroting een monopolierente verschuldigd, waarvan het bedrag niet hoger mag zijn dan 2,5 miljard frank per jaar.

De Koning bepaalt bij in Ministerraad overlegd besluit het bedrag en de modaliteiten van deze monopolierente.

— Adopté.

Aangenomen.

Section II. — Administration fiscale. — Récupération des frais pour assignations des postes

Art. 28. Toute somme restituée par l'administration fiscale et qui, eu égard aux éléments dont celle-ci dispose, ne peut être payée à un compte courant postal ou à un compte bancaire, ouvert en Belgique au nom de l'ayant droit ou de son conjoint, sera diminuée d'un montant forfaitaire fixé par le Roi et représentant les frais de la restitution.

Afdeling II. — Belastingadministratie. — Recuperatie van de kosten voor postassigaties

Art. 28. Elk bedrag dat door de belastingadministratie wordt teruggeven en dat, gelet op de gegevens waarover die beschikt, niet kan worden betaald op een in België geopende post- of bankrekening op naam van de rechthebbende of van zijn echtgenoot, zal worden verminderd met een door de Koning te bepalen forfaitair bedrag wegens kosten van teruggave.

— Adopté.

Aangenomen.

Section III. — Adaptation du Code des impôts sur les revenus 1992

Art. 29. Dans l'article 22, § 1er, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, les mots « conformément à l'article 171, 2° et 3°, » sont remplacés par les mots « conformément à l'article 171, 2°*bis* et 3°. »

Afdeling III. — Aanpassing van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Art. 29. In artikel 22, § 1, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, worden de woorden « ingevolge artikel 171, 2° en 3°, » vervangen door de woorden « ingevolge artikel 171, 2°*bis* en 3°. »

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — De heren Tavernier en Jonckheer stellen voor een artikel 29bis (nieuw) in te voegen, luidend:

« Art. 29bis. Artikel 118 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen wordt aangevuld met een 4°, luidend als volgt:

4° Ten minste de helft van de bedragen wordt belegd in gemiddelde obligaties luidende in Belgische franken, die uitgegeven zijn door of waarvan de hoofdsom en de rente onvoorwaardelijk worden gewaarborgd door de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de agglomeraties, de gemeenten en de andere openbare organen of instellingen: de hoofdsom en de rente van die leningen worden gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. »

« Art. 29bis. L'article 118 du Code des impôts sur les revenus est complété par un 4° libellé comme suit:

« 4° La moitié au moins des sommes investies le sont en obligations indexées, libellées en francs belges, émises ou garanties inconditionnellement, en principal et en intérêts, par l'Etat, les Régions, les Communautés, les agglomérations, les communes et autres organismes ou établissements publics: le principal et les intérêts de ces emprunts sont indexés sur l'indice des prix à la consommation. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De heren Tavernier en Jonckheer stellen voor een artikel 29ter (nieuw) in te voegen, luidend:

« Art. 29ter. Onder titel II, hoofdstuk II, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen wordt, onder een afdeling VIbis met als opschrift « Belastingkrediet ter bevordering van de arbeidstijdverkortingen en van de verdeling van de beschikbare arbeidstijd », een artikel 125bis (nieuw) ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 125bis. Iedere loontrekkende die bereid is zijn overeengekomen arbeidstijd met 25 pct. te verminderen of iedere werkzoekende die in het kader van de compenserende aanwerving een betrekking aanvaardt waarvan de arbeidstijd overeenstemt met 75 pct. van de overeengekomen arbeidstijd, geniet een belastingkrediet van 60 000 frank per jaar, op voorwaarde dat die keuzes worden gemaakt in het kader van sociale overeenkomsten (op nationaal, sectorieel of regionaal vlak of op het vlak van de onderneming) die een compenserende aanwerving regelen welke in verhouding staat tot de arbeidstijdverkortingen waarmee de tewerkgestelde werknemers hebben ingestemd. »

« Art. 29ter. Au titre II, chapitre II, du Code des impôts sur les revenus, sous une section VIbis intitulée « Crédit d'impôt pour favoriser la réduction et le partage du temps de travail » il est inséré un article 125bis (nouveau) libellé comme suit:

« Art. 125bis. Tout salarié qui accepte de réduire son temps de travail conventionnel de 25 p.c. ou tout demandeur d'emploi qui accepte, dans le cadre de l'embauche compensatoire, un emploi dont le temps de travail est équivalent à 75 p.c. du temps de travail conventionnel bénéficie d'un crédit d'impôt de 60 000 francs par an, à condition que ces choix s'effectuent dans le cadre de conventions sociales (nationales, sectorielles, régionales ou d'entreprise) qui organisent une embauche compensatoire à due concurrence des réductions du temps de travail acceptées par les travailleurs occupés. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Art. 30. A l'article 171 du même code, modifié par l'article 15 de la loi du 28 juillet 1992 et par les articles 4 et 89 de la loi du 28 décembre 1992, sont apportées les modifications suivantes:

1° Le 2°, a), est abrogé;

2° Il est inséré un 2^obis rédigé comme suit:

« 2^obis Au taux de 13 p.c., les revenus de capitaux et biens mobiliers, autres que les dividendes, et les revenus divers visés à l'article 90, 5° à 7°; »;

3° Le 4°, i), est rétabli dans la rédaction suivante:

« i) Les primes prévues par:

— Le règlement (CEE) n° 1765/92 du Conseil du 30 juin 1992, instituant un régime de soutien aux producteurs de certaines cultures arables;

— Le règlement (CEE) n° 2066/92 du Conseil du 30 juin 1992, modifiant le règlement (CEE) n° 805/68, portant organisation commune des marchés dans le secteur de la viande bovine et abrogeant le règlement (CEE) n° 468/87 établissant les règles générales du régime de prime spéciale en faveur des producteurs de viande bovine ainsi que le règlement (CEE) n° 1357/80 instaurant un régime de prime au maintien du troupeau de vaches allaitantes;

— Le règlement (CEE) n° 2069/92 du Conseil du 30 juin 1992, modifiant le règlement (CEE) n° 3013/89 portant organisation commune des marchés dans le secteur des viandes ovine et caprine;

— Le règlement (CEE) n° 2070/92 du Conseil du 30 juin 1992, modifiant le règlement (CEE) n° 3493/90, établissant les règles générales relatives à l'octroi de la prime au bénéfice des producteurs de viande ovine et caprine; ».

Art. 30. In artikel 171 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij artikel 15 van de wet van 28 juli 1992 en bij de artikelen 4 en 89 van de wet van 28 december 1992, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het 2°, a), wordt opgeheven;

2° Er wordt een 2^obis ingevoegd luidend als volgt:

« 2^obis Tegen een aanslagvoet van 13 pct., de inkomsten van roerende goederen en kapitalen die geen dividenden zijn en de in artikel 90, 5° tot 7°, vermelde diverse inkomsten; »;

3° Het 4°, i), wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

« i) De premies ingesteld bij:

— De verordening (EEG) nr. 1765/92 van de Raad van 30 juni 1992, tot instelling van een steunregeling voor producenten van bepaalde akkerbouwgewassen;

— De verordening (EEG) nr. 2066/92 van de Raad van 30 juni 1992, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 805/68 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector rundvlees en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 468/87 tot vaststelling van de algemene voorschriften van het stelsel van de speciale premie voor producenten van rundvlees, alsmede van verordening (EEG) nr. 1357/80 tot instelling van een premieregeling voor het aanhouden van het zoogkoeienbestand;

— De verordening (EEG) nr. 2069/92 van de Raad van 30 juni 1992 tot wijziging van verordening (EEG) nr. 3013/89 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector schape- en geitenvlees;

— De verordening (EEG) nr. 2070/92 van de Raad van 30 juni 1992, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 3493/90, tot vaststelling van de algemene voorschriften voor de toekenning van de premie aan de producenten van schape- en geitenvlees; ».

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — De heren Tavernier en Jonckheer stellen voor een artikel 30bis (nieuw) in te voegen, luidend:

« Art. 30bis. Artikel 203, derde lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen wordt opgeheven. »

« Art. 30bis. L'article 203, alinéa 3, du Code des impôts sur les revenus est supprimé. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Art. 31. Dans l'article 269, alinéa 1er, 1°, du même code, le taux de « 10 p.c. » est remplacé par le taux de « 13 p.c. » et les mots « article 90, 4° à 6° » sont remplacés par les mots « article 90, 5° à 7° ».

Art. 31. In artikel 269, eerste lid, 1°, van hetzelfde wetboek, wordt de aanslagvoet van « 10 pct. » vervangen door de aanslagvoet van « 13 pct. » en worden de woorden « artikel 90, 4° tot 6° » vervangen door de woorden « artikel 90, 5° tot 7° ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 32. Dans l'article 519 du même code, les mots « Par dérogation aux articles 171, 2° et 269, alinéa 1er, 1° » sont remplacés par les mots « Par dérogation aux articles 171, 2°*bis* et 269, alinéa 1er, 1° » et les mots « article 90, 4° à 6° » sont remplacés par les mots « article 90, 5° à 7° ».

Art. 32. In artikel 519 van hetzelfde wetboek worden de woorden « In afwijking van de artikelen 171, 2°, en 269, eerste lid, 1° » vervangen door de woorden « In afwijking van de artikelen 171, 2°*bis* en 269, eerste lid, 1° » en worden de woorden « artikel 90, 4° tot 6° » vervangen door de woorden « artikel 90, 5° tot 7° ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 33. Dans l'article 42, § 2, alinéa 1er, de la loi du 28 décembre 1983 portant des dispositions fiscales et budgétaires, remplacé par l'article 38 de la loi du 7 décembre 1988 et modifié par l'article 7 de la loi du 22 février 1990, le taux de 10 p.c. est remplacé par le taux de 13 p.c. ».

Art. 33. In artikel 42, § 2, eerste lid, van de wet van 28 december 1983 houdende fiscale en begrotingsbepalingen, vervangen door artikel 38 van de wet van 7 december 1988 en gewijzigd bij artikel 7 van de wet van 22 februari 1990, wordt de aanslagvoet van 10 pct. vervangen door de aanslagvoet van 13 pct. ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 34. § 1er. Les articles 29, 30, 1° et 2°, et 32 entrent en vigueur à partir de l'exercice d'imposition 1995.

§ 2. L'article 30, 3°, entre en vigueur à partir de l'exercice d'imposition 1994.

§ 3. Les articles 31 et 33 s'appliquent aux revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier 1994.

Art. 34. § 1. De artikelen 29, 30, 1° en 2°, en 32 treden in werking met ingang van het aanslagjaar 1995.

§ 2. Artikel 30, 3°, treedt in werking met ingang van het aanslagjaar 1994.

§ 3. De artikelen 31 en 33 zijn van toepassing voor de inkomsten toegekend of betaalbaar gesteld vanaf 1 januari 1994.

— Adopté.

Aangenomen.

Section IV. — Adaptation du Code des taxes assimilées au timbre

Art. 35. L'article 120 du Code des taxes assimilées au timbre, modifié par l'article 39 de la loi du 22 juillet 1993, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 120. Sont soumises à la taxe sur les opérations de bourse, lorsqu'elles portent sur des fonds publics belges ou étrangers, les opérations conclues ou exécutées en Belgique ci-après:

1° Toute vente, tout achat et, plus généralement, toute cession et toute acquisition à titre onéreux;

2° Toute délivrance, au souscripteur, faite à la suite d'un appel au public par émission, exposition, offre ou vente publiques;

3° Tout rachat de ses actions, par une société d'investissement, lorsque l'opération porte sur des actions de capitalisation;

4° Les conversions de droits de participation d'une même société d'investissement réalisées, dans le chef de la même personne, au sein d'un même compartiment, lorsqu'elles entraînent une modification du mode d'attribution du produit net de ces droits. »

Afdeling IV. — Aanpassing van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen

Art. 35. Artikel 120, van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen, gewijzigd door artikel 39 van de wet van 22 juli 1993, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 120. De hiernavolgende verrichtingen die in België worden aangegaan of uitgevoerd zijn aan de taks op de beursverrichtingen onderworpen, wanneer zij Belgische of vreemde openbare fondsen tot voorwerp hebben:

1° Elke verkoop, elke aankoop en, meer algemeen, elke afstand en elke verwerving onder bezwarende titel;

2° Elke afgifte aan de inschrijver gedaan tengevolge van een beroep op het publiek door een openbare uitgifte, tentoonlegging, aanbod of verkoop;

3° Elke inkoop van eigen aandelen, door een beleggingsvennootschap, indien de verrichting slaat op kapitalisatieaandelen.

4° De omzettingen van rechten van deelneming binnen eenzelfde beleggingsvennootschap, verwezenlijkt door eenzelfde persoon, binnen eenzelfde compartiment, wanneer zij een wijziging van de toekenningswijze van de netto-opbrengst van deze rechten ten gevolge hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 36. Un article 120*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans le même code:

« Art. 120*bis*. Pour l'application du présent titre, on entend:

1° Par organisme de placement collectif, un organisme visé par le livre III de la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers;

2° Par société d'investissement, une société d'investissement visée par le livre III de la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers;

3° Par fonds de placement, un fonds de placement visé par le livre III de la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers;

4° Par action de capitalisation, une action émise par une société d'investissement, pour laquelle les statuts de la société ne prévoient pas la distribution du produit net;

5° Par action de distribution, une action émise par une société d'investissement, pour laquelle les statuts de la société prévoient la distribution du produit net.

Art. 36. Een artikel 120*bis*, luidend als volgt, wordt in hetzelfde wetboek ingevoegd:

« Art. 120*bis*. Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan:

1° Onder instelling voor collectieve belegging, een instelling bedoeld in boek III van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten;

2° Onder beleggingsvennootschap, een beleggingsvennootschap bedoeld in boek III van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten;

3° Onder beleggingsfonds, een beleggingsfonds bedoeld in boek III van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten;

4° Onder kapitalisatieaandeel, een aandeel uitgegeven door een beleggingsvennootschap, waarvoor de statuten van de vennootschap geen uitkering van de netto-opbrengst voorzien;

5° Onder distributieaandeel, een aandeel uitgegeven door een beleggingsvennootschap, waarvoor de statuten van de vennootschap de uitkering van de netto-opbrengst voorzien.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 37. L'article 121 du même code, modifié par l'article 96 de la loi du 4 décembre 1990, par l'article 40 de la loi du 22 juillet 1993 et par l'article 19 de la loi du 6 août 1993, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 121. § 1er. Pour les opérations désignées à l'article 120, 1°, le taux de la taxe est fixé :

1° A 0,70 pour mille si l'opération a pour objet des titres de la dette publique belge en général; des titres de la dette publique d'Etats étrangers ou des emprunts émis par les Communautés, les Régions, les provinces ou les communes tant du pays que de l'étranger; des obligations nominatives ou au porteur des sociétés et autres personnes morales belges ou étrangères ou des certificats d'obligations; des parts de fonds de placement; des titres, autres que des parts de fonds de placement, émis par des personnes physiques ou morales établies en Belgique, en représentation ou contrepartie d'actions, d'obligations ou fonds publics quelconques émanant de tierces sociétés, collectivités ou autorités ou de quotités de pareils actions, obligations ou fonds publics; des actions émises par une société d'investissement;

2° A 1,70 pour mille si l'opération a pour objet tout autre titre.

Pour les opérations désignées à l'article 120, 2°, le taux de la taxe est fixé :

1° A 1,40 pour mille si l'opération a pour objet des titres de la dette publique d'Etats étrangers ou des emprunts émis par les provinces ou les communes tant du pays que de l'étranger; des obligations nominatives ou au porteur des sociétés et autres personnes morales belges ou étrangères ou des certificats d'obligations; des parts de fonds de placement; des titres, autres que des parts de fonds de placement, émis par des personnes physiques ou morales établies en Belgique, en représentation ou contrepartie d'actions, d'obligations ou fonds publics quelconques émanant de tierces sociétés, collectivités ou autorités ou de quotités de pareils actions, obligations ou fonds publics; des actions émises par une société d'investissement;

2° A 3,50 pour mille si l'opération a pour objet tout autre titre.

Pour les opérations désignées à l'article 120, 3°, le taux de la taxe est fixé à 0,50 p.c.

Pour les conversions, dans le chef de la même personne de droits de participation dans un compartiment en droits de participation dans un autre compartiment d'une même société d'investissement, et les conversions visées à l'article 120, 4°, le taux de la taxe est fixé :

1° A 1 p.c., lorsqu'il s'agit d'une conversion d'actions de capitalisation ou de distribution en actions de capitalisation;

2° A 0,50 p.c., lorsqu'il s'agit d'une conversion d'actions de capitalisation en actions de distribution.

§ 2. Par dérogation au § 1er, le taux de la taxe est fixé :

1° A 0,50 p.c., pour les opérations désignées à l'article 120, 1°, lorsqu'elles ont pour objet des actions de capitalisation;

2° A 1 p.c., pour les opérations désignées à l'article 120, 2°, lorsqu'elles ont pour objet des actions de capitalisation.

Toutefois, les dispositions du présent paragraphe ne sont pas applicables lorsque l'opération est réalisée par un organisme de placement collectif.

Art. 37. Artikel 121 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij artikel 96 van de wet van 4 december 1990, bij artikel 40 van de wet van 22 juli 1993 en bij artikel 19 van de wet van 6 augustus 1993, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 121. § 1. Voor de in artikel 120, 1°, vermelde verrichtingen, wordt het tarief van de taks vastgesteld :

1° Op 0,70 per duizend, indien de verrichting slaat op effecten van de Belgische openbare schuld in het algemeen; effecten van de openbare schuld van buitenlandse Staten of leningen uitgegeven door de Gemeenschappen, de Gewesten, de provincies of de gemeenten, zowel in het binnen- als in het buitenland; obligaties op naam of aan toonder van Belgische of buitenlandse vennootschappen en andere rechtspersonen of obligatiebewijzen; rechten van deelneming van beleggingsfondsen; effecten, andere dan rechten van deelneming van beleggingsfondsen, uitgegeven door

in België gevestigde natuurlijke of rechtspersonen, ter vertegenwoordiging of als tegenwaarde van aandelen, obligaties of welke effecten dan ook, die zijn uitgegeven door derde vennootschappen, collectiviteiten of autoriteiten of hoeveelheden van dergelijke aandelen, obligaties of effecten; aandelen uitgegeven door een beleggingsvennootschap;

2° Op 1,70 per duizend, indien de verrichting slaat op enig ander effect.

Voor de in artikel 120, 2°, vermelde verrichtingen, is het tarief van de taks vastgesteld :

1° Op 1,40 per duizend, indien de verrichting slaat op effecten van de openbare schuld van buitenlandse Staten of leningen die zijn uitgegeven door de provincies of de gemeenten, zowel in het binnen- als buitenland; obligaties op naam of aan toonder van Belgische of buitenlandse vennootschappen en andere rechtspersonen of obligatiebewijzen; rechten van deelneming van beleggingsfondsen; bewijzen, andere dan rechten van deelneming van beleggingsfondsen, uitgegeven door in België gevestigde natuurlijke of rechtspersonen, ter vertegenwoordiging of als tegenwaarde van aandelen, obligaties of welke effecten dan ook die zijn uitgegeven door deze derde vennootschappen, collectiviteiten of autoriteiten of hoeveelheden van dergelijke aandelen, obligaties of effecten; aandelen uitgegeven door een beleggingsvennootschap;

2° Op 3,50 per duizend indien de verrichting slaat op enig ander effect.

Voor de in artikel 120, 3°, vermelde verrichtingen, wordt het tarief van de taks op 0,50 pct. vastgesteld.

Voor de omzetting door een zelfde persoon van rechten van deelneming in een bepaald compartiment in rechten van deelneming van een ander compartiment binnen een zelfde beleggingsvennootschap, en de omzettingen bedoeld in artikel 120, 4°, wordt het tarief van de taks vastgesteld :

1° Op 1 pct., wanneer het gaat om de omzetting van kapitalisatieaandelen of distributieaandelen in kapitalisatieaandelen;

2° Op 0,50 pct. wanneer het gaat om een omzetting van kapitalisatieaandelen in distributieaandelen.

§ 2. In afwijking van § 1, wordt het tarief van de taks vastgesteld :

1° Op 0,50 pct., voor de in artikel 120, 1°, vermelde verrichtingen, indien ze slaan op kapitalisatieaandelen;

2° Op 1 pct., voor de in artikel 120, 2°, vermelde verrichtingen, indien ze slaan op kapitalisatieaandelen.

De bepalingen van deze paragraaf zijn evenwel niet van toepassing indien de verrichting verwezenlijkt wordt door een instelling voor collectieve belegging.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 38. L'article 122 du même code, modifié par l'article 41 de la loi du 22 juillet 1993, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 122. § 1er. Pour les opérations désignées :

1° A l'article 120, 1°, il est dû une taxe de 0,70, 1,70 pour mille ou 0,50 p.c., selon le cas, séparément sur la vente ou cession et sur l'achat ou acquisition;

2° A l'article 120, 2°, la taxe est due uniquement du chef de la délivrance des titres au souscripteur;

3° A l'article 120, 3°, la taxe est due uniquement du chef de la cession de l'action à la société d'investissement.

§ 2. Par dérogation au § 1er, pour les conversions visées à l'article 121, § 1er, alinéa 4, la taxe est due uniquement du chef de la délivrance au souscripteur des actions nouvellement émises en remplacement des actions converties. »

Art. 38. Artikel 122 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij artikel 41 van de wet van 22 juli 1993, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 122. § 1. Wat de verrichtingen betreft vermeld :

1° Onder artikel 120, 1°, is een taks van 0,70, 1,70 per duizend of 0,50 pct., volgens het geval, afzonderlijk verschuldigd of de verkoop of afstand en op de aankoop of verwerving;

2° Onder artikel 120, 2°, is de taks enkel verschuldigd uit hoofde van de levering der titels aan de inschrijver;

3° Onder artikel 120, 3°, is de taks enkel verschuldigd uit hoofde van de afstand van het aandeel aan de beleggingsvennootschap.

§ 2. In afwijking van § 1 is voor de omzetting bedoeld in artikel 121, § 1, vierde lid, de taks enkel verschuldigd uit hoofde van de aflevering aan de inschrijver van nieuwe aandelen, uitgegeven ter vervanging van omgezette aandelen.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 39. L'article 123, alinéa unique, du même code, modifié par l'article 50 de la loi du 13 août 1947 et par l'article 42 de la loi du 22 juillet 1993, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 123. La taxe exigible est liquidée:

1° Pour les achats, acquisitions ou souscriptions, sur les sommes, non compris le courtage de l'intermédiaire, à acquitter par l'acquéreur ou souscripteur;

2° Pour les ventes ou cessions, sur les sommes à recevoir par le vendeur ou cédant, sans déduction du courtage de l'intermédiaire;

3° Pour les rachats visés à l'article 120, 3°, sur la valeur nette d'inventaire des actions, sans déduction du chargement forfaitaire;

4° Pour les conversions visées à l'article 121, § 1er, alinéa 4, sur la valeur nette d'inventaire sur base de laquelle s'effectue la conversion, des actions nouvellement émises en remplacement des actions converties, majorée de la commission de placement forfaitaire et du chargement forfaitaire destiné à couvrir les frais d'acquisition des actifs au profit du compartiment concerné de la société d'investissement.»

Art. 39. Artikel 123, enig lid, van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij artikel 50 van de wet van 13 augustus 1947 en bij artikel 42 van de wet van 22 juli 1993, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 123. De vorderbare taks wordt berekend:

1° Wat betreft de aankopen, verwervingen of inschrijvingen, op de sommen door de koper of inschrijver te betalen, het loon van de makelaar niet inbegrepen;

2° Wat aangaat de verkopen of afstanden, op de door de verkoper of afstanddoener te ontvangen som, zonder aftrek van het loon van de makelaar;

3° Voor de inkopen bedoeld in artikel 120, 3°, op de netto-inventariswaarde van de aandelen, zonder aftrek van de forfaitaire vergoeding;

4° Voor de omzettingen bedoeld in artikel 121, § 1, vierde lid, op de netto-inventariswaarde op basis waarvan de omzetting gebeurt, van de nieuwe aandelen, uitgegeven ter vervanging van de omgezette aandelen, vermeerderd met de forfaitaire plaatsingsprovisie en met de forfaitaire vergoeding tot dekking van de kosten van de verwerving van de activa van het betrokken compartiment van de beleggingsvennootschap.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 40. L'article 124, alinéa 2, du même code, inséré par l'article 98 de la loi du 4 décembre 1990, est remplacé par l'alinéa suivant:

« Le montant de taxe perçu sur chacune des opérations susvisées n'excédera pas 10 000 francs, sauf sur les opérations assujetties aux taux établis par l'article 121, § 1er, alinéas 3 et 4 et § 2, alinéa 1er, pour lesquelles ce montant est porté à 15 000 francs.»

Art. 40. Artikel 124, tweede lid, van hetzelfde wetboek, ingevoegd bij artikel 98 van de wet van 4 december 1990, wordt vervangen door het volgende lid:

« Het bedrag van de op elk van voornoemde verrichtingen geheven taks mag niet meer dan 10 000 frank bedragen, behalve op de verrichtingen onderworpen aan een tarief bepaald in artikel 121, § 1, derde en vierde lid, en § 2, eerste lid, waarvoor het bedrag op 15 000 frank wordt gebracht.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 41. L'article 126¹ du même code, modifié par l'article 50 de la loi du 13 août 1947, par l'article 148 de la loi du 4 décembre 1990, par l'article 27 de la loi du 2 janvier 1991, par l'article 10 de la loi du 22 juillet 1991 et par l'article 20 de la loi du 6 août 1993, est complété comme suit:

« 12° Les conversions, dans le chef de la même personne, d'actions de distribution d'une société d'investissement en actions de distribution de la même société d'investissement;

13° Les conversions visées à l'article 121, § 1er, alinéa 4, lorsqu'il s'agit de conversions de parts qu'un organisme de placement collectif possède dans une société d'investissement.»

Art. 41. Artikel 126¹ van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij artikel 50 van de wet van 13 augustus 1947, bij artikel 148 van de wet van 4 december 1990, bij artikel 27 van de wet van 2 januari 1991, bij artikel 10 van de wet van 22 juli 1991 en bij artikel 20 van de wet van 6 augustus 1993, wordt aangevuld als volgt:

« 12° De omzetting door een zelfde persoon van distributieaandelen van een beleggingsvennootschap in distributieaandelen van dezelfde beleggingsvennootschap;

13° De omzetting bedoeld in artikel 121, § 1, vierde lid, indien het gaat om een omzetting van rechten van deelneming die een instelling van collectieve belegging bezit in een beleggingsvennootschap.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 42. Les articles 35 à 41 entrent en vigueur le 1er janvier 1994.

Art. 42. De artikelen 35 tot 41 treden in werking op 1 januari 1994.

— Adopté.

Aangenomen.

Section V. — Immunisation sociale du ticket modérateur

Art. 43. § 1er. Pour l'application du présent article, il y a lieu d'entendre par:

1° « Intervention personnelle d'une année »: l'ensemble des interventions personnelles visées à l'article 1er, 3°, de l'arrêté royal du 3 novembre 1993 portant exécution de l'article 25 de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, et à l'article ... de l'arrêté royal du ... portant exécution de l'article 25, § 18, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime obligatoire soins de santé et indemnités, en ce qui concerne certains travailleurs indépendants, relatives aux prestations remboursées durant cette année civile et effectivement prises en charge par un bénéficiaire, à l'exclusion des interventions personnelles relatives aux prestations visées à l'article 23, 5°, de ladite loi.

Lorsqu'un ménage fiscal comporte plusieurs bénéficiaires, l'intervention personnelle d'une année correspond à la somme des interventions relatives aux prestations remboursées durant cette année et effectivement prises en charge par l'ensemble des bénéficiaires.

2° « Ménage fiscal »: la personne ou l'ensemble de personnes à charge de laquelle ou desquelles une cotisation fiscale unique est établie en matière d'impôt des personnes physiques, conformément aux articles 126 et 128 du Code des impôts sur les revenus 1992.

§ 2. L'administration des Contributions directes rembourse, à titre d'immunisation sociale, ou impute sur l'impôt sur les revenus éventuellement dû par le bénéficiaire ou par le ménage fiscal dont il fait partie, la quote-part de l'intervention personnelle d'une année qui excède, dans le chef d'un ménage fiscal, un montant de référence variant comme suit en fonction du revenu imposable de ce ménage fiscal durant cette année:

Revenu imposable	Montant de référence
De 0 à 537 999 F	15 000 F
De 538 000 F à 828 999 F	20 000 F
De 829 000 F à 1 119 999 F	30 000 F
De 1 120 000 F à 1 410 999 F	40 000 F
A partir de 1 411 000 F	50 000 F

§ 3. L'Institut national d'assurance maladie-invalidité rembourse les montants visés au § 2 au compte de l'administration des Contributions directes, sur un fonds particulier, qui pour le surplus est assimilé à un fonds de restitution au sens de l'article 37 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991.

Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les règles d'exécution de l'alinéa 1er, en ce compris le mode de calcul des intérêts de retard et autres frais administratifs en cas de versement tardif par l'Institut national d'assurance maladie-invalidité.

§ 4. Le remboursement visé au § 2 est traité comme un excédent de précompte visé à l'article 419, alinéa 1er, 2°, du Code des impôts sur les revenus 1992. Il n'est pris en considération que pour autant que son montant atteigne au moins 100 francs.

Le titre VII dudit code est applicable à cet excédent.

§ 5. Le présent article s'applique pour la première fois aux prestations remboursées durant l'année 1994 et pour lesquelles une intervention personnelle est effectivement prise en charge par les bénéficiaires.

Afdeling V. — Sociale vrijstelling van het remgeld

Art. 43. § 1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:

1° « Persoonlijk aandeel van één jaar » : het geheel van de persoonlijke aandelen bedoeld in artikel 1, 3°, van het koninklijk besluit van 3 november 1993 tot uitvoering van artikel 25 van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, en in artikel ... van het koninklijk besluit van ... tot uitvoering van artikel 25, § 18, van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkering, met betrekking tot sommige zelfstandigen, die betrekking hebben op de tijdens dat kalenderjaar vergoede verstrekkingen en die door een rechthebbende daadwerkelijk ten laste zijn genomen, met uitzondering van de persoonlijke aandelen die betrekking hebben op de in artikel 23, 5°, van die wet vermelde verstrekkingen.

Wanneer een fiscaal gezin verscheidene rechthebbenden omvat, stemt het persoonlijk aandeel van één jaar overeen met de som van de aandelen die betrekking hebben op de tijdens dat jaar vergoede verstrekkingen die daadwerkelijk door alle rechthebbenden samen ten laste worden genomen.

2° « Fiscaal gezin » : de persoon of alle personen samen lastens wie een enige fiscale aanslag in de personenbelasting wordt gevestigd, overeenkomstig de artikelen 126 en 128 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

§ 2. De administratie der Directe Belastingen stort het gedeelte van het persoonlijk aandeel van één jaar als sociale vrijstelling terug of verrekent het met de eventueel door de rechthebbende of door het fiscaal gezin, waarvan hij deel uitmaakt, verschuldigde inkomstenbelastingen, voor zover dat, in hoofde van een fiscaal gezin, meer bedraagt dan een referentiebedrag dat in verhouding tot het belastbaar inkomen van dat fiscaal gezin tijdens dat jaar, als volgt varieert:

Belastbaar inkomen	Referentie bedrag
Van 0 tot 537 999 F	15 000 F
Van 538 000 F tot 828 999 F	20 000 F
Van 829 000 F tot 1 119 999 F	30 000 F
Van 1 120 000 F tot 1 410 999 F	40 000 F
Vanaf 1 411 000 F	50 000 F

§ 3. Het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering stort de in § 2 vermelde bedragen terug voor rekening van de administratie der Directe Belastingen in een bijzonder fonds, dat voor het overige wordt gelijkgesteld met een terugbetalingsfonds als bedoeld in artikel 37 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991.

De Koning bepaalt, bij in Ministerraad overlegd besluit, de regels van uitvoering van het eerste lid, met inbegrip van de berekeningswijze der nalatigheidsintresten en andere administratieve kosten in geval van laattijdige storting door het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.

§ 4. De in § 2 vermelde terugstorting wordt behandeld als een overschot van voorheffing als bedoeld in artikel 419, eerste lid, 2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992. De terugstorting wordt slechts in aanmerking genomen voor zover het bedrag ervan ten minste 100 frank bedraagt.

Titel VII van genoemd wetboek is van toepassing op dat overschot.

§ 5. Dit artikel is voor de eerste maal van toepassing op de tijdens het jaar 1994 vergoede verstrekkingen waarvoor daadwerkelijk door de rechthebbenden een persoonlijk aandeel is ten laste genomen.

— Adopté.

Aangenomen.

Section VI. — Emprunt avec garantie de l'Etat en faveur du Théâtre royal de la Monnaie

Art. 44. La garantie de l'Etat est octroyée à un emprunt d'un montant maximal de 400 millions de francs à conclure par le Théâtre royal de la Monnaie. Cette garantie sera accordée dès l'approbation par les ministres compétents d'un plan d'assainissement de la situation financière du Théâtre royal de la Monnaie.

La conclusion de l'emprunt est subordonnée à l'approbation par le ministre des Finances des conditions de son émission.

Afdeling VI. — Lening met staatswaarborg ten voordele van de Koninklijke Muntchouwborg

Art. 44. De staatswaarborg wordt toegekend aan een lening voor een bedrag van maximaal 400 miljoen frank aan te gaan door de Koninklijke Muntchouwborg. Deze waarborg zal verleend worden zodra door de bevoegde ministers een plan is goedgekeurd voor de gezondmaking van de financiële toestand van de Koninklijke Muntchouwborg.

Het afsluiten van de lening is onderworpen aan de goedkeuring door de minister van Financiën van de voorwaarden van haar uitgifte.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Entreprises publiques économiques

Art. 45. L'article 113, 2°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques est remplacé par la disposition suivante:

« 2° De confectionner, de vendre ou de distribuer des livres, des listes, des annuaires ou des fichiers contenant exclusivement ou principalement des données concernant les personnes raccordées aux services réservés, ou qui, par leur forme ou la présentation des données qui y figurent, peuvent être confondus avec ceux qui sont édités, selon les critères et modalités définis par le Roi, soit par Belgacom, soit par d'autres personnes habilitées par l'institut à confectionner, vendre ou distribuer de tels livres, listes, annuaires ou fichiers. »

Hoofdstuk III. — Economische overheidsbedrijven

Art. 45. Artikel 113, 2°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 2° Boeken, lijsten, gidsen of bestanden te vervaardigen, te verkopen of te verspreiden die uitsluitend of hoofdzakelijk gegevens bevatten betreffende de aangesloten op de gereserveerde diensten of die door hun vorm of presentatie van de erin voorkomende gegevens kunnen worden verward met die welke, volgens

de criteria en de modaliteiten door de Koning bepaald, hetzij door Belgacom, hetzij door andere personen die door het instituut gemachtigd zijn dergelijke boeken, lijsten, gidsen of bestanden te vervaardigen, verkopen of verspreiden, worden uitgegeven.»

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — De heer Lozie c.s. stelt voor een artikel 45bis (nieuw) in te voegen, luidend:

« Art. 45bis. Het bij artikel 34, tweede lid, van het beheerscontract tussen de NMBS en de Belgische Staat bepaalde bedrag van 15 miljard frank wordt vermeerderd met 5 miljard frank. »

« Art. 45bis. Le montant de 15 milliards de francs inscrit à l'article 34, deuxième alinéa, du contrat de gestion qui lie la SNCB à l'Etat belge est augmenté de 5 milliards de francs. »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Chapitre IV. — Politique extérieure

Section 1re. — Fonds de la coopération au développement

Art. 46. Le chapitre 1er de la loi du 10 août 1981 relative à la création d'un Fonds de la coopération au développement et d'un Fonds des prêts à des Etats étrangers, est abrogé.

Hoofdstuk IV. — Buitenlands beleid

Afdeling I. — Fonds voor ontwikkelingssamenwerking

Art. 46. Hoofdstuk I van de wet van 10 augustus 1981 tot oprichting van een Fonds voor ontwikkelingssamenwerking en van een Fonds voor leningen aan vreemde Staten, wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 47. Il est créé au sein du budget de la Coopération au Développement (15) un programme budgétaire sous le nom « Coopération bilatérale — Fonds de la coopération au développement » dénommé ci-après « le Fonds ».

Art. 47. In de begroting voor Ontwikkelingssamenwerking (15) wordt er een begrotingsprogramma ingevoerd onder de naam « Bilaterale samenwerking — Fonds voor ontwikkelingssamenwerking », hierna genoemd « het Fonds ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 48. Le Fonds est destiné au financement de la coopération bilatérale, à l'exception des activités de la politique scientifique dans le cadre de ladite coopération au développement.

Art. 48. Het Fonds is bestemd voor de financiering van de bilaterale ontwikkelingssamenwerking, met uitzondering van de activiteiten betreffende het wetenschapsbeleid in het raam van bedoelde ontwikkelingssamenwerking.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 49. § 1er. L'aide que le Fonds octroie aux pays en voie de développement et à leurs populations peut prendre les formes suivantes:

1° une action directe dont l'Etat assure la charge et les responsabilités;

2° Une intervention financière dans des programmes et des actions de développement;

3° L'octroi de subsides à des organisations non gouvernementales belges ou locales, ou à d'autres opérateurs en matière de coopération au développement;

4° La prise de participations dans des banques de développement nationales ou régionales, dans des entreprises publiques ou dans des entreprises d'économie mixte de pays en voie de développement.

§ 2. Les interventions financières du Fonds, visées au § 1er, 2°, du présent article, sont accordées soit à l'Etat étranger bénéficiaire de l'action de développement, soit à l'entreprise publique ou à une entreprise à économie mixte de cet Etat, ou à une institution dont les engagements sont garantis par cet Etat, soit à une banque de développement nationale ou régionale.

Les interventions financières s'opèrent sous une des formes ci-après:

1° Dons en numéraire;

2° Prêts à des taux et conditions plus favorables que ceux du marché;

3° Bonifications d'intérêts à imputer sur la charge d'emprunts consentis par des tiers;

4° Garanties de bonne fin sur ces emprunts.

Art. 49. § 1. De hulp die het Fonds verleent aan de ontwikkelingslanden en hun bevolking kan de volgende vormen aannemen:

1° een direct optreden waarvan de Staat de last en de verantwoordelijkheid op zich neemt;

2° Een financiële bijdrage aan ontwikkelingsprogramma's en -acties;

3° Het verlenen van subsidies aan Belgische of lokale niet gouvernementele organisaties of aan andere operatoren inzake ontwikkelingssamenwerking;

4° Het nemen van participaties in nationale of regionale ontwikkelingsbanken of in openbare ondernemingen of in ondernemingen met gemengd beheer van ontwikkelingslanden.

§ 2. De financiële bijdragen van het Fonds, bedoeld onder § 1, 2°, van dit artikel, worden verleend ofwel aan de vreemde Staat waarvoor de ontwikkelingsactie bestemd is, ofwel aan de openbare onderneming of een onderneming met gemengd beheer van die Staat, ofwel aan een instelling waarvan de verbintenissen door die Staat gewaarborgd zijn, ofwel aan een nationale of regionale ontwikkelingsbank.

De financiële bijdragen kunnen de volgende vormen aannemen:

1° Giften in geld;

2° Leningen tegen rentevoeten en voorwaarden die gunstiger zijn dan die van de markt;

3° Rentevergoedingen, aan te rekenen op de last van door derden toegestane leningen;

4° Waarborgen voor de goede afloop van deze leningen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 50. Lorsque les projets à réaliser par l'Etat, par action directe en tant que maître d'œuvre, pourraient donner lieu à la conclusion de contrats d'entreprise de travaux, de fournitures ou de services, ceux-ci resteront soumis à la réglementation applicable aux marchés publics.

Le ministre compétent peut, par convention dûment motivée, confier à des organismes spécialisés la réalisation de projets de coopération lorsque ceux-ci, par leur nature, ne peuvent donner lieu, suivant la réglementation applicable aux marchés publics, à la conclusion de contrats ayant le caractère d'une entreprise de travaux, de fournitures ou de services. Le Conseil des ministres doit approuver chaque dérogation qui lui est présentée au cas par cas par le ministre compétent.

Ces conventions peuvent prévoir l'octroi d'avances dans des cas non prévus par la réglementation sur les marchés publics.

Le montant de ces avances ne peut excéder 50 p.c. du montant annuel des dépenses prévues par les conventions, qui en fixent également les modalités de récupération.

Art. 50. Wanneer de door de Staat in hoedanigheid van bouwheer, door rechtstreekse actie te realiseren projecten, aanleiding zouden kunnen geven tot het sluiten van contracten voor aannemingen van werken, leveringen of diensten dan zullen deze onderworpen blijven aan de reglementering van toepassing op de overheidsopdrachten.

De bevoegde minister kan, volgens behoorlijk gemotiveerde overeenkomst, de verwezenlijking van samenwerkingsprojecten toevertrouwen aan gespecialiseerde instellingen, wanneer die projecten door hun aard, volgens de reglementering toepasselijk op de overheidsopdrachten, geen aanleiding kunnen geven tot het sluiten van contracten die het karakter hebben van aannemingen van werken, leveringen of diensten. De ministerraad moet zijn instemming betuigen met elke afwijking, die geval per geval door de bevoegde minister wordt voorgelegd.

Die overeenkomsten kunnen voorzien in het toekennen van voorschotten in gevallen die niet worden voorzien in de reglementering inzake overheidsopdrachten.

Het bedrag van die voorschotten mag 50 pct. van het jaarlijks bedrag van de uitgaven waarin wordt voorzien door de overeenkomsten, die eveneens de terugvorderingsmodaliteiten bepalen, niet overschrijden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 51. Le Roi peut, en matière d'octroi de subsides, fixer les conditions d'agrément des bénéficiaires.

Art. 51. De Koning kan, inzake het verlenen van subsidies, de erkenningsvoorwaarden van de genietters ervan vaststellen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 52. § 1er. Moyennant notification au ministre des Finances, des comptes en banque à l'étranger peuvent être ouverts, en monnaie belge ou étrangère, au profit des comptables de la Coopération au Développement.

Ces comptes sont alimentés par:

1° Des avances de fonds accordées à l'intervention du ministre des Finances, dont le montant est déterminé par le ministre ou son délégué sur base des besoins locaux estimés pour une période de quatre mois;

2° Tous les paiements effectués à l'étranger en faveur de la Coopération au Développement;

3° Les intérêts des comptes en banque;

4° Les remboursements effectués à l'étranger et les produits de la vente de biens appartenant à l'Etat belge.

§ 2. Les comptables de la Coopération au Développement sont autorisés à effectuer des paiements et à percevoir des montants dans la limite des délégations en vigueur.

Tous les quatre mois, ils justifient au ministre et à la Cour des comptes les dépenses faites à charge de leurs comptes en banque et ils communiquent les montants autres que les avances de fonds visées au § 1er, 1°, qu'ils ont perçus.

§ 3. Les dépenses des comptables de la Coopération au Développement sont régularisées par le ministre au vu des justifications visées au § 2 à charge des crédits de l'année budgétaire durant laquelle les dépenses ont été effectuées par les comptables ou à charge des crédits de l'année suivante.

§ 4. Le ministre des Finances enregistre les recettes visées au § 1er, 2° à 4°, au budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire pendant laquelle elles sont versées par les comptables au Trésor ou à l'occasion de la régularisation des dépenses qu'ils ont financées avec ces recettes.

Art. 52. § 1. Mits zij aan de minister van Financiën worden betekend, kunnen ten gerieve van de rekenplichtigen van de Ontwikkelingssamenwerking in het buitenland bankrekeningen in Belgische of in vreemde munt worden geopend.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

Deze rekeningen worden gestijfd door:

1° Geldvoorschotten toegekend door bemiddeling van de minister van Financiën, waarvan het bedrag door de minister of zijn afgevaardigde vastgesteld wordt op grond van de geraamde lokale behoeften voor een periode van vier maanden;

2° Al de betalingen die in het buitenland ten gunste van de Ontwikkelingssamenwerking worden verricht;

3° De intresten van de bankrekeningen;

4° De terugbetalingen verricht in het buitenland en de opbrengst van de verkoop van goederen die aan de Belgische Staat toebehoren.

§ 2. De rekenplichtigen van de Ontwikkelingssamenwerking zijn gemachtigd betalingen uit te voeren en bedragen te innen binnen het kader van de geldende delegaties.

Om de vier maanden leggen zij aan de minister en aan het Rekenhof verantwoording af over de ten laste van hun bankrekeningen gedane uitgaven en delen zij de bedragen mee die zij hebben geïnd, andere dan de geldvoorschotten bedoeld in § 1, 1°.

§ 3. De uitgaven van de rekenplichtigen van de Ontwikkelingssamenwerking worden door de minister op zicht van de in § 2 bedoelde verantwoording geregulariseerd ten laste van de kredieten van het begrotingsjaar tijdens hetwelk de uitgaven door de rekenplichtigen werden gedaan of ten laste van de kredieten van het daaropvolgende jaar.

§ 4. De minister van Financiën boekt de in § 1, 2° tot 4°, bedoelde ontvangsten op de Rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar tijdens hetwelk zij door de rekenplichtigen aan de Schatkist worden gestort of ter gelegenheid van de regularisatie van de uitgaven die zij met deze ontvangsten hebben gefinancierd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 53. L'encours des engagements existant au 31 décembre 1993 sur le Fonds de la coopération au développement ainsi que sur les crédits dissociés et non dissociés du budget des Dépenses pourra être apuré à partir de l'année budgétaire 1994 à charge des crédits inscrits au budget des Dépenses de la Coopération au Développement (15).

Art. 53. De op 31 december 1993 nog uitstaande vastleggingen op het Fonds voor ontwikkelingssamenwerking evenals op de gesplitste en niet-gesplitste kredieten van de Uitgavenbegroting mogen vanaf het begrotingsjaar 1994 worden aangezuiverd ten laste van de kredieten die zijn ingeschreven in de uitgavenbegroting van Ontwikkelingssamenwerking (15).

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 54. Les alinéas 2 et 3 de l'article 15, des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, ne sont pas applicables aux redistributions des allocations de base du programme budgétaire visé à l'article 47 de la présente loi.

Art. 54. Het tweede en derde lid van artikel 15 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, zijn niet van toepassing op de herverdelingen van de basisallocaties van het begrotingsprogramma bedoeld bij artikel 47 van deze wet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 55. Les crédits des allocations de base en rapport avec l'aide visée à l'article 49, § 1er, ainsi que ceux de l'aide d'urgence, peuvent être liquidés au moyen d'ouvertures de crédits.

Art. 55. De kredieten van de basisallocaties met betrekking tot de hulp bedoeld in artikel 49, § 1, evenals die van de urgentiehulp kunnen worden vereffend door middel van kredietopeningen.

— Adopté.

Aangenomen.

Section II. — Prêts à des Etats étrangers

Art. 56. Le chapitre II de la loi du 10 août 1981 relative à la création d'un Fonds de la coopération au développement et d'un Fonds des prêts à des Etats étrangers, est abrogé.

Afdeling II. — Leningen aan vreemde Staten

Art. 56. Hoofdstuk II van de wet van 10 augustus 1981 tot oprichting van een Fonds voor ontwikkelingssamenwerking en van een Fonds voor leningen aan vreemde Staten, wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 57. L'arrêté royal n° 526 du 31 mars 1987 portant création d'un Fonds pour le financement des prêts à des Etats étrangers, est abrogé à partir du 1er janvier 1994.

A partir de cette même date, l'Etat belge entre dans les droits et les obligations de l'organisme concerné.

Art. 57. Het koninklijk besluit nr. 526 van 31 maart 1987 houdende oprichting van een Fonds voor de financiering van de leningen aan vreemde Staten, wordt met ingang van 1 januari 1994 opgeheven.

De Belgische Staat treedt op dezelfde datum in de rechten en plichten van de betrokken instelling.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre V. — Pensions

Art. 58. L'article 161bis, § 2, de la nouvelle loi communale, est applicable, à partir du 1er janvier 1994, aux intercommunales qui, au 31 décembre 1986, étaient affiliées à la Caisse de répartition des pensions communales et qui, au 31 décembre 1993, ne sont pas, en matière de pension, affiliées à l'Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales.

Pour l'application de l'alinéa 1er, une intercommunale visée par cet alinéa est considérée tant comme une administration locale qui a fait l'objet d'une restructuration ou a été supprimée que comme une administration locale vers laquelle l'agent a été transféré, tandis que l'agent lui-même est censé avoir été transféré le 1er janvier 1987.

Hoofdstuk V. — Pensioenen

Art. 58. Artikel 161bis, § 2, van de nieuwe gemeentewet, is vanaf 1 januari 1994, van toepassing op de intercommunales die op 31 december 1986 aangesloten waren bij de Omslagkas voor gemeentegelijke pensioenen en die op 31 december 1993 inzake pensioenen niet aangesloten zijn bij de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de plaatselijke en provinciale overheidsdiensten.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt een in dit lid bedoelde intercommunale geacht zowel een plaatselijke overheidsdienst te zijn die het voorwerp heeft uitgemaakt van een herstructurering of die afgeschaft werd als een plaatselijke overheidsdienst waarnaar het personeelslid overgeheveld werd, terwijl het personeelslid zelf geacht wordt op 1 januari 1987 te zijn overgeheveld.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre VI. — Budget et Défense nationale

*Quatrième ajustement du budget général
des Dépenses de l'année budgétaire 1993*

Art. 59. § 1er. Les crédits ouverts au budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1993 sont modifiés comme suit:

Section 16: Ministère de la Défense nationale

Division 11: Cabinet de politique générale

Programme 16.11.0: Fonctionnement du cabinet

Crédits non dissociés: - 7,9 millions de francs

Section 18: Ministère des Finances

Division 04: Cabinet du Vice-Premier ministre (nouveau)

Programme 18.04.0: Fonctionnement du cabinet du Vice-Premier ministre (nouveau)

Crédits non dissociés: + 20,8 millions de francs

§ 2. Les crédits ouverts par la présente loi seront couverts par les ressources générales du Trésor.

Hoofdstuk VI. — Begroting en Landsverdediging

*Vierde aanpassing van de Algemene
Uitgabenbegroting van het begrotingsjaar 1993*

Art. 59. § 1. De kredieten geopend in de Algemene Uitgabenbegroting voor het begrotingsjaar 1993 worden als volgt gewijzigd:

Sectie 16: Ministerie van Landsverdediging

Afdeling 11: Kabinet algemeen beleid

Programma 16.11.0: Werking van het kabinet

Niet-gesplitste kredieten: - 7,9 miljoen frank

Sectie 18: Ministerie van Financiën

Afdeling 04: Kabinet van de Vice-Eerste minister (nieuw)

Programma 18.04.0: Werking van het kabinet van de Vice-Eerste minister (nieuw)

Niet-gesplitste kredieten: + 20,8 miljoen frank

§ 2. De door deze wet geopende kredieten zullen door de algemene middelen van de Schatkist worden gedekt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 60. Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Art. 60. Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben later plaats.

ONTWERP VAN WET TOT OPHEFFING VAN DE ARTIKEL-
LEN 4 EN 7 VAN DE WET VAN 30 MAART 1921 TOT HET
VERGROTEN DER STAD BRUSSEL MET HET OOG OP
DE UITBREIDING DER ZEEVAARTINSTELLINGEN

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT ABROGATION DES ARTI-
CLES 4 ET 7 DE LA LOI DU 30 MARS 1921 AYANT POUR
OBJET L'AGRANDISSEMENT DE LA VILLE DE BRUXEL-
LES EN VUE DE L'EXTENSION DES INSTALLATIONS
MARITIMES

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot opheffing van de artikelen 4 en 7 van de wet van 30 maart 1921 tot het vergroten der stad Brussel met het oog op de uitbreiding der zeevaartinstellingen.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant abrogation des articles 4 et 7 de la loi du 30 mars 1921 ayant pour objet l'agrandissement de la ville de Bruxelles en vue de l'extension des installations maritimes.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Mevrouw Lieten, rapporteur, verwijst naar haar verslag.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Het enig artikel van het ontwerp van wet luidt:

Enig artikel. De artikelen 4 en 7 van de wet van 30 maart 1921 tot het vergroten der stad Brussel met het oog op de uitbreiding der zeevaartinstellingen, worden opgeheven.

Article unique. Les articles 4 et 7 de la loi du 30 mars 1921 ayant pour objet l'agrandissement de la ville de Bruxelles en vue de l'extension des installations maritimes, sont abrogés.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT MODIFICATION DE LA LIMITE ENTRE LA VILLE DE HUY ET LA COMMUNE DE MODAVE

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE GRENS TUSSEN DE STAD HOEI EN DE GEMEENTE MODAVE

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant modification de la limite entre la ville de Huy et la commune de Modave.

Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende wijziging van de grens tussen de stad Hoei en de gemeente Modave.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

M. Vancrombruggen, rapporteur, se réfère à son rapport.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Van het grondgebied van de gemeente Modave worden de volgende gebiedsgedeelten afgesplitst en gevoegd bij het grondgebied van de stad Hoei:

1° Vierde kadastrale afdeling — Sectie C:

De percelen gekend als 486 F, 486 G, 486 H, 486 K, 487 N, 487 R, 487 S, 487 T, 489 C, 493 K, 494 H, 495 D, 497 E, 498 A, 498 B, 499 en 500, evenals de wegenis gaande van Neuf Bonniers naar la Pâche, tot de verlenging, naar la Pâche toe, van de grens van perceel 486 K met perceel 537 E;

2° Tweede kadastrale afdeling — Sectie A:

De percelen kadastraal gekend als 104 R2, 104 T2, 104 V2, 104 W2, 104 A3, 104 B3, 104 L3, 104 Z3, 104 B4, 104 D4, 104 GD, 104 L4, 104 M4, 104 N4, 104 P4, 104 V4, 104 W4, 104 Y4, 104 A5, 104 B5, 104 C5, 104 E5, 104 F5, 104 G5, 104 H5, 104 K5, 104 L5, 104 M5, 104 N5, 104 P5, 104 R5, 105 C, 106 D, 106 E, 110 S2, 110 T2, 110 L3, 110 M3, 110 N3, 110 P3, 110 R3, 110 S3, 111 R, 111 S, 111 T, 111 F2, 111 G2, 111 H2, 112 R, 112 S, 113 H, 113 M, 113 P, 113 R, 113 S, 115 P, 115 W, 115 Z, 115 F2, 115 G2, 115 V2, 115 Y2, 115 Z2, 115 A3, 115 B3, 115 C3, 115 E3, 115 F3, 116 V, 116 W, 116 Y, 116 Z, 116 A2, 116 B2, 117 D, 117 F, 117/02 C, 117/02 D, 118 E, 118 F, 119 E, 119 G, 120 V, 120 W, 120 X, 120 Y, 120 E2, 120 F2, 120 G2, 122 S, 122 T, 122 V, 122 W, 123 P, 123 V, 123 W, 123 X, 124 F2, 124 G2.

Article 1er. Sont distraites du territoire de la commune de Modave et rattachées à celui de la ville de Huy les parties de territoire suivantes:

1° 4e division cadastrale — Section C:

Les parcelles cadastrales 486 F, 486 G, 486 H, 486 K, 487 N, 487 R, 487 S, 487 T, 489 C, 493 K, 494 H, 495 D, 497 E, 498 A, 498 B, 499 et 500, ainsi que la voirie allant des Neuf Bonniers vers la Pâche, jusqu'au prolongement, vers la Pâche, de la limite de la parcelle 486 K avec la parcelle 537 E;

2° 2^e division cadastrale — Section A:

Les parcelles cadastrales 104 R2, 104 T2, 104 V2, 104 W2, 104 A3, 104 B3, 104 L3, 104 Z3, 104 B4, 104 D4, 104 G4, 104 L4, 104 M4, 104 N4, 104 P4, 104 V4, 104 W4, 104 Y4, 104 A5, 104 B5, 104 C5, 104 E5, 104 F5, 104 G5, 104 H5, 104 K5, 104 L5, 104 M5, 104 N5, 104 P5, 104 R5, 105 C, 106 D, 106 E, 110 S2, 110 T2, 110 L3, 110 M3, 110 N3, 110 P3, 110 R3, 110 S3, 111 R, 111 S, 111 T, 111 F2, 111 G2, 111 H2, 112 R, 112 S, 113 H, 113 M, 113 P, 113 R, 113 S, 115 P, 115 W, 115 Z, 115 F2, 115 G2, 115 V2, 115 Y2, 115 Z2, 115 A3, 115 B3, 115 C3, 115 E3, 115 F3, 116 V, 116 W, 116 Y, 116 Z, 116 A2, 116 B2, 117 D, 117 F, 117/02 C, 117/02 D, 118 E, 118 F, 119 E, 119 G, 120 V, 120 W, 120 X, 120 Y, 120 E2, 120 F2, 120 G2, 122 S, 122 T, 122 V, 122 W, 123 P, 123 V, 123 W, 123 X, 124 F2, 124 G2.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Van het grondgebied van de stad Hoei wordt het volgende gebiedsgedeelte afgesplitst en gevoegd bij het grondgebied van de gemeente Modave:

Vierde kadastrale afdeling (Strée) — Sectie D:

De percelen kadastraal gekend als 330 K, 332 F, 332 G, 334 R, 334 S, 334 T, 334 W, 336 C, 336 F, 337 K, 339 D, 340 F, 341 F, 342 D, 342 E, 343 C, 343 D, 344, 345 A, 346 C, 347 G, 351 D, 351 H, 351 K, 351 L, 352 B, 353 L, 353 M, 354 A, 355 H, 355 K, 356 N, 356 P, 358 C, 359 E, 360 H, 361 N, 361 P, 362 H, 367 F, 369 L, 369 M, 372 L, 372 M, 373 M, 374 A, 375 K, 379 A, 382 C, 383, 384 A, 387 P, 390 A, 391, 392, 393 A, 398 V, 398 X, 398 Y, 398 Z, 398 A2, 398 B2, 408 B, 408 D, 408 G, 408 L, 408 M, 408 P, 408 R, 408 T, 408 V, 408 W, 408 X, 411 D, 411 E, 411 G, 411 H, 411 K, 426 T, 426 Z, 426 A2, 426 B2, 426 C2, 426 D2, 426 E2, 426 F2, 426 G2, 426 H2, 426 K2, 426 P2, 426 X2, 436 A, 450, evenals het deel van de percelen 426 T2, 426 V2, en 426 W2 ten zuiden van een erfdiensbaarheid van doorgang waarlangs zich een kabel voor elektrische energiedistributie bevindt, waardoor de as van de weg Hoei-Hamoir de nieuwe grens wordt vanaf het uiteinde naar Hoei toe van perceel 339 D tot de verbinding van deze weg met de zuidkant van voornoemde erfdiensbaarheid van doorgang.

Art. 2. Est distraite du territoire de la ville de Huy et rattachée à celui de la commune de Modave la partie de territoire suivante:

Quatrième division cadastrale (Strée) — Section D:

Les parcelles cadastrales 330 K, 332 F, 332 G, 334 R, 334 S, 334 T, 334 W, 336 C, 336 F, 337 K, 339 D, 340 F, 341 F, 342 D, 342 E, 343 C, 343 D, 344, 345 A, 346 C, 347 G, 351 D, 351 H, 351 K, 351 L, 352 B, 353 L, 353 M, 354 A, 355 H, 355 K, 356 N, 356 P, 358 C, 359 E, 360 H, 361 N, 361 P, 362 H, 367 F, 369 L,

369 M, 372 L, 372 M, 373 M, 374 A, 375 K, 379 A, 382 C, 383, 384 A, 387 P, 390 A, 391, 392, 393 A, 398 V, 398 X, 398 Y, 398 Z, 398 A2, 398 B2, 408 B, 408 D, 408 G, 408 L, 408 M, 408 P, 408 R, 408 T, 408 V, 408 W, 408 X, 411 D, 411 E, 411 G, 411 H, 411 K, 426 T, 426 Z, 426 A2, 426 B2, 426 C2, 426 D2, 426 E2, 426 F2, 426 G2, 426 H2, 426 K2, 426 P2, 426 X2, 436 A, 450, ainsi que la partie des parcelles 426 T2, 426 V2, et 426 W2 située au sud d'une servitude de passage le long de laquelle se trouve une ligne de distribution d'énergie électrique, l'axe de la route Huy-Hamoir constituant la nouvelle limite depuis l'extrémité vers Huy de la parcelle 339 D jusqu'à la jonction de cette route avec le bord sud de la servitude de passage précitée.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De kadastrale aanwijzingen waarnaar de artikelen 1 en 2 verwijzen komen uit de op 1 januari 1991 bijgewerkte kadastrale bescheiden.

Art. 3. Les indications cadastrales auxquelles réfèrent les articles 1er et 2 sont extraites des documents cadastraux mis à jour au 1er janvier 1991.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Deze wet treedt in werking op 1 augustus 1994.

Art. 4. La présente loi entre en vigueur le 1er août 1994.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT MODIFICATION DE LA LIMITE ENTRE LES COMMUNES DE FLEMALLE ET DE SAINT-GEORGES-SUR-MEUSE

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE GRENS TUSSEN DE GEMEENTEN FLEMALLE EN SAINT-GEORGES-SUR-MEUSE

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant modification de la limite entre les communes de Flémalle et de Saint-Georges-sur-Meuse.

Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot wijziging van de grens tussen de gemeenten Flémalle en Saint-Georges-sur-Meuse.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

M. Vancrombruggen, rapporteur, se réfère à son rapport.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Het enig artikel van het ontwerp van wet luidt:

Enig artikel. Het deel van het grondgebied dat voorkomt op het kadastraal plan van Flémalle onder de vijfde afdeling, sectie A, tweede blad, nr. 655 A en nr. 655 B, bij deze wet gevoegd, wordt afgesplitst van het grondgebied van de gemeente Flémalle en aangehecht bij het grondgebied van de gemeente Saint-Georges-sur-Meuse.

Article unique. Est distraite du territoire de la commune de Flémalle et rattachée au territoire de la commune de Saint-Georges-sur-Meuse, la partie du territoire figurant au plan cadastral de Flémalle joint à la présente loi, cinquième division, section A, deuxième feuille, n° 655 A et n° 655 B.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Mesdames, messieurs, je vous propose d'interrompre ici nos travaux.

Ik stel voor onze werkzaamheden te onderbreken. (*Instemming.*)

Nous les poursuivrons cet après-midi à 14 heures 30.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 14 uur 30.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 13 h 10 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 13 h 10 m.*)